לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום א', א' בסיון תשמ"ו, 8 ביוני 1986 / שנה מ"ג מס' 13057 / המחיר 73 אגורות כולל מע"מ

חוסיין מיואש מפרס ומערפאת

מאת א. יפה, כתב "על המשמר" בפאריס

פאריס. — המלך חוסיין מיואש. הוא אינו מצפה עוד למאומה משמעון פרס ואינו רוצה עוד עסק עם אש"ף. כך, לפי "נובל אובסרוואטר", אמרו באליזה, אחרי השיחות שקיימו הנשיא מיטראן ורה"מ שיראק עם מלך ירדן.

לפי בני־שיחו הצרפתיים, אין חוסיין שואף עוד, אלא להדק את יחסיו עם שכנותיו, סוריה ועיראק.

שיראק עמל קשה לשכנעו לרכוש מטוסי קרב צרפתיים "מיראז' 2000". חוסיין מבקש לרכוש 50 מטוסי־קרב באירופה. הצרפתים מתחרים על העיסקה עם הבריטים והגרמנים

היום הסיבוב השני לנשיאות אוסטריה — ולדהיים מוליך לפני שטירר

מודעי: בידינו עדות כי ולדהיים היכה יהודי למוות — ירושלים: מודעי גורם נזק

במסיבת עתונאים בניו־יורק אמר עוד שר המשפטים כי לישראל חומר ראיות מספיק להעמדת ולדהיים לדין וכי תיאורטית אפשר לבקש הסגרתו ● חוגים בכירים בירושלים הביעו מורת־רוח מהכרזות מודעי שלא תיאם דברים עם רה"מ ● לדבריהם מודעי שינה דעתו כבר כמה פעמים בנושא ● הוטל עליו לאסוף חומר ולהביאו לפני הממשלה כדי שזו תגבש עמדתה בפרשה ולא לצאת בהכרזות על דעת עצמו

המועמדים לנשיאות אוסטריה: ד"ר קורט שטיירר עם רעייתו יוהנה (משמאל) וד"ר קורט ואלדהיים עם רעייתו אליזבת (מימין), בעת שיחה פרטית ביניהם אתמול, בווינה. (צילום: אי.פי.)

מאת דליה שחורי הכתבת המדינית של "על המשמר" וחנה איש־הורוביץ, כתבתנו בניו־יורק

ניו־יורק. — ערב הבחירות לנשיאות אוסטריה, הנערכות היום, הכריז שר המשפטים, יצחק מודעי, במסיבת־עתונאים בניו־יורק, כי יש בידי ישראל עדות של אדם, שראה את קורט ואלדהיים מכה יהודי למוות במקל ותוקף יהודי אחר, בסלוניקי. דברי מודעי בניו־יורק עוררו מורת־רוח רבה בירושלים. מודעי לא תיאם את דבריו עם ראש־הממשלה, שמעון פרס, ולא עם שר־החוץ, יצחק שמיר. הוא דיבר על דעת עצמו בלבד, ובירושלים אמרו אמש חוגים בכירים, כי מודעי גורם נזק למדינת ישראל.

היום הולכים אזרחי אוסטריה לקלפיות, ולפי סקר דעת־קהל ייבחר ואלדהיים לנשיא אוסטריה

(המשך בעמוד 16)

תא"ל (מיל') פורמן: מדאיגה תגובת הרמטכ"ל לדו"ח ולד ● עמוד 3
חירבאוי: כמה שוות עיניו של דרוזי ● עמוד 4
החרדים דחו שביתת־הנשק ופתחו במיתקפה ● עמוד 20
"רבים יצטרכו לבקש כפרה על מות גינדי" ● עמוד 3

המערך חוזר לנוסח המקורי של החוק נגד גזענות

מאת מוטי בסוק כתב "על המשמר" בכנסת

בהתייעצות שקיימו בסוף השבוע שעבר שרים וח"כים מהמערך, הוחלט לפעול בימים הקרובים להבאת החוק נגד גזענות לקריאה שנייה ושלישית במליאת הכנסת.

שר האנרגיה משה שחל, הפועל בשמו של רה"מ פרס, אמר כי יפעל השבוע לשכנע את הליכוד והסיעות הדתיות לתמיכה בהצעת החוק בניסוחה המקורי. ניסוח שאושר בכנסת בקריאה ראשונה. במערך סוכם לגנוז את התיקון החדש לחוק, שגרס כי התביעה תצטרך להוכיח כי הגזען פעל מתוך מטרה גזענית. זאת כיוון שכל סיעות השמאל הבהירו כי יכשילו נוסח זה. הליכוד הודיע אתמול כי הוא מתייצב מאחורי הנוסח האחרון נוסח שגובש לדבריו על־ידי רה"מ, שר האנרגיה ושר המשפטים יצחק מודעי רק לאחרונה.

"ארה"ב מוכרת כל סוגי הנשק לערבים, טפל בעניין עבורי — הורה שרון לרפי איתן"

דברים אלה כתב ביום שישי ה"דיילי ניוז" בפרשת הריגול הישראלי בארה"ב ● לדבריו היה הדבר ב־81 עם כניסת שרון לתפקיד שר־הבטחון ● העתון מספר כי האלוף המנוח יקותיאל אדם ניסה לגייס סטודנטים יהודים דתיים לריגול בתעשיית האלקטרוניקה האמריקנית

מאת חנה איש־הורוביץ, כתבת "על המשמר" בניו־יורק

ניו־יורק. — לפני מספר שנים פגש האלוף יקותיאל אדם המנוח בפרופ' יהודי המלמד בקולג' אמריקני, וביקש ממנו שימציא לו רשימות של תלמידים היהודים המוכשרים ביותר הלומדים לתואר שני באלקטרוניקה. הוא אמר שהוא מעדיף יהודים אורתודוכסים, כי הם המהימנים ביותר. על כך דיווח העתון "דיילי ניוז" ביום ששי. לדברי העתון הכוונה היתה להגיע למקורות מודיעין בתעשית האלקטרוניקה המתוחכמת. העתון מתאר נסיון מגושם זה כרשלנות פוליטית חמורה, ונסיון לגרום ליהודי ארה"ב לבגוד במדינה שהם אזרחיה ולרגל לטובת ישראל.

שרון נתן ההוראה

העתון מצטט מומחה ישראלי הנמצא בארה"ב המייחס את המעשה למי שהיה באותה תקופה שר־הבטחון של ישראל — אריאל שרון. לדבריו "כאשר אריק מונה שר־הבטחון ב־1981 הוא הכניס את רפי איתן ואמר לו: אחרי קמפ־דייוויד האמריקנים מוכרים את כל סוגי הנשק לערבים, טפל בעניין עבורי".

ישראל מעמידה פנים

"הדיילי ניוז" מוסיף כי במסמך סודי של הסי.איי.אי. מ־1979 נאמר שהעדיפויות של המודיעין הישראלי, לאחר מידע על מדינות ערב, הינן — איסוף מידע על החלטות ועל מדיניות סודית של ארה"ב, ואיסוף מודיעין מדעי בארה"ב ובארצות מפותחות אחרות. העתון מתריע על כך שישראל ממשיכה להעמיד פנים כי לא ידעה דבר על פרשת פולארד אף לאחר שהיא נחשפה.

האף.בי.אי מאשים ישראל בשיתוף פעולה סלקטיבי בפרשת פולארד

משרד המשפטים דורש חקירה מלאה — יהיו ההשלכות הפוליטיות אשר יהיו ● "וול סטריט ג'ורנל": פולארד שלח מכתב ליוסף יגור ובו ייעץ לו גם כיצד לעקוף האיסור על משלוחי נשק לאיראן ● שביעות רצון בירושלים מהתערבותו של שולץ למתן ההתקפות על ישראל

מאת זאב בלוצר, כתב "על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — מנהל הבולשת הפדראלית בארה"ב, וויליאם וובסטר, האשים את ישראל ביום ו' כי שיתוף הפעולה שלה עם אף.בי.אי בפרשת ג'ונתן פולארד הוא "סלקטיבי" בלבד.

בראיון שפורסם ביום ו' ב"ניו יורק טיימס", סרב וובסטר להגיב על השאלה אם נכונה טענתה של ישראל כי [illegible] הריגול שהפעילה את פולארד פעלה במסגרת מבצע חריג. עם זאת אמר, כי הסיוע שהושיטה ישראל עד כה לחקירה בנושא זה היה מוגבל, למרות ההבטחות שניתנו, שהפעולה תהיה מלאה.

גם משרד החוץ האמריקני שב וקרא ביום ו' לישראל לפעול "בשיתוף פעולה מלא" עם ארה"ב בפרשת פולארד. עם זאת סרב דובר משרד החוץ האמריקני, ברנארד קאלב, להגיב על דברי הביקורת של וובסטר

(המשך בעמוד 16)

ממשלת אף־אחד־לא־קם

מישהו מן "הדרג המדיני" בוודאי אישר, לפני או אחרי המעשה, את הפעלתו של ג'ונתן פולארד כמרגל ישראלי בצבא ארה"ב; לאור תוצאות החלטתו, המישהו הזה אינו ראוי להימנות היום על "הדרג המדיני" המחזיק בידיו את גורל הארץ. איש אחד מן "הדרג המדיני" אישר גם לפני, או אחרי המעשה, את הריגתם של שני חוטפי האוטובוס לאשקלון, ואת מלאכת הרמייה הגסה שנרקמה סביב הפרשה; לאור תוצאות החלטתו, אין ספק כי המישהו הזה אסור גם לו להיות חבר ב"דרג המדיני" הנ"ל, ולו יום אחד נוסף. אנשים בלתי־אחראיים ובלתי־מוסריים אלו עלולים להמשיך ולקבל החלטות שנזקיהן לאושיות המדינה כבדים מנשוא. הם חייבים ללכת, הם היו חייבים ללכת מזמן.

אחריותם של אברהם שלום ורפי איתן למחדלים שנתגלו, לעיני העולם כולו, באירגונים שבראשם הם עמדו, או עומדים עדיין, היא מבצעית בעיקרה; מעליהם מצויים בהירארכיה שרי־ביטחון וראשי־ממשלות, שאחריותם היא מדינית, ולכן מוחלטת: הם נבחרו ליטול אחריות, ולשלם תמורתה. דבקותם במישרותיהם השלטוניות מערערת את יסודותיו של אותו השלטון.

הפרשות של ראש השב"כ ושל ראש חלק"מ (לשעבר) שונות במהותן ובחומרתן, אך בכל זאת משותפים להן כמה היבטים ותיסקים. ראשית, נראה עתה כי עוצמת־יתר מרוכזת בידיהם של בכירי השרותים החשאיים שלנו, ולאו דווקא בשל תאוות הכוח שלהם־עצמם, אלא בגלל ליקויים חמורים ביותר בשטח הפיקוח הציבורי והפרלמנטארי, אם בכלל אפשר לדבר כאן על פיקוח ובקרה הלכה למעשה. שנית, הנטייה ליטול סיכונים היא בלתי־פרופורציונאלית לתועלת המודיעינית או הבטחונית העשויה לנבוע ממעולות מסויימות. פעולות חריגות, הרפתקניות ואפילו בלתי־חוקיות, מקורן של הנכונות להסתכנות־יתר הוא בזלזול מושרש כלפי דעת קהל, ואמצעי התקשורת העומדים לרשותה, בארץ ובחוץ לארץ. הלך רוחות השליט היה שאפשר לטשטש את הכל ולסדר את כולם. מכאן אל המסקנה השלישית: דרושה מייד ובנפרד מכל חקירה משפטית, בדיקה עמוקה מאין כמותה של מערך השרותים החשאיים של ישראל, על כל שלוחותיהם, מאגרי המידע שלהם, דרכי התיפקוד, האופנים של קבלת החלטות ועוד. ללא ניעור ומהפך שם, מלמעלה עד למטה, לא נוכל לשקם את האמון שנשחק בשרותי בטחון ובשרותי ביון שאין בהם אמון, אין בהם גם תועלת, ולבסוף נחזור אל החיבוט המדיני המרכזי: כדי שאפשר יהיה בכלל להתחיל במלאכת הניקוי והתיקון ההכרחית של המנגנונים, בלי לפגוע לא בשטף עבודתם התקינה ולא במיטב עובדיהם, החשים ביומם. אלו ועם, בושה ומפח־נפש צורבים, צריכים כל אותם חברי "הדרג המדיני" שידעו, או שצריכים היו לדעת, שאישרו, או שצריכים היו לאשר את המעשים המחוקרים לקום, ולהתפטר מייד מן הממשלה הנוכחית, ולהסתיר את מקומם לאפשרות הממשלה הבאה. טוהר המידות חייב להתחיל עכשיו.

"אף אחד לא" התפטרות כזאת, ועמות חילופין בהנהגתן של שתי המפלגות הגדולות, יקרו במהרה בימינו. ממשלת האחדות היא ממשלה של אף־אחד־לא־קם.

על המשמר

ישראלי נורה ונפצע בשכם; 2 נפצעו בפיצוץ בירושלים

מאת כתבי "על המשמר" ועתי"ם

חיים תנעמי בן 40 ממושב משואה נורה ונפצע אתמול בצהריים בשעה שעמד ליד מכוניתו במרכז שכם.

חיים תנעמי, אב ל־4 ילדים, הגיע לשכם לקנות צבע וחומרי בניה. הוא נורה ונפצע משתי יריות באיזור הבטן ובית החזה.

כוחות צה"ל שהגיעו מיד למקום הטילו עוצר על איזור הפיגוע ופתחו בחיפושים אחר היורה.

תנעמי קיבל טיפול רפואי ראשוני בשכם ולאחר מכן הועבר לבית־החולים בילינסון בפתח־תקווה ומצבו מוגדר קל עד בינוני.

אתמול שרר שקט יחסי ביהודה ושומרון, למעט הפיגוע בשכם. עם זאת נרשמו מספר הפרות סדר. במלאות 19 שנים למלחמת ששת הימים הונפו דגלי פלשתין ורכב ישראלי נרגם ליד אוניברסיטת ביר־זית. לא היו נפגעים.

פיצוץ בשופרסל בירושלים

אשה נפצעה קל ואחרת לקתה בהלם, בהתפוצצות מטען חבלה שהוטמן בין מצרכי מזון בשופרסל של שכונת ניות בירושלים.

מטען החבלה התפוצץ סמוך לשעה 6.15 בערב, בעת שבמרכול היו לקוחות רבים שעשו קניותיהם לשבת. המטען הוטמן באחד המדפים, בין שקיות קמח וקטניות, בחלק הפנימי של המרכול ליד מחלקת החלב.

מההתפוצצות נפגעה קל אשה מרסיסים. היא יצאה מהחנות ותושבת העיר שנקלעה למקום לקחה אותה במכוניתה לבית בקרית היובל.

אשה אחרת, הלן שנייה, לקתה בהלם קל. היא אחזה בבתה הקטנה, התיישבה על שפת המדרכה ומררה בבכי. היא הספיקה לספר, כי היתה גם בפיצוץ לפני שנתיים שהיה ברחוב יפו, וגם אז שיחק לה מזלה והיא לא נפגעה. אמבולנס של מד"א העביר את האם ובתה לביה"ח "שערי צדק".

החנות פונתה במהירות מהלקוחות, ותוך דקות מעטות הגיעו למקום כוחות משטרה גדולים, בפיקודו של מפקד משטרת ירושלים, תת־ניצב חיים אלבלדס.

חבלני המשטרה החלו לסרוק ביסודיות את כל המרכול, הם השתמשו בכלבי גישוש ובמיכשור לגילוי מתכות, כדי לוודא שאין מטענים נוספים. מבדיקת החבלנים התברר, כי היה זה מטען קטן ממדים.

ההערכה היא, כי המטען הונח על־ידי החבלנים לרגל "יום ירושלים". מפקד משטרת ירושלים קרא לציבור לגלות ערנות ולדווח על חפצים חשודים.

מטען חבלה בגודל בינוני התפוצץ אתמול בשעה 11.05 במרכז עפולה. כוחות משטרה מוגברים סגרו את האיזור וחשוד אחד נעצר. לא נגרמו נזקים ואין נפגעים. יש לציין, שזהו הפיצוץ העשירי בשנה האחרונה. ח"כ עובדיה עלי, ראש עיריית עפולה, מסר, כי ביום שישי שעבר נפגש עם שר־המשטרה וניצב המחוז הצפוני שאול לוי ודן עימם בדרכים למניעת הפיגועים.

● בעשרות אלפים בני נוער מכל רחבי הארץ סיירו אתמול, יום ירושלים, בשכונות העיר, בדרכם פקדו הנערים את אנדרטאות לזכר לוחמי צה"ל במערכה על איחוד ירושלים.

● יוחנן מרוז, מי שהיה שגריר ישראל בבון מ־1974 עד 1981, קיבל ביום ו' מידי שגריר מערב גרמניה, וילהלם האס, את עיטור ההצטיינות של מיסדר הכבוד הגרמני.

"ראינו אלפים כמוכם רצים בלי נעליים" — אמר רפול לסטודנטים ערבים בטכניון

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

"ראינו כמוכם אלפים רצים במדבר בלי נעליים" — כך ענה אתמול ח"כ רפאל איתן (התחיה) לקריאות גנאי של עשרות סטודנטים ערבים שהותקפו לעברו ולא איפשרו לו לשאת את דבריו בטכניון בחיפה.

ח"כ איתן הוזמן אתמול, אורח אגודת הסטודנטים של הטכניון בחיפה, וכבר משעה 12 בצהריים המתינו כ־30 סטודנטים ערבים בשערי הטכניון כשבידיהם כרזות: [illegible], "פושע מלחמה" ועוד.

עם הכנסו לאולם פתחו עשרות סטודנטים ערבים בקריאות "הפאשיזם לא יעבור". המנחה לא הצליח להשתלט על הרוחות. הסטודנטים היהודים החלו לשיר "עם ישראל חי". כשנרגעו הרוחות ביקש רפול את זכות הדיבור ואמר בפנותו לסטודנטים הערבים: "הפאשיזם לא יעבור מקלנדיה לכאן ומאום־אל־פחם לכאן. אני מבין את התנהגותכם ואם הייתי במקומכם אולי הייתי נוהג בצורה דומה, אבל זו המדינה שלנו". בעקבות דברים שוב פרצה באולם סערה ואז אמר רפול לסטודנטים הערבים: "ראינו כמוכם אלפים, בלי נעליים רצים במדבר".

עדיפות אחרונה ללימודים

בתשובה לשאלה אמר ח"כ איתן, כי [illegible] התחיה הגישה הצעת חוק לפיה מי שלא שרת בצבא או בשירות לאומי יקבל עדיפות אחרונה לסטודנטים במעונות, [illegible] בארץ.

לאחר שתשובתו לשאלה בנושא [illegible] במלחמת לבנון, שוב [illegible] הרוחות באולם והסטודנטים הערבים [illegible] בקריאות: "סברה ושתילה". [illegible] בשלב זה הגיע לאולם [illegible] והחזיר את הסטודנטים הערבים [illegible]. אז התארגנו הסטודנטים [illegible] ואולם לקול שאגות הסטודנטים [illegible] "ערבים החוצה".

הסטודנטים היהודים תבעו מהמארגנים להעמיד את הסטודנטים הערבים לדין ולהרחיקם מהטכניון.

40 מושבים בגליל תובעים כספים למניעת התמוטטותם

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

נציגי 40 מושבים בגליל שהתכנסו אמש במושב אלקוש תבעו מן הממשלה ומהמוסדות המיישבים למנוע את התמוטטות המשקים על־ידי הזרמת כספים והון חוזר.

המושבים מהמועצה האזורית מרום הגליל, מבואות חרמון ומעלה יוסף הם חברים באירגון הקניות של מושבי הגליל שהנהלתו פוזרה ומונתה במקומה ועדה קרואה, לאחר שצבר חובות בסך 150 מיליון דולר.

הדוברים בכנס אמרו, שמאז מונתה הוועדה הקרואה, לפני שלושה וחצי חודשים, לא נעשה דבר ממשי לסייע למשקים, אשר רבים מהם נקלעו לקשיים ואין ביכולתם לממן את תשלום החובות בהיעדר אמצעי ייצור.

הדוברים בכנס מסרו, שהוועדה הקרואה תובעת מן המשקים תשלום מראש עבור תערובת ללולים ומתן חומרים ואמצעי ייצור למטעים, דבר המכביד על חברי המושבים לתפקד.

רוצים ועד מקביל

במהלך הישיבה נדונו שתי הצעות, אחת מהן דרישה להקים ועד מקביל שיפעל לצד הוועדה הקרואה שמונתה על־ידי הממשלה. ההצעה היא שנציגי המושבים ייצגו עצמם בפני המוסדות המיישבים.

הצעה אחרת דיברה על מתן אפשרות נוספת של כמה חודשים לוועדה הקרואה, לפני שהמושבים ינקטו צעד קיצוני כמו הקמת ועד עצמאי לניהול עניינם.

ישובים קהילתיים

יהודה בן־סימון ממושב זרעית שבגבול לבנון אמר, כי קיימת מגמה בסוכנות היהודית להפוך כמה מן המושבים אשר נקלעו לקשיים כלכליים גדולים לישובים קהילתיים, תוך כדי מכירת אמצעי הייצור שלהם לתשלום חובותיהם.

יהודה בן־סימון אמר, שאם המגמה אכן תתממש, יפגע הדבר בדרך החיים של המושבים.

נחמקין יגיש לממשלה הצעתו לקצץ 200 מיליון קוב מים

מאת יוסף גלילי, כתב "על המשמר"

שר־החקלאות, אריק נחמקין, אמר אתמול, כי יגיש ביום א' לאישור הממשלה הצעתו לקיצוץ 200 מיליון קוב במכסות המים, חרף דעה קיצונית יותר שהעלו המומחים.

שר־החקלאות דיבר בתום ישיבת ועדת הכספים של הכנסת שנערכה אתמול בבית אסיה בתל־אביב.

השר אמר, כי הוא עומד להציע לממשלה שתי תוכניות: האחת לשעת חירום, לקצץ השנה כ־200 מיליון קוב מים, תוך קבלת תקנות מחמירות מאד לגבי כל חריגה מן המיכסה המותרת. הצעה שנייה ארוכת טווח המרת מי שתייה ממפעל "שופדן" שיופעלו ממנו, עם השלמתו, 100 מיליון קוב מי קולחין מטוהרים בקו של 50 צול לנגב. העבודה בקו היא בביצוע, אמר השר.

את הצעת המדעיים לקצץ 300 עד 350 מיליון קוב מים כינה השר "הצעה הגיונית, אך בלתי אפשרית".

פירוש הצעתם היא להוריד את התפוקה החקלאית ב־25 אחוז לכל הענפים, הטעים השר. שטח הכותנה השנה, לדוגמה, כבר צומצם השנה ב־30 אחוז ואילו בירקות ובמטעים ליצוא לא ניתן לקצץ יותר, אם לא רוצים לחסל את יצוא הירקות והפירות בחורף, ציין. "עם קיצוץ של 200 מיליון קוב נעבור את השנה מבלי להרוס את החקלאות", אמר השר.

מזג האוויר

הטמפרטורות: ירושלים 14 עד 26, רמת הגולן 13 עד 27, נהריה 17 עד 28, צפת 14 עד 27, טבריה 18 עד 34, נצרת 16 עד 28, עפולה 16 עד 31, שומרון 16 עד 28, תל־אביב 18 עד 30, לוד 17 עד 30, יריחו 18 עד 36, עזה 18 עד 28, באר־שבע 14 עד 33, אילת 23 עד 38. (עתי"ם)

עובדי "כיתן" מנעו הוצאת סחורה שהצטברה במחסנים

מאת שלמה גלזר, כתב "על המשמר"

עובדי "כיתן" בית־שאן מנעו אתמול הוצאת סחורה מהמפעל, למרות הסכם מוקדם שהושג עם ההסתדרות, שאמור היה לאפשר הוצאתם של 200 אלף מטר בד מאושפר שנועד למכירה ועיבוד נוסף ו־20 אלף מטר סריגי מרוצה מסרים, מגבת, שנועדו ליצוא לגרמניה. מדובר בסחורה ה"תקועה" במפעל כשבועיים מאז החלו העיצומים.

פיני קבלו, מזכיר מועצת הפועלים, אישר, שאכן הושג הסכם, אך ההנהלה "התחכמה" ובמקום 2 משאיות נשלחו שני סמי־טריילרים, ולכן לא יכלו העובדים להסכים. הוא הוסיף, שההנהלה ביטלה באופן חד־צדדי פגישה נוספת שנועדה לאתמול.

מהנהלת "כיתן" נמסר, שהפגישה בוטלה משום שהעובדים הפרו את ההסכם והוצאת סחורה מן המפעל.

עוד נמסר מהנהלת תשלובת "כיתן", כי ב־3.6 שלח מנכ"ל "כיתן", מרדכי בראון, מכתב למזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, ובו נאמר בין היתר, שכתוצאה מעיצומי העובדים נגרם למפעל נזק כבד ואם לא ייפסקו העיצומים תיאלץ ההנהלה להורות על סגירת יחידות ייצור במפעל.

המנכ"ל הוסיף, שכתוצאה מסירוב העובדים לאפשר את הוצאת הסחורה מהמפעל ביטל הלקוח הגרמני את ההזמנה.

מקורות בהנהלת "כיתן" מסרו, שיש להנהלת התשלובת תוכניות להשקיע ולהחליף ציוד במפעל, אך לאור המצב שנוצר אין באפשרותם לבצע זאת.

פסטיבל ישראל 86'

על רמות רחוקות

מרדית מונק, מוסיקאית, כוריאוגרפית, יוצרת רבת פנים, הביאה לארץ את זמרתה ותנועתה במופע שבתוכניה מכונה "סידרת המישור". זה תרגום מאוד בלתי מדוייק, אפילו מטעה, כי במקור יצירות אלה נקראות "רמה 2" ו"רמה 3" — ושני החלקים נוצרו באווירת מדבריות דרום־מערב ארה"ב. אזורים אינדיאניים צחיחים, המצויים בגובה רב מעל פני הים.

גם מבחינה אמנותית, מרדית מונק אינה נעה במישור, כי אם על רמה גבוהה באוויר הצלול ומלא האסוציאציות האישיות מאוד, אבל גם המחוברות היטב למקום ולזמן, שיש בהן משום רישום עדין של נוף ואנשים, פעילויות יומיומיות והתרחשויות בטבע ומוטיבים חוזרים, כגון הרכבת העוברת ומגדירה במהלכה את האופק הרחב.

אין בתנועה וירטואוזיות, אלא שאיפה לפשטות מלאת חן ונועם ובקולות שהיא יוצרת ומשמיעה יש משהו מחירות הציפור המזמרת, או הוקליזה של ילד או של רועה עם מקנהו, השרים לעצמם בקול צלול ומשוחרר, כשהם לבדם באוויר הצלול.

החוויה שמעניקה להקה זו — בת שבע נשים — אין בה משום ריגוש דראמטי או משהו מסעיר. יש בה רוגע, יופי, והערב הוא מפגש אינטימי כמעט עם עולמה הפנימי של היוצרת.

גיורא מנור

הליגה נגד השמצה באה לירושלים להפגין הזדהות

מאת אתי רונאל כתבת "על המשמר"

50 מנהיגי הליגה נגד השמצה בארה"ב הפסיקו שלשום את כנס הליגה בארה"ב, על מנת להמשיכו בשבוע הבא בירושלים, לאות הזדהותם עם הלוחמה בטרור המכוון כלפי ישראל וארה"ב.

בכנס יודיעו מנהיגי הליגה, כי בתוך שנה יוכנסו לשוק מיתקנים מתוחכמים, שיוכלו לחשוף חומר־נפץ ומיתקני חבלה, שכיום ניתן עדיין להבריחם, למרות הבדיקות הבטחוניות החמורות. עם זאת, קובעים מנהיגי הליגה, התחבורה האווירית היא עדיין הבטוחה ביותר, למרות פעולות הטרור.

דו"ח מיוחד של הליגה חושף עלייה חדה בהיקף ובקצב של גילויי האנטישמיות בדרום־אמריקה. בארגנטינה מופצת עתה עלילה, המאשימה את היהודים בנסיון להשתלט על חלק משטח המדינה, וסיסמאות אנטי־יהודיות מופיעות בהפגנות ובמאבקים של האיגוד המקצועי הגדול ביותר בארגנטינה; אחרי רעש האדמה במקסיקו, הופיעו בכמה עיתונים קריקטורות ומאמרים ארסיים, בהם הואשמו תעשיינים יהודיים בהונחת פועליהם לכורים מתחת להריסות, מתוך דאגת־יתר לציוד ולמכונות שבבעלותם; משרד החוץ של בראזיל חוקר עתה פרשה של מכירת נשק כבד וציוד צבאי מתוצרת בראזיל לאש"ף. עם זאת מצביע הדו"ח על עלייה בהשפעתם של יהודי דרום־אמריקה, המשרתים במשרות בכירות כנבחרי ציבור.

בכנס, שיתקיים בימים ב' עד ה' בירושלים, יוענק לראש עיריית ירושלים, טדי קולק, פרס ג'וזף מטעם הליגה לזכויות האזרח, ויו"ר הליגה, קנת ביאלקין, יודיע על פרישתו והחלפתו על ידי ברטון לוינסון.

ביקורת חצות

האפרוחים מצדיעים ל"תרנגולים"

"את התרנגולים' אי־אפשר לשחור" — קבע אהוד מנור, עוד לפני שנשמעו הצלילים הראשונים בהקלטת התוכנית "זמרת הארץ", שהוקדשה לשירי הלהקה. צודק בהחלט. הוא צדק גם כאשר כתב בתוכניה, כי "התרנגולים" הטביעו חותם חזק על המוסיקה הפופולרית הישראלית, שהשפעתו ניכרת גם בלהקות פופ ישראליות בשנות ה־70. בערב הזה ניתן היה להתרשם כי קביעה זו אינה ריקה מתוכן.

"התרנגולים" בכבודם ובעצמם פרצו מדי פעם במשב רוח נוסטאלגי אל הקהל בקטעים מתוך תוכנית טלוויזיה הולנדית שצולמה לפני 23 שנים. "התרנגולים" מודל 63, צעירים ויפים, בעלי איכות נדירה שקשה למצוא כמותה.

על הבמה שמענו כמה ביצועים חביבים לקלסיקה של "התרנגולים". ריטה שרה את "אליפלט", דני בסן וגלי עטרי שרו את "השמלה הסגולה" ודני ליטאני הרחיק עד "מסחה". קטע משעשע, חביב מאוד, היה ביצוע חשמלי לגמרי ל"כשאת אומרת לא". את הביצוע הזה יכול אפרים שמיר לצרף כבר עכשיו, כפי שהוא, לרפרטואר שלה.

אבל בסופו של דבר "התרנגולים" שעל המסך בשחור־לבן, באיכות צילום גרועה מאוד, נתנו את התכלין לערב הזה. שמונת האפרוחים שעל הבמה באו להצדיע, לתת כבוד לדור הקודם ועשו את זה כמעט כולם היטב.

התוכנית "זמרת הארץ" תשודר בערב שבועות בטלוויזיה.

עופר ניר

ערב ליסט — "אוף־פסטיבל"

נשגב מבינתי מה טעם קונצרט למינויים של הפילהרמונית, בו נוגנו יצירות מוכרות מאוד מאת בטהובן וצ'ייקובסקי, נכלל במסגרת הפסטיבל, ואילו קונצרט מקורי, שנערך אמש בבנייני האומה לציון 100 למות ליסט — לא נכלל. ככל הידוע לי, שלוש היצירות שנוגנו בערב זה נוגנו לראשונה בישראל: פנטסיה "הנודד" לפי יצירה מאת שוברט, סימפוניה דאנטה, והפואמה הסימפונית "טאסו".

צמד הפסנתרנים ברכה עדן ואלכסנדר תמיר חגג אמש 30 שנה להקמתו, והוא עשה זאת בנגינה וירטואוזית נהדרת של יצירת ליסט־שוברט, ל־2 פסנתרים ותזמורת. מקהלת "נחה שיר" בהדרכת נתן מרגלית הצטרפה לפרק האחרון של סימפוניה דאנטה. היא שרה בניקיון ובקורקטיות.

יורי ארונוביץ', שניצח על הערב, העמיד יצירות בעלות דינאמיקה עשירה ורבת צבעים. ארונוביץ' הוא מנצח רב השראה, שהפיק מתזמורת רשות השידור את המיטב ומיטב.

מן הראוי הוא, כי תוכניות חדשניות מן הסוג ששמענו אמש ירעננו את אולמות הקונצרטים לעיתים קרובות יותר.

יצחק שור

תהליך של „ברירת מסמכים" מתנהל במשפט „מבריחי הנשק לאיראן"

מאת חנה איש־הורוביץ, כתבת „על המשמר" בניו־יורק

ניו־יורק. — מראה לא רגיל היה ביום ו' אחה"צ בבית־המשפט המחוזי במאנהטן. השופט המחוזי סאנדס, הדן במשפט עיסקת־הנשק עם איראן של תת־אלוף (מיל.) אברהם ברעם ואחרים, לא ישב על כסאו הרם, אלא הציץ מלשכתו אל תוך האולם, שבו הוצב שולחן ארוך, וסביבו עמדו התובע במשפט, סוכן המכס האמריקני, פקיד של בית־המשפט, הנאשמים, הפרקליטים שלהם ומתורגמנים.

על השולחן היה מונח, פתוח, תיק ג'יימס בונד עבה, גדוש מסמכים, השייך לגורי איינברג. פרקליטו, עורך־הדין נייט לוין, החל מוציא מהתיק מסמך אחרי מסמך, כשהוא מעיין בהם יחד עם איינברג. תהליך דומה יעברו תיקי המסמכים של שאר הנאשמים. התהליך הזה מיועד לאתר מסמכים שחל עליהם חסיון־התייעצות בין הנאשמים לפרקליטיהם בעניינים שאין להם קשר לעבירות שעליהן הם הועמדו לדין. אם יאותרו מסמכים כאלה, והתובעת תסכים שהם יוצאו מהתיקים, הם יוחזרו לפרקליטיהם. אם יהיו חילוקי דעות, יחליט עליהן השופט, שנמצא בחדרו במצב־הכן.

הסדר זה קבע השופט לאחר שדחה את תביעת הפרקליטים לאסור על התביעה לעיין במסמכים שבתיקים. הפרקליטים טענו, כי היתה קנוניה בין מושל ברמודה לבין שלטונות ארה"ב בקשר לטיפול בעצורים, ולכן דחו שלטונות ברמודה את בקשתו של הפרקליט הברמודי של העצורים, עורך־הדין סמידלס, למסור את המסמכים לידיו. לדבריהם, עיין במסמכים בברמודה הסוכן המתחזה של המכס האמריקני, ג'ון קינג, שהפיל את הנאשמים בפח. קינג אמר לשלטונות ברמודה שהוא מעוניין במסמכים, ולפי בקשתו הם הכניסו את תיקי המסמכים, יחד עם העצורים, למטוס שטס לארה"ב. רשם בית המשפט המחוזי במנהאטן, מיכאל דולינגר, הורה לשחרר את סמואל אוואכנס בערבות, אם יפקיד התחייבות כסף 4 מיליון דולר, חתומה בידי אמו, אשתו וילדיו הבוגרים, כי יתייצב בבית־המשפט כשידרש לכך.

בעניין הבקשה לשחרור בערבות של ויליאם נורתרופ, החליט הרשם, כי לשם שחרורו בערבות יהיה עליו להמציא ערבויות בסכום כולל של 2.5 מיליון דולר.

צלצול מחיר

הרי ווהל, מנכ"ל „הליגה נגד השמצה" בארה"ב

פרשת פולארד — שגיאה רצינית ביותר

כיצד יגיבו יהודי ארה"ב על בחירתו של ואלדהיים לנשיא אוסטריה?

ראשית, יהודי ארה"ב, המבקרים באירופה, לא יכללו את אוסטריה במסלול הביקורים שלהם. שנית, הקהילה היהודית תיאבק לאסור על ואלדהיים להכנס לארה"ב, בהתאם לחוק האוסר על פושעי־מלחמה לבקר בארה"ב.

מהי עמדת הממשל ביחס להפעלת החוק?

זו פעם הראשונה שהחוק הזה יעמוד במבחן. ראש המשרד לחקירות מיוחדות במשרד המשפטים האמריקני כבר הציע לא לאפשר לואלדהיים לבקר בארה"ב, אלא שהיועץ המשפטי האמריקני מעדיף לדחות את ההחלטה הסופית עד שיוודעו תוצאות הבחירות. למרבה הצער, לא ניתן לשפוט את ולאדהיים כפושע־מלחמה, משום שלפי החוק האמריקני אפשר לעשות כן רק כשמדובר בפושעים נאציים החיים בארה"ב. על כל פנים, ברור למדי שואלדהיים אינו המחלה, אלא הסימפטום לחוסר נכונותו של העם האוסטרי להתמודד עם השואה ועם האנטישמיות.

ובענין אחר. כיצד תשפיע פרשת פולארד על תדמיתה של ישראל בארה"ב?

פרשת פולארד היא גילוי חמור ביותר. למרבה המזל, לא הצטרפו הנשיא רייגן ושר־החוץ שולץ ליוזמת הפרסום של משרד המשפטים בנושא ו„סטייט דיפרטמנט" נמנע מלנקוט עמדה פומבית. גם העובדה שהטלוויזיה האמריקנית אינה מצלמת כמעט את המשפט והכיסוי התקשורתי של הפרשה מצטמצם ל„ניו־יורק טיימס" ו„וושינגטון פוסט", מפחיתה את מידת הנזק שגורמת הפרשה. הרי ברור למדי שסיבת הפעילות במקרה זה היתה הרצון לחפש ידיעות הנוגעות לערבים, ולאו דווקא לארה"ב.

ומה באשר ליהודי ארה"ב, מהי תחושתם נוכח הידיעה על נסיונו של האלוף יקותיאל אדם לגייס לשירות המודיעין הישראלי בארה"ב סטודנטים יהודיים לאלקטרוניקה?

אם הדבר נכון, זו שגיאה רצינית ביותר. אסור לסכן את יחסי ישראל והקהילה היהודית בצעד הרפתקני מעין זה. פולארד היה בסך הכל דמות שלומיאלית המעוררת רחמים. אבל כל פעולה נוספת מן הסוג הזה מעוררת מחדש את בעיית הנאמנות הכפולה של יהודי ארה"ב. על ישראל ללמוד, שהיהודים בארה"ב יעשו למענה כל דבר, חוץ מאשר מעשה הנוגד את האינטרסים האמריקניים.

אתי רונאל

רייס השיב ב„לא מודה" בהיפתח משפטו בדאלאס

מאת חנה איש־הורוביץ, „על המשמר"

ניו־יורק.— הטיפול בבקשה לשחרור בערבות של זאב רייס יועבר מיד לשופט פדראלי מחוזי בדאלאס. עד כה טיפל בנושא רשם בית־המשפט, והוא גיבש את ההמלצות שהשופט המחוזי ידון בהן.

פרקליטו של רייס, עו"ד יוסי ירושלמי, אמר ל„על המשמר", כי מלכתחילה התכוון הרשם להמליץ לפני השופט על קבלת פוליסת־ביטוח בסכום חצי־מיליון דולר, כערבות. במקרים רבים אפשר במקרה כזה להפקיד במקום פוליסת־ביטוח, 10 עד 20 אחוזים במזומנים בקופת בית־המשפט. זאת היתה בקשת פרקליטו של רייס. אולם ביום ו' הודיע הרשם, כי הוא ימליץ לפני השופט שיופקדו 150 אלף דולר במזומן, כלומר 30 אחוז. מחר ידון בעניין השופט המחוזי של דאלאס.

זאב רייס הופיע בשבוע שעבר לפני השופט, פתיחת המשפט עצמו, הוא הואשם בנסיון למכור טילים אמריקניים לאיראן ונשאל אם הוא מודה באשמה. הוא השיב „לא מודה".

מודעי: פרשת פולארד — מביכה ביותר ואומללה

מאת חנה אישהורוביץ כתבנו בניו־יורק

שר המשפטים יצחק מודעי, שערך מסיבת עתונאים ביום שישי בקונסוליה הישראלית בניו־יורק תיאר את פרשת פולארד כ„מביכה ביותר ואומללה" וכארוע חד־פעמי, שנעשה ללא סמכות ושלא לפי מדיניותה של ישראל. האירוע היה מביך לדברי מודעי משום שארה"ב מסייעת לישראל רבות בשטחים שונים כולל חילופי מידע. עם זאת הדגיש בפני אמצעי התקשורת האמריקניים, שלא היה בפעולות הריגול שנחשפו, כדי לגרום נזק כלשהו לבטחונה של ארה"ב. מודעי הדגיש את החשיבות העצומה של הסיוע הצבאי שהעניקה ישראל לארה"ב.

צוות התגובות של חירות קורא לפיטורי שר־המשטרה

מאת מוטי בסוק כתב „על המשמר" בכנסת

צוות התגובות של תנועת ה„חירות" קרא אתמול לפיטורי שר־המשטרה חיים בר־לב. הצוות טוען כי בר־לב צריך להתפטר בעקבות הפירסומים בתקשורת על טיוח חקירת משטרה בפרשת בלס. בהודעת הצוות נאמר כי מעשה מעין זה המתרחש מתחת לאפו של שר־המשטרה מעורר ספק כבר לגבי דרך תיפקודו של השר, ומצביע על האפשרות כי שיקולים זרים מנחים את בר־לב במילוי תפקידו.

שחמטאי ביכורי העתים ניצחו בתחרות לזכר יוסי ג'יל

מאת אבי אמיר, כתב „על המשמר"

שחמטאי קבוצת ביכורי העתים ת"א זכו במקום הראשון בתחרות שחמט לזכר יוסי ג'יל ז"ל, שנערכה ביום ו' ואתמול ברמות־מנשה.

הקבוצה המנצחת, הנופלת את המקום השישי בליגה הלאומית לשחמט, צברה 17 נקודות ב־20 משחקים, במקום השני סיימה קבוצת הפועל ראשל"צ שצברה 13 נקודות, ובמקום השלישי זכתה הפועל כפר־סבא, שצברה 11 נקודות. 6 קבוצות השתתפו בתחרות.

מודעי: בידינו עדות כי ולדהיים

(סוף מעמוד א')

ויגבר על יריבו הסוציאליסטי, קורט שטיירר.

העדויות שבידי ישראל

במסיבת־עתונאים בניו־יורק אמר מודעי, כי ישראל בודקת את האשמות, שלפיהן הורה ואלדהיים אישית להוציא להורג כמה קרואטים שנויסו, בתגובה על עריקת אחרים.

מודעי ציטט דברים שהשמיע עד יהודי לפני חוקרים ישראליים. עם זה אמר, כי עמד חסר־אונים, כאשר הרג ואלדהיים את אחיו במכות, בסלוניקי ביוון, לאחר שגנב ממנו זהב. עד שני אמר לחוקרים, כי ראה את ואלדהיים מכה אדם בסרביה.

שני העדים אמרו לחוקרים, שאז לא ידעו את זהותו של הקצין הנאצי, ורק עתה זיהו אותו על־פי צילומים שהופיעו בעתוני ישראל, בהם הוא נראה בתקופת מלחמת העולם השניה.

מיד לאחר ששני העדים ראו את צילומי ואלדהיים, אמרו: „זה האיש", ופנו לשלטונות, אמר מודעי.

עוד ציין, שגם ללא עדותם של שני היהודים, יש בידי ישראל חומר ראיות מספיק להעמדת ואלדהיים לדין, כאיש שסייע בביצוע פשעי מלחמה.

יש הסכם־הסגרה

בהשיבו לשאלות, גילה מודעי, כי קיים הסכם־הסגרה, המתייחס לפשעים מסויימים, בין ישראל לאוסטריה. „תיאורטית, אנו יכולים לבקש ולקבל את הסגרת ואלדהיים."

מודעי דיווח על פגישתו עם מזכ"ל האו"ם, פרז דה קוייאר, שהסכים ביום ו' לאפשר לנציגי ישראל לברוק את תיקי האו"ם בעניין 40 אלף אנשים החשודים כפושעי מלחמה, וביניהם ואלדהיים. בידי ישראל נמצא כבר תיק, ובו שבעה עמודים, מבין תיקי האו"ם, שבו מואשם ואלדהיים על־ידי ממשלת יוגוסלביה, שהיה שותף לפשעי מלחמה, כולל רצח. התיק כולל את ואלדהיים בין אלה המסווגים באות „א", המציינת כי הם חשודים בפשעי רצח. ישראל מבקשת מידע נוסף על וארלהיים מיוגוסלביה, אמר השר.

„שילשול של דברת"

בירושלים מזכירים, כי אך לפני ימים אחדים טען מודעי, שלישראל אין די ראיות כדי לתבוע את ואלדהיים לדין, וזאת תוך חריגה מן הקו שהיה נקוט בידי ישראל עד לאותו יום. לעומת זאת, ימים אחדים לפני־כן טען מודעי — כפי שחזר לטעון עתה — כי לישראל יש ממצאים המאפשרים להעמיד את ואלדהיים לדין. צויין, כי מודעי משנה את דעתו מיום ליום ואף מתבטא בנושא כה רגיש לא בארץ, אלא בניו־יורק, וזאת יום לפני הבחירות באוסטריה.

כזכור, הטיל ראש הממשלה על מודעי, כשר המשפטים, לחקור את החומר שהצטבר בפרשת ואלדהיים ולהביא את הממצאים לממשלה. עד כה לא מסר מודעי את ממצאי החקירה לפרס, ולפיכך לא גיבשה הממשלה את עמדתה בנושא. אולם הדבר לא מנע את מודעי מלהתבטא על כך בשם הממשלה.

אחד המקורות בירושלים התייחס לדברי מודעי בנושא ואלדהיים, בימים האחרונים, בביטוי „שילשול של דברת".

מודעי סיפר כי ביום ששי לפני הצהרים נפגש עם מזכ"ל האו"ם פרז דה קואיאר לשיחה שנמשכה כ־45 דקות שבסיומה הסכים מזכ"ל האו"ם למסור לידי ישראל את מלוא הרשימה של 40 אלף השמות שערכה הוועדה הבינלאומית לחקר פשעי מלחמה בשנת 1948. לפי הרשימה תאתר ישראל את התיקים שיש לה עניין בהם ותבקש ממזכירות האו"ם להמציא לה אותה. לדברי מודעי ישראל רואה חובה מוסרית לעצמה להביא פושעי מלחמה נאצים לדין. מודעי הציג בפני העתונאים את תיק ולדהיים שישראל קיבלה מהאו"ם קרא מתוכו אך לא איפשר לעיין בו. בתיק כידוע נמצאת בעיקר תמצית של העדויות שהועדה קיבלה וכן החלטתה לסווג את ולדהיים בקטיגוריה א' שמשמעותה היא — כי יש ראיות מספיקות להעמידו לדין על רצח ועל המתת בני ערובה.

צה"ל הרג מחבל ברצועת הבטחון

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

כוחות צה"ל הרגו אתמול לפנות בוקר מחבל ברצועת הבטחון. המקרה אירע בשעה 3 לפנות בוקר, כאשר כוח של צה"ל שנע בגבול רצועת הבטחון הבחין בחוליית מחבלים ופתח לעברה באש, בסריקות שנערכו לאחר מכן נימצאה גופתו של מחבל ולידו אמצעי לחימה ונשקו. לא היו נפגעים בקרב כוחות צה"ל, אשר פתחו בסריקות באוור.

תא"ל (מיל) פורמן: עקרון הרוטאציה יכול להציל השב"כ

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

תא"ל (מיל') גיורא רם (פורמן) מי ששימש כסגן ראש אג"מ במטכ"ל, טוען כי יש לחוקק חוקה מיוחדת עבור שרותי הבטחון הכללי, מאחר שהחוק הקיים במדינה אינו עונה על צרכי השב"כ. „אנשי השב"כ נאלצים לעבור על החוק ולפעמים אף להרוג; מי שתפס את אדולף אייכמן עבר על המון חוקים", אמר תא"ל (מיל') גיורא רם.

גיורא רם שדיבר בסוף השבוע לפני בני נוער בחיפה, הציע עוד, להחיל את עקרון הרוטאציה גם בדרגים הבכירים בשרותי הבטחון. „רוטאציה זה נכס חשוב וזה יכול להציל את השב"כ" אמר.

„אוי לעולם ואוי לאוסטריה"

כמה עשרות חברי נוער ר"צ הפגינו אמש מול שגרירות אוסטריה בתל אביב במחאה על הבחירות העומדות להערך שם לנשיאות כשהמועמד המרכזי הוא קורט ולדהיים. אל המפגינים אשר שהו במקום עם שקי שינה, עוד מיום שישי, הצטרפה ח"כ שולמית אלוני אשר אמרה כי אוי לעולם שוולדהיים היה האורח מספר 1 שלו, ואוי למדינה שוולדהיים יהיה האורח מספר 1 שלה.

חברי נעמ"ת נשאו כרזות עליהם כתוב „אוסטריה שנכוותה באדולף היטלר צריכה להזהר בקורט ולדהיים".

(עשית)

האפ.בי.אי. מאשים

(המשך מעמוד א')

עוזריו של ג'ורג' שולץ אמרו אתמול, כי שר החוץ האמריקני נוטה יותר מאנשי־רשויות אמריקניים אחרים להניח לישראל להנות מן הספק. נראה בעליל, שיש מחלוקת במימשל בשאלה, באיזו מידה צריכה ארה"ב ללחוץ על ישראל בנושא עדין זה.

שולץ ממתן

שולץ ומומחים אחרים למדיניות חוץ מודאגים, שמא לחץ כבד מדי ופרסום רב מדי יגרמו להחמרה גדולה מדי ביחסי ארה"ב וישראל. לעומתם, שואפים אנשי משרד המשפטים ואנשי הבולשת הפדראלית להמשיך בחקירה באין מפריע, יהיו ההשלכות הפוליטיות אשר יהיו.

לא חריקה מקרית

פקידי רשות אמריקניים רבים משתכנעים באחרונה, כי אין אמת בטענת ישראל שפרשת פולארד היתה „סטייה בלתי מורשית" כלבד. לדבריהם, ממדי הרשת שפעלה מחייבים הרשאה מגובה.

„וול סטריט ז'ורנאל" מסר ביום ו', כי חקירת פולארד העלתה ראייה נוספת בדבר מכירת נשק ישראלי לאיראן, במסמך של „בית־המשפט, שפורסם בעת שמיעת משפטו של פולארד בשבוע שעבר, נאמר, כי פולארד שלח מכתב ליוסף יגור, שהיה הנספח המדעי בקונסוליה הישראלית בניו־יורק ואיש הקשר העיקרי של פולארד, אחרי שאל"מ אביעם סלע, איש חיל־האוויר, חזר לישראל ב־1984. המכתב, שנתגלה בתיק מסמכים, דן ב„מערכות טילים שתוכננו ויוצרו במדינות לא־קומוניסטיות שונות, שניתן למוכרן לאיראן, בכללן המערכת הקרויה „קאקטוס".

„קאקטוס" היא מערכת טילי קרקע־אויר מתוצרת צרפת, המשמשת את חיל־האוויר של דרום־אפריקה.

ירושלים מרוצה משולץ

דליה שחורי הכתבת המדינית של על המשמר מוסרת:

בירושלים קיבלו בחיוב רב את התערבותו של מזכיר המדינה האמריקני ג'ורג' שולץ, שנועדה להוריד את גל ההתקפות על ישראל בתקשורת האמריקנית בקשר לפרשת פולארד. גורמים מוסמכים בבירה ציינו, כי התקשורת האמריקנית העלתה נגד ישראל האשמות מוזרות, לא מבוססות ומוצצות מן האצבע.

בירושלים סבורים, כי עתה ירגע גל הפרסומים עד למתן גזר הדין לפולארד בעוד כחודש וחצי.

רבין: האירועים בארה"ב בפרשת פולארד — מדאיגים

שר־הבטחון יצחק רבין אמר בשבת, בהתייחסו לפרשת פולארד, כי יש גורמים בממשל ארה"ב „המחפשים" את ישראל. „אינני יודע מהי המוטיבציה שלהם ומה מריץ כמה דרגים בממשל האמריקני לחפש את ישראל, אך האירועים האחרונים בארה"ב מצטברים לתמונה שצריכה להדאיג אותנו" אמר רבין, ב„שבעתון" באולם תיאטרון הקאמרי בתל־אביב.

מתי פלד הופיע בפאריס יחד עם יועץ ערפאת

פאריס. • ח"כ מתי פלד, איש הרשימה המתקדמת לשלום, קיים כאן ביום ו' מסיבת עיתונאים יחד עם אימאד שאקור, יועצו של יאסר ערפאת.

השניים הודיעו במסיבת העיתונאים, כי מנוי וגמור עמם להמשיך בדו־שיח ובהחלפת הדעות שהם מקיימים זה כמה שנים.

פלד ואיש אש"ף הודיעו, כי הם מצדדים בקיום ועידה בין־לאומית, בהשתתפות המדינות החברות במועצת הבטחון וכל הצדדים הנוגעים לסיכסוך, כולל אש"ף. (ע"צ)

„על המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102—121. טל' 225125—6. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה 33134 רח' סבוטר 17. טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

„לעולם לא נסלח — רבים יצטרכו לבקש כפרה על מה שעוללו לך"

באווירה של הכאה על חטא וזעם, הובא אברהם גינדי למנוחות ■ האחים נעדרו

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

„אנחנו מניחים לך כאן מצבה קטנה, אך כל בניין ובניין שבנית יצעק אני כאן, אני כאן. בעינינו, אברהם, אתה לא מת אתה חי ותהיה עמנו לתמיד".

במילים אלה ספד, בדמעות על פניו וקולו נשבר, ביום ששי עזרא גינדי, הבכור לבית גינדי ליד קברו של אחיו אברהם המנוח שהתאבד באופן מזעזע, ושנטמן בבית־העלמין הישן בראשון־לציון.

ההמונים באו בצהרי יום ששי להלווייתו של הקבלן מראשל"צ, שיצאה מביתו שברחוב מבצע קדש, בשעה 14.00 ושוטרי תנועה רבים כיוונו את מסעה. שר התחבורה חיים קורפו, חברי כנסת מתנועת החירות שבה היה חבר, יורם ארידור, מיכאל איתן, מיכה רייסר, מאיר שיטרית ואישים ציבוריים רבים כאלוף מימון, ראשי ערים, מאיר ניצן, עו"ד חנינא גינשטיין ראש עיריית ראשון־לציון לשעבר, קציני משטרה, שוטרים מתחנת העיר, מזכירי מועצות פועלים, כולם צעדו בראש מורכן לצידו של „עמך" ישראל שבא לחלוק כבוד אחרון למי שהסתלקותו גרמה זעזוע רב. בין המלווים נראה גם קלוד מלכה, שהיה אף הוא עצור כחשוד של מעורבות בפרשת הקרקעות ביהודה ושומרון, ורונית ברעם שבעלה אלוף משנה אברהם ברעם כלוא כיום בניו־יורק ושימש תקופת מה לאחר שיחרורו מצה"ל כמנכ"ל חברת האחים משה ויגאל גינדי. כן נראו בין האבלים חיילים וחיילות, וחברים נוספים של ילדי הקבלן.

תחת קרני השמש הקופחות עמדו אלפים בשערי בית־הקברות הישן ובאווירה קשה של „הכאה על חטא" האזינו לדברי המספידים. בהם ראש עיריית ראשון־לציון שאמר: „אנחנו איכזבנו. לא אתה. הלכת מאתנו כי רצית להשאר אברהם שהכרנו, זקוף קומה, נקי כפיים ורב נדבה. כך תחרת בלבנו לעד כי נכשלנו".

התחננו לסיוע

אחיו עו"ד יעקב גינדי שמספר ימים קודם לכן הופיע עמו בפני ועדת המשנה לשיכון של ועדת הכספים של הכנסת, שם התחננו לסיוע ממשלתי לשם הצלת החברה, אמר בפנים סוערות ובקול חנוק: „אברהם אהובנו, יקירנו, קשה היום לבטא את כל מה שיש בלבנו. אך זאת נאמר לך, אנו בני המשפחה ידידיך וקרוביך לא נסלח, לא נשכח ויהיו רבים אשר מצפונם יציק להם. „הם יצטרכו לבוא להשתטח על קברך ולבקש כפרה על כל מה שעוללו בחודשים האחרונים. רבים העריכו את מעשיך ותרומתך בניגוד לכל מה שפורסם בכלי התקשורת. המונים יעידו על יושר לבך ושבנית חברה למופת. צר לנו שלא יכולנו להושיט יד עוזרת כפי שרצינו בכל לבנו. אבל אתה חשבת שבהעדרך ייפתרו כל הדברים. אברהם, כך התפללנו לברך אותך לשלום. לא זו המנוחה שביקשנו עבורך". אחריו אמר בנו „קדיש", ולא הצליח להתאפק וגעה בבכי מר בין משפחתו, כשהוא סוחף עמו רבים מקהל האבלים. משם המשיך מסע ההלוויה לקבר שנכרה סמוך לגדר בית־העלמין".

מקורבים למשפחה הסבירו שהסמיכות לגדר אינה בגלל נסיבות המוות, אלא כיוון שלהורים הקשישים מנחם ואסתר, שלא עמד בהם כוחם והם התמוטטו כברזל עם היוודע להם דבר מותו של בנם, ישנה חלקת קבר, שרכשו סמוך לגדר. הבן חן לא יכול היה להמשיך וללכת בכוחות עצמו, הוא נסמך על־ידי חבריו. האח עזרא נתמך בשני צדדיו בקרובי משפחה ואילו הבת שרית המשיכה באיפוק שהעיד על זעם רב העצור בה. ליד הקבר ספדו למנוח פעם נוספת שמרוב החום וההתרגשות התעלפה אחת מחברות המשפחה ואנשים הגישו לה עזרה ראשונה. חברים אחרים יעקב זהבי וציון גרא, נשאו בידיהם שלט גדול עליו כתבו: „ארץ הצבי שמנהיגיה מחריביה, וקוטלת אורחיה! אברהם גינדי הי"ד". עקב קדושת השבת הונחו במהירות זרי הפרחים הרבים על הקבר החדש ביניהם זר עובדי חברת יגאל ומשה גינדי, שני האחים שיום קודם לכן נמסר, כי הם חפצים להגיע להלווית אחיהם, החליטו לבסוף להשאר בברזיל.

בנו של אברהם גינדי בהלווית אביו, אברהם גינדי המנוח. (תצלום: ישראל סמיונסקי / י.פ.פ.א.)

הצעות להעלות מחיר המים ולקצץ מכסות — היום בדיון בממשלה

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

במרכז דיוני הממשלה בישיבה השבועית הבוקר יעמוד המצב במשק המים. הדוברים העיקריים יהיו שר החקלאות, אריק נחמקין, העומד להציע קיצוץ במכסות המים, ושר האוצר משה ניסים, העומד להציע הפחתת השימוש במים על ידי העלאת מחירים. נודע, כי ראש הממשלה שמעון פרס לא גיבש עמדה בנושא והענין יוכרע בממשלה.

שר האנרגיה והתשתית משה שחל עומד להעלות את נושא הסחבת בכנסת בחקיקת החוק נגד גזענות.

„חגיגה" לפרסומאים

יש להפקיע לאלתר משר החקלאות את הטיפול במשבר המים, לבטל את סמכויות נציבות המים, מקורות ומשרד החקלאות, למנות במקומם צוות על בן שלושה שרים. במקביל, תפעיל הממשלה תוכנית הסברה בהיקף ארצי, שתתבסס על טובי הפירסומאים ויועצי התקשורת שיפעילו את התוכנית בתנאי שעבודתם תעשה בהתנדבות. — פרטים אלה כלולים בתזכיר מיוחד, שנמסר בסוף השבוע לראש הממשלה ולמספר שרים, לקראת הדיון במשבר המים, שייערך היום בממשלה.

מחבר התזכיר, יועץ התקשורת צבי רימון, מפרט שורה של ליקויים המורים בפעולות ההסברה הממשלתית בנושא המים. התזכיר מגלה, כי בשל יריבויות אישיות בין אנשי נציבות המים, מקורות וראשי משרד החקלאות, נמנע למעשה להפעיל תוכנית הסברה מקצועית ומפוארת. „תשדירי השירות בטלוויזיה לחסכון במים — הם חיוורים, ילדותיים ומימיים... המסר החשוב, ההכרה לחסכון במים כבעיה לאומית — אין לו זכר, נאמר בתזכיר.

רובינשטיין: תוקפי זמיר התבססו על שקרים

היועץ המשפטי לממשלה פרופ' יצחק זמיר הותקף בצורה חסרת תקדים בכנסת, בממשלה ובציבור. זאת בהתבסס על שקרים והשמצות ואיש לא הוכיח לכאורה, שפעל שלא בהתאם לחובותיו — כך אמר שר התקשורת ד"ר אמנון רובינשטיין בהרצאתו ביום ו' במועדון המסחרי והתעשייתי בתל אביב.

רובינשטיין הוסיף, כי „הפרשה הטרגית הזאת פורסמה בציבור, חבל שהתפרסמה. אך יש לדעת שפרופ' זמיר קיבל תלונה ונהג כפי שהיה חייב לנהוג. אלמלא נהג כך — אפשר היה להאשימו באי־מילוי תפקידו".

בהתייחסו ליועץ המשפטי החדש השופט יוסף חריש, אמר הדובר, כי למעשה אין לנו תחליף לעצמאות היועץ המשפטי. יתכן שאם תהיה לנו חוקה באחד הימים, ניתן יהיה לדון בסמכויותיו. „עד שהתפוצצה הפרשה הזאת, מי שאי־פעם התלונן עליו היו רק הפוליטיקאים שרצו לחלק את כספי המדינה למוסדות ואגודים המקובלים עליהם — הם שהתלוננו" — אמר השר והוסיף כי פרופ' זמיר טען שאם לחלק כספים — רק לפי אמת־מידה מקובלת. גם ח"כים, שרצו להסיר את חסינותם — הסתערו עליו ואין פלא שהפך ללא־פופולרי".

שר התקשורת הדגיש כי „אי אפשר היה לטאטא אל מתחת לשטיח, את מה שקרה כשהתפוצצה הפרשה. השב"כ מציג ראיות באמצעות הפרקליטים ובית המשפט רוחש אמון לראיות אלה המועלות נגד המחבלים. אם נשאיר את הפרשה ללא חקירה — נהרוס את השילוב שקיים היום בין הבטחון לאושיות המשפט. נותר לנו לקוות שהחקירה תהיה סודית ושייבנו ממנה שלטון החוק והבטחון".

ולד: ועדת חקירה למלחמת לבנון — בלתי נמנעת

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

„מאז הרעש הציבורי והתקשורתי בעקבות הדו"ח שהכנתי על צה"ל קבלתי תגובות רבות בכתב ובטלפון. הגיעו אלי ואל אשתי מספר שיחות טלפון אנונימיות לא נעימות שלא כדאי לפרט מה נאמר בהן. היו גם תגובות חמות שהערכתי אותן מאד. אזרחים כתבו והתקשרו; במיוחד התרגשתי מקבוצת הורים שכולים שהזמינו אותי אליהם הביתה".

דברים אלה אמר בסוף השבוע אל"מ עמנואל ולד. בשיחה עם כתב „על המשמר".

אל"מ ולד סיפר כי הוא עומד להפגש בימים הקרובים עם קבוצה של טייסים בחיל־האויר שהזמינו אותו לשיחה בבית פרטי של אחד מהם. ולד אמר, כי הדו"ח שלו נמצא כעת בטיפול של ועדת משנה לועדת חוץ והבטחון (בראשות ח"כ דן מרידור) וכי טרם הוזמן להעלות את טיעוניו בפני הוועדה.

„אם אוזמן אלך, בכל אופן אינני חושב שועדת החוץ והבטחון היא הכתובת הנכונה לברור העניינים הרציניים שעלו בדו"ח. לועדה יש שתי מגרעות עיקריות: האיזון בין שני גושים גדולים שאינם רוצים שמלחמת לבנון תיחקר שכן, צריך לזכור שגם אנשי מערך ברכו על המלחמה הזו, ונתנו עצות, וזהו אילוץ שמעורר סימני שאלה באשר ליכולתה של ועדת חו"ב לחקור את העניין. מגרעת שנייה היא שלוועדת החוץ והבטחון אין כלים מקצועיים כדי שתוכל לשפוט מי אמר מה ואין בידיה סנקציות משפטיות לגבי אלה שנוטים מידי פעם לשכוח חלק מן האמת" אמר ולד.

לדעתו ועדת חקירה שתקבע מי עשה ומי טעה היא בלתי נמנעת. בד בבד דרושה גם רפורמה פנימית מקיפה בתוך צה"ל.

„אני מוכן להופיע בפני כל גוף, פורום אזרחי וצבאי בפני כל מוסד, בי"ס וקיבוץ.

„אני מוכן להופיע בפני כל גוף, פורום אזרחי וצבאי בפני כל מוסד, בי"ס וקיבוץ, אין לי יומרות פוליטיות, וכל מי שרוצה לתרום לבטחון ישראל ימצא 'בי שותף'" אמר ולד.

בחודשים הקרובים יצא לאור ספרו של אל"מ (מיל) עמנואל ולד בו הוא יעלה עניינים קריטיים של תפישת בטחון לאומי במובן הרחב. „אין בין הספר לבין הדו"ח שום קשר. הדו"ח הוא רכוש צה"ל והספר יעמוד לדיון ציבורי" אמר ולד לכתבנו.

ספרו של ולד היה אמור להופיע בהוצאת המכון למחקרים אסטרטגיים ע"ש יפה באוניברסיטת תל־אביב. ד"ר עמנואל ולד ניתק את הקשר עם אלוף (מיל) אהרון יריב ראש המכון בשל חילוקי דעות בין השניים, והספר יצא לאור באחת ההוצאות בשוק האזרחי.

גילויים בערב לציון 4 שנים למלחמת „הסדר החדש"

כיצד נשתלט על בניין בן 40 קומות? רפול: עד שתגיעו אליו ישארו רק 2

גילה סא"ל (מי"ל) בן ארצי ● תא"ל גיורא רם: מדאיגה אותי תגובתו של רא"ל לוי לדו"ח ואלד — הוא בחר שלא להלחם גם במלחמה הזאת ● בן ארצי: שאלנו את פרס וגור מה אנחנו עושים על ג'בל ברוך והם לא ידעו להשיב ● שם טוב: אין להשיג דבר במזה"ת ב„זבנג וגמרנו"

מאת אבי בניהו כתב „על המשמר"

„היה מעניין מאוד לראות את תגובותיהם של הרמטכ"ל הנוכחי משה לוי ושל קודמו, רפול ביחס לדו"ח וולד. רפול „שותל הרבה בשדות קוצים", יצא למתקפה ישירה, תקף את כותב הדו"ח, ואת סגנונו, והתעלם מהעניין עצמו. תגובתו של הרמטכ"ל הנוכחי רא"ל משה לוי מדאיגה אותי כידידו זה שנים רבות — משה לוי בחר שלא להלחם גם את המלחמה הזאת.

„דברים אלה בסוף השבוע תא"ל (מיל.) גיורא רם (פורמן) שכיהן בעבר כסגן מפקד חיל־האויר וכעוזר ראש אג"מ במטה הכללי.

תא"ל רם דיבר בפני כנס בני נוער בסניף מפ"ם בחיפה, בערב שנערך לציון 4 שנים למלחמת לבנון בסיסמא „שלא נדע עוד מלחמה" השתתפו גם אל"מ (מיל') ד"ר עמנואל וולד, ח"כ ויקטור שם טוב (מפ"ם), סא"ל (מיל') יוסי בן ארצי מראשי שלום עכשיו. אל"מ וולד סיפר לכמאה בני נוער שנכחו במקום על הדו"ח בן ה־700 עמודים שהכין עבור צה"ל. „הרעש התקשורתי שעשיתי יהיה שווה רק אם תהיה טלטלה ובדיקה שצה"ל ועם ישראל יצאו ממנה מחוזקים יותר. עד עכשיו רק טייחו את הדו"ח וצריך להפעיל לחצים פוליטיים. ארבע שנים לאחר מלחמת לבנון כדאי ורצוי שרפול יסביר לציבור את המחדלים הצבאיים שלו בלבנון.

סא"ל (מיל") יוסי בן ארצי סיפר על קורות הגדוד שלו במהלך מלחמת לבנון. „לא האמנו שהמשוגעים יקחו אותנו לשם. כבר בדצמ' 81, שמענו את המושג „סדר חדש בלבנון". אני זוכר טלפונים שהרצנו מפיסגת ג'בל ברוך לשמעון פרס ומוטה גור ושאלנו מה אנחנו עושים כאן. הם לא ידעו להשיב.

צה"ל הגיע למלחמת לבנון בסדרי כוח גדולים יחסית למטרות. באחת ההזמנויות שאלנו את רפול כיצד נשתלט על בניין בן 40 קומות משום שהתאמנו על מודלים של 3־2 קומות. רפול השיב אז, אל דאגה עד שתגיעו ישארו, רק שתי קומות" סיפר בן ארצי.

תא"ל גיורא רם גילה, כי במהלך מלחמת לבנון אמר אריק שרון לקצינים בכירים בצה"ל: „מגיל 15 אני מסתובב, קורא מפות ומסמן חיצים ואת המפה הזאת לא קראתי נכון".

ח"כ ויקטור שם טוב ממפ"ם שכיהן לפני 4 שנים כמזכ"ל מפ"ם, וכחבר ועדת חוץ ובטחון, נזכר בישיבה שבה בישרו בגין ושרון על מבצע מוגבל לכמה שעות. „יש צורך להפיק גם לקחים מדיניים נוסף על הצבאיים, המלחמה בלבנון לימדה כי אין להשיג דבר במזה"ת בשיטת „זבנג וגמרנו". אין לפתור את הסיכסוך בדרכים צבאיות וכוחניות ולא ניתן לשקר לעם ולצאת למלחמת הונאה".

את ערב הנוער בסניף מפ"ם בחיפה הינחה העתונאי גבי זוהר.

המשתתפים בערב שהתקיים בסניף מפ"ם בחיפה מימין לשמאל: ח"כ ויקטור שם־טוב, ד"ר עמנואל ולד, גבי זוהר, סא"ל (מיל) יוסי בן ארצי ותא"ל (מיל) גיורא פורמן (תצלום: קלאדיו נוסקביץ)

ואלדהיים — סיבוב שני

זקני אוסטריה בחרו ב...פנסיה

מאת מארק גפן

הרושם כאילו העם האוסטרי עומד לבחור בין הזדהות עם העבר הנאצי לבין הסתייגות ממנו — מוטעה. שערוריות ציבוריות שנקשרו בשמם של אישים מן המפלגה הסוציאליסטית והשלמת הממשלה הנוכחית עם פיטורי רבבות עובדים הסיטו צעירים אל מפלגת האופוזיציה.

בסיבוב הראשון של הבחירות לנשיאות אוסטריה לפני חודש ימים חסרו לד"ר קורט ואלדהיים 16,746 קולות בלבד, שהם 0.36 אחוז מכלל המצביעים, במצוה של ואלדהיים סבורים, כי היום יקל עליו לזכות בתוספת הקולות הדרושה ולגבור על המתחרה הסוציאליסטי קורט שטייר, שסיגר אחריו בסיבוב הראשון במעט ב־4 אחוזים. אם יתגשמו התקוות הללו, יתיישב מועמד בעל הכתם החום על מצחו על כורסת הנשיא בווינה. אז יישמעו ביתר־שאת הטענות, כי מי שביקש למנוע את בחירתו של האיש על־ידי מסע ההאשמות הנוגעות לעברו הנאצי, העלה למעשה את הפופולריות שלו בקרב הבוחרים.

שוט ואלדהיים, הניצחון לא מובטח

בטרם נשיב לטענה זו מבחינתנו, כלומר מבחינה ישראלית־יהודית, מוטב לנתח את מערכת הבחירות שהיתה ותוצאותיה על־פי הנתונים שהתפרסמו באוסטריה עצמה ובעיתונות האירופית. ד"ר קורט ואלדהיים "רץ" לבחירות האלה "כמועמד בלתי תלוי" או "בלתי מזוהה" לכאורה עם מפלגה כלשהי בזירה הפוליטית האוסטרית. הוא החל את מסע הבחירות שלו תחת הסיסמה "האיש שהעולם רוחש לו אמון" והסתמך על המוניטין שרכש כמזכ"ל האו"ם במשך עשר שנים. הוא ניסה לנגן על מיתרי "הגאווה הלאומית" בהציגו לעם האוסטרי תעודת זהות של "מנהיג עולמי".

עם פרסום ההאשמות בדבר עברו הנאצי הזדרז להחליף את הסיסמה בכשרון וירטואוזי והפך את המכה שהונחתה עליו ליתרון אלקטוראלי. מעתה ניהל את תעמולת הבחירות בסיסמה של המועמד ש"העם האוסטרי רוצה בו", תוך רמז עבה שאל לאוסטרים להרשות לגורמי חוץ להכתיב להם מי ראוי לנשיאות.

ריחו של שלטון

מהר מאוד התברר, כי גם אי־תלותו המפלגתית לא היתה ולא נבראה. המפלגה האופוזיציונית הגדולה, מפלגת העם האוסטרית, התייצבה בגלוי מאחוריו, ולמעשה היא זו אשר ניהלה את מערכת הבחירות שלו. מפלגה זו, היושבת באופוזיציה זה 20 שנה, מאז נצחונו הראשון של ברונו קרייסקי כמועמד הסוציאליסטים לראשות הממשלה, התחילה להריח את הריח המתוק של השיבה לשלטון, אם תצליח להכתיר את ואלדהיים בכתר הנשיאות. המערכה על הנשיאות צריכה לשמש מבחן גדול לפני מערכת הבחירות הכלליות לפרלמנט, מערכה שהאופוזיציה הימנית מקווה להשיג בה מהפך שלטוני.

מניתוחי תוצאות הבחירות של הסיבוב הראשון לפני חודש, התבררו פרטים מעניינים מאוד. כך, למשל, זכה המועמד הסוציאליסטי ד"ר שטיירר להצלחה דווקא בקרב המבוגרים, בני ה־60 ובני ה־70, ואילו לוואלדהיים היו הישגים ניכרים בקרב הצעירים עד גיל 30. הנתון הזה מפריך את ההשערה כאילו בני דורו של ואלדהיים, שחלקם לפחות לא היו שונים ממנו בהתנהגותם בימי שלטון הנאצים, יתמכו בו מתוך הזדהות עם עברם.

מתברר, כי העניין הוא מסובך יותר. המועמד הסוציאליסטי זכה בקולות המבוגרים משום שלרובם מובטחת פנסיה, זו אינה גדולה, אך יש בה כדי להבטיח קיום. ואילו בקרב הצעירים רבים הם המובטלים, אשר במחאה על אי־ההצלחות הכלכליות של הממשלה מחפשים את התמורה לא אצל ואלדהיים, אלא אצל המפלגה האופוזיציונית שהוא מייצג. מעניינות יותר היו תוצאות הבחירות בווינה עצמה, בשכונות הפועליות, שם גרמה הצלחת ואלדהיים להלם הפתעה אפילו למפלגת העם הימנית. בהיוודע

ד"ר שטיירר, הצלחה בקרב בני ה־60

תוצאות הבחירות צהלו ראשי מפלגת העם: "הפועלים איתנו".

הימנעות של מחאה

אך גם נתון זה אינו נכון, אלא באופן חלקי בלבד. אין כל ספק, כי המפלגה הסוציאליסטית נתונה במשבר אמון מצד ציבור הפועלים. שר האוצר הסוציאליסטי, פרדיננד לאצינה, מבקש לגבור על המשבר הכלכלי על־ידי צמצום ההוצאות ופיטורי עובדים במפעלים גרעוניים. ד"ר קרייסקי קבע בזמנו סיסמה פופולארית מאוד, שלפיה "הוא מעדיף גרעון של כמה מאות מיליוני שילינגים מאשר כמה אלפי מובטלים". הסיסמה הזאת אינה עומדת יותר, והממשלה הנוכחית השלימה עם פיטורי רבבות עובדים.

לעובדה זו יש להוסיף עוד כמה שערוריות ציבוריות שנקשרו עם שמותיהם של אישים מן המפלגה הסוציאליסטית. אבל רבים מן הפועלים שלא נתנו את קולם, מתוך מחאה, למועמד הסוציאליסטי לנשיאות, אינם משלים את עצמם, כי דווקא המפלגה הימנית־בורגנית תשפר את מצבם. לכן היתה תופעה של הימנעות מסיבית למדי מן ההצבעה בשכונות הפועליות של וינה, הימנעות אשר יצרה רושם של יתרון לוואלדהיים באזורים אלה. יש הסבורים, כי זו היתה מחאה חד־פעמית וכי בסיבוב השני הצפוי היום עשויים אלפי קולות אלה לתת סיכוי נוסף לסוציאליסטים. לאותו חשבון יש לצרף גם את הקולות, לפחות את מרביתם, שניתנו בסבוב הראשון למועמדת הירוקים פרידה מייסנר־בלאו, שצברה כ־4 אחוז מן המצביעים. בסיכומו של דבר סיכויי העימות ואלדהיים־שטייר נראים ביום הבחירות כשווים.

האינטלקטואלים הקיצוני

היה ראוי להביא את הרקע האוסטרי הפנימי לבחירות הנערכות היום, משום שנוצר רושם מוטעה כאילו העם האוסטרי הולך באופן מפורש לבחור בין הזדהות עם עברו הנאצי של ואלדהיים לבין הסתייגות ממנו. עם זאת נכון הוא, שואלדהיים הצליח עד כה

פרדה מייסנר־בלאו, מנהיגת "הירוקים" – מחוץ למירוץ

להפוך במצח נחושה את האשמות נגדו למנוף לתעמולת הבחירות. אך חובה לזכור, כי רבים מאנשי הרוח — סופרים, משפטנים ואמנים — יצאו בגלוי והוקיעו את האיש. הם האשימו אותו כ"שקרן" שאינו ראוי לאמון העם ולו רק בגלל הנסיון "לשכתב" את הביוגראפיה שלו, מתוך מחיקת מעשיו במשך שנתיים של פעילותו בתקופת המלחמה.

בחומר המרשיע לגבי מעשיו של ואלדהיים יש לפחות לכאורה (שהרי האיש לא עמד למשפט) כדי להעיד, כי לא מדובר רק במעורבות פאסיבית, במעשי הזוועה של הנאצים בבלקנים, אלא אף באישור פעולות רצח בפועל. "המתורגמן" הזה, כפי שהציג עצמו ואלדהיים, כאשר רענו את זכרונו לגבי השנים ב־1942, באמת לא עסק ביצירותיהם של שקספיר וגטה, אלא בתרגום לשפת המעשה של הוראות היטלר והימלר למלחמה ב"בנדיטים" (הפרטיזאנים של טיטו), או במשלוח יהודי יוון למחנות ההשמדה.

טענה מופרכת

פה ושם נשמעת הטענה, שמוטב היה ש"לא להתערב בעניינים הפנימיים" של אוסטריה, כדי לא להגביר או לעורר מתרדמתה את האנטישמיות בקרב העם האוסטרי. על פי אותה הנחה אפשר להגיע למסקנה מכלילה, שאין להלחם באנטישמיות בשום מקום בעולם, שכן כל מחאה או מסע ציבורי ייחשבו כהתערבות בעניינים הפנימיים של אותה ארץ. זוהי אסכולה מופרכת מעיקרה, שאין לפרשה אלא כמעין השלמה עם האנטישמיות.

בסופו של דבר ההכרעה היא בידי הבוחר האוסטרי. הוא יקבע אם איש כואלדהיים ייצג את הרפובליקה האוסטרית. הוא גם ישא בתוצאות לבחירה הזאת. אך גם אז אין להגיע להכללה המטילה את האחריות על העם האוסטרי כולו. שכן גם המחצית המתנגדת לואלדהיים ראויה להתייחסות כציבור שאולי למד לקח מן העבר, ואינו מוכן לחיות מיוצג על־ידי קצין נאצי לשעבר, הנמלט מנסיון להוכיח את חפותו מאשמות חמורות ביותר.

קוסמטיקה במקום טיפול־שורש

מאת ראובן עשור

אוסטריה אינה מעסיקה בדרך־כלל את העיתונות העולמית, או את דעת־הקהל הבינלאומית. אך לאחרונה הסעירו הגילויים על עברו של קורט ולדהיים, את העולם־הקהל. מעבר להוכחות, או חוסר ההוכחות, אם אמנם השתתף הסגן ולדהיים במעשי פשע בבלקנים בעת מלחמת־העולם השנייה, ציינה התקשורת הבינלאומית בהפתעת־מה, שבה יחסים באוסטריה, התייצבו מאחוריו, דווקא בעקבות התקפות וההאשמות נגדו.

אולם, מי שהכיר את המציאות הפרוב־לממית במשך כל השנים, החל משנת 1945 שהאוסטרים קוראים לה "שעת האפס" או "ראשית הדמוקרטיה" לא הופתעו. באוסטריה מעולם לא היה טיפול שורש אנטי־נאצי. זו המסקנה העולה מספר חדש "ההדנאציפיקציה שהוחמצה באוסטריה" פרי עטם של שלושה היסטוריונים אוסטרים צעירים, שחקרו את תהליך ההדנאציפיקציה באוסטריה בשנים 1945 עד 1955. טענתם העיקרית: כמעט ולא התקיימה כל הדנאציפיקציה (בניגוד לגרמניה כולה שבעקבותיה), וכמעט כל הפוליטיקאים (וביניהם עם הנאצים, שבעצמם ישבו במחנות־ריכוז), תתפשרו באוסטריה. ההיסטוריה: אחת הסיבות החשובות שבגלן נעשו עצמם לקורבן להתקפות הנאציות, השאירה שמקומם אין יותר, התקבלה על דעת...

נכשלו תוכניות הדהנאציפיקציה של האמריקנים

"ההתחלה החדשה של דמוקרטיה אוסטרית היא מיתוס בלבד", טוענים המחברים. "וכבר בשנת 1947 השיבו 51 אחוזים מהנשאלים באיזור הכיבוש האמריקני, ש"הנאציונאל־סוציאליזם היה רעיון טוב, ורק בוצע שלא כהלכה".

תחילה היו לאמריקנים תוכניות דהנאציפי־

("פרסיל־שיינה") וזאת, על־פי־רוב, כדי לשחרר מכרים מהחובה לסלק הריסות.

עד שנת 1946 אמנם נעצרו 53,000 נאצים, אך עד תום השנה שוחררו מחציתם. בשנת 1947 נחקק חוק, המבדיל בין נאצים בעלי עבר "כבד" ובין כאלה בעלי עבר "פחות כבד". אנשי קבוצה זו לא נעצרו עוד, אלא קיבלו עונשים קלים, כגון איסור העסקתם לתקופה מוגבלת או לקנסות כספיים. באוסטריה היו

מהם היה בעבר נאצי. נשיא אוסטריה, הסוציאליסט קרל רנר, שתמך בסיפוח אוסטריה לגרמניה אמרו "לו העבישו את האשמים הגדולים היו מסיימים במהרה את העניין ולא היו נכנסים לתהליך ממושך של רדיפה."

ואמנם הצליחו לסלק מחשרות הציבורי עד 1947 כ־100,000 פקידים, אך עובדה זו גרמה למשברים מקומיים, כגון במדינת זלצבורג, שבה לא יכלו לאייש אפילו מקום של שופט

שאירגנה הפגנות למען הפרופסור הלאומני־קיצוני השנוי במחלוקת, יוסף נאדלר.

רוב הפושעים הנאצים זכו בדין

היה גם קושי לערוך טיהור בשורות הסופרים והעיתונאים, ורק לאחר לחץ רב מצדן של בנות־הברית החלו לטפל במידה מצומצמת בהוצאתם של מעט סופרים נאצים מאיגוד הסופרים.

בשטח הכלכלי פוטרו, אמנם, כ־60,000 נאצים ממישרותיהם, אך לא כולם. כך למשל הנס מלצאכר, שהיה בתקופתו של היטלר מראשי הלשכה הצבאית מינה למנכ"ל מפעל הפלדה הגדול והחשוב ביותר "ואיסט", למרות מחאות חריפות מצד ועדי־העובדים.

אוקירו שמידט אחד הקווייזלינגים של אוסטריה, שליתן משך זמן־מה כשר־החוץ של שושניג, קרוב משפחה של הרמן גרינג, ויו"ר קונצרן Vesi "וואסט" שנקראו או "מפעלים ע"ש הרמן גרינג", זוכה מאשמת בגידה בשנת 1947. גם פיליפ שלר שהיה חשוב של ה"שלר באנק", שבתקופת הנאצים שימש בתפקיד בכיר בתעשייה הכבדה נידון לשנתיים מאסר על חברותו במפלגה הנאצית הבלתי־חוקית. ותו לא. כל ההתחלות הצנועות וההסכנות הללו הגיעו לקיצן עם גבור המלחמה הקרה.

הטלת עונשים על פושעים נאצים הלכה והתמעטה, ורובם הגדול נמצאו זכאים בדין. בסך־הכל הוצאו לפועל 30 פסקי־דין מוות, כאשר בכלל נשפטו למות 40 איש.

אם להוסיף על כל אלה גם את התמקמותם של האוסטרים מתשלום פיצויים במשך שנים...

"באוסטריה מעולם לא היה טיפול יסודי בנאצים" - כך טוענים שלושה הסטוריונים בספר שראה אור זה עתה. לדעתם, הדמוקרטיה שם אחרי מלחמת העולם השנייה היתה מיתוס בלבד.

קציה גדולות, שנכשלו כשניסו לכלול בתהליך זה גם אותם הפוליטיקאים שתמכו לפני 1938 במשטרים של דולפוס ושושניג. לו היו "מטהרים" גם פוליטיקאים אלה לא היה נשאר אפילו המימסד המינימלי ביותר לממשלות שאחרי 1945. תוכניתם של האמריקנים היתה להעביר שאלונים בין כרבע מליון אוסטרים על אודות עברם הנאצי, אך במהרה התברר, שרק כרבע מהם, 80,000 איש, מילאו אותם, וכי כלל לא היה מנגנון המסוגל לבדקם. הרוסים עשו לעצמם מלאכה קלה הם מסרו את ה"טיהורים" לידיה של ממשלה אוסטריה הצעירה, אך המפלגות המשתתפות בה הגזעו להחלטה, להעניש אך ורק את הנאצים הבכירים ביותר...

רשומים 537,000 נאצים, אך רק 40,000 מהם נחשבו כ"חשודים". ההיסטוריון האוסטרי דיטר שטיפל שואל את שאלתם של אלה שתמכו בהסדרים קלים: "כיצד היתה יכולה אוסטריה להקים את משטרה הדמוקראטי, אם מראש היו פוסלים 15% מכלל האוכלוסיה הבוגרת?"

האוניברסיטאות — מעוז של הנאצים

הקאנצלר פיגל דרש בסוף 1945 את "המיגור המוחלט של הרוח הנאצית". אך בזלצבורג, בה דרשו כשליש מהתושבים חנינה כללית, אמר הוא כנאום, ש"הגולים העדיפו להתפנק בחו"ל במקום לקבל בפנים למען...

אחד, כיוון שכולם היו נאצים, או בעיר ולצבורג, בה 92% של הפקידים היו נאצים, ו־30 שופטים מתוך 44 היו חברי המפלגה הנאצית. העיתונאי והפוליטיקאי ויקטור רייחן העמיד באותן השנים את חוקי הגזענות של נירנברג באותה דרגה כמו את הליכי ה"דהנאציפיקציה" (ויקטור רייחן, היום בעל טור קבוע בעיתון "קרונן־צייטונג" מגנה בצורה בוטה את מדינת־ישראל). הצעירים במחנה האמריקני גלסנבאך סרבו לראות סרטים על מחנות־ריכוז, ובמחנות עבודה של בניית הסכר הגדול של קאפרון באלפים הורגשה התארגנות לאומית־קיצונית על־ידי האמריקנים.

סולימאן חירבאווי על "החרטה" של גילה

שאחיו יהונתן יסלח לו... כמה שווה עיני דרוזי הנשלח אל מותו?

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

"אני שואל את כנסת ישראל האם שתי עיניים של חייל דרוזי שהקדיש חייו למדינה שוות 15 חודשי מאסר, או כמה שווה דרוזי שלנו?" אמר לכתבנו בסוף השבוע סולימאן חירבאווי הנר־גש, בעקבות פסק־הדין של בית־המשפט, שדן את רונן גולה ל־15 חודשי מאסר בפועל על כך שלא הזהיר את חירבאווי היה מטען חומר נפץ שאמור היה להסיל את ראש עירית אל־בירה.

חירבאווי, אשר כתוצאה מן הפיצוץ בעת שבא לפרק את מטען חומר הנפץ, שמר מאז על שתיקתו, אולם למחרת פסק־הדין לא היה יכול לעצור עוד בעד רגשותיו. "לדעתי ולדעת רבים מבני עדתי העונש הוא קל מאוד. אני לא יודע. אם לשלוח אדם למוות, אלי להחזיר אותו, נחשב למעשה קל, שעונשו 15 חודשי מאסר" אומר חיר־באווי, וזה בלי לקחת בחשבון שמדובר בחבל המשטרה את מהיכנת לשוטר מגיע האיש אשר מאר מצועים מששש מהבצר.

בתחנת המשטרה בעכו. "אני עדיין מאמין בבתי המשפט בישראל ובדגל ישראל ומשוכנע שהצדק יצא לאור וגם יראו אותו, אומר חירבאווי. אין לו לאחר תרחור קל ותוך חוסש הוא חוזר ומציין שהעונש שהוטל על רונן גולה הוא קל מאוד. פי ממולא מ־15 חודשי מאסר ופחות לו שליש ואני יודע שכבר הבטיחו לו חנינה בקרוב". קרובי משפחה הקריאו לו קטעי עיתונות שבהם מסופר על דברי גולה הבוכה על דוכן העדים ומבקש שאחיו יונתן יסלח לו".

אומר חירבאווי "אחי יהונתן יסלח לו". הדמעות שלו לא אומרות לי כלום. שמישהו אחר יסלח לו. אני לעולם לא. הוא שלח אותי ללא אזהרה לסכנת מוות, ואני שירתתי עמו באותו צבא".

בני משפחתו של חירבאווי ומקורביו טוענים שעדיין לא תמה עבודת הפרשה וברצונם לנקוט בכל ההליכים וצורות המחאה על כך שהעונש שהוטל על הנאשם האחרון מאנשי המחתרת הוא קל עד כדי גיחוך ולגלוג.

התנגשות בין המשטרה לאנשי "כך" שביקשו לעלות להר הבית

מפקד משטרת ירושלים נפצע קל במהלך הפעולה ■ 100 אנשי "כך" ניסו לעלות להר

המשטרה מנעה בכוח, ביום ו' ב־8 לפנות בוקר, מכ־100 מאנשי "כך" להכנס אל תוך הר הבית.

מפקד משטרת ירושלים תת־ניצב חיים אלבלדס נחבל באופן קל ביוזו וברגלו במהלך פינוי הצועדים, אשר ניסו לעלות לביוון הר הבית דרך שער המוגרבים, כשהם מניפים דגלי ישראל.

סמוך לשעה 2 לפנות בוקר הגיעו לרחבת הכותל אלפי חוגגים שיצאו לתהלוכת גוש אמונים, בשירה וריקודים, מישיבת מרכז הרב בשכונת קרית משה. החוגגים ייצאו במחולות ובשירה ברחבת הכותל ומספרם נאמר אז ברבבה.

באותה שעה החלו ראשי גוש אמונים בצעדתם להר הזיתים, אך ההענות לא היתה רבה ורבים פרשו. מארגני הצעדה האיצו בצועדים להתחיל בהליכה להר הזיתים, אולם לפי ההערכה עלו רק כ־3000 איש. באותה שעה החלו להגיע כ־5000 מוסלמים לתפילה על הר הבית.

(עתים)

אנשי גוש אמונים בצעד הלילה להר הזיתים. (תצלום: רחמים ישראלי)

3 בקבוקי תבערה לעבר סיור צה"ל בעזה

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

3 בקבוקי תבערה הושלכו בליל שבת לעבר סיור צה"ל בעזה. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק. לפני יומיים הושלך רימון אל עבר סיור צה"ל ליד מחסום נחל עוז. גם הפעם ללא נפגעים וללא נזק. כ־3 בינוני הושלך מטען אל עבר מכונית אורחים בצומת ג'בליה גם הפעם ללא נפגעים וללא נזק.

השלכת מטעני חבלה מאולתרים היתה לאחרונה לתופעה כמעט שגרתית שחוזרת על עצמה בתדירות הולכת וגוברת.

פרס: המחבלים התאמצו אבל התוצאות היו "צנועות" — ביום ירושלים

"אני מעריך שנעשה מאמץ מיוחד על־ידי ארגוני החבלה להפר את שמחת החג של ירושלים, התוצאות תודה לאל, היו בהחלט צנועות" אמר ראש הממשלה שמעון פרס כאשר ביקר ביום ו' בבוקר במרכול בירושלים, שבו התפוצץ ביום ה' בערב מטען חבלה קטן, שגרם כוכור לפציעתן הקלה של שתי נשים.

ראש הממשלה התקבל על ידי מנהל החנות יהודה פרן, אשר הנחה אותו למקום שבו היה הפיצוץ. הוא סיפר לו מה ארע כאותן דקות, כיצד פונתה החנות במהירות מן הלקוחות ועל הנזק שנגרם. ראש הממשלה התעניין תוך כמה זמן הגיעו למקום כוחות הבטחון וההצלה. הוא שוחח עם העובדים במרכול, אשר חלקם נמצאו בזמן הפיצוץ בחנות וכן עם לקוחות שבאו לערוך קניות. הביקור כולו נמשך כרבע שעה. בצאתו נשאל פרס על תגובתו להודעת "כח 17" שלקח על עצמו את האחריות לפיצוץ. "לא תמיד הטלפון והנפץ קשורים אחד בשני. קשה לדעת לפי הטלפון בלבד, אנחנו נחקור מי עשה את זה".

בצאתו נפגש פרס עם הלן שנייד, שלקתה בהלם בעת הפיצוץ. היא היתה ליד הקופה בעת שארע הפיצוץ. היא סיפרה לראש הממשלה כי גם לפני שנתיים נקלעה למקום זארע פיצוץ ברח' יפו ולמזלה גם אז ניצלה כנס. למרות הכל היא אמרה לראש הממשלה "אני אשאר ירושלמית".

(עתים)

במסגרת משפט מבוים

אוני' בר־אילן "זיכתה" אתיופית שלא גוירה כהלכה — במזונות

במשפט מבוים שנערך בשבוע שעבר באוניברסיטת בר־אילן בסוגיה – האם זכאית אשה אתיופית שלא עברה את כל הליכי הגיור והטבילה, למזונות מבעלה היהודי שמאס בה פסק בית המשפט כי האתיופית אכן זכאית למזונות.

סיפור המעשה שהובא בפני בית הדין היה: גב' חלי מסלה שעלתה מאתיופיה ב־83' לא עברה הליך של טבילה, אך נישאה כדת משה וישראל בארץ במשרדי הרבנות המקומית. לאחר שנה שבה חיה עם בעלה פרצו ביניהם מריבות וסכסוכים. הבעל סרב לפרנסה, והיא פנתה בתחילה לבית הדין הרבני וביקשה מזונות. בית הדין הרבני קבע, כי האשה אינה יהודיה כלל ואין היא זכאית למזונות. בצר לה פנתה האשה לבית המשפט המחוזי וזה ביטל את החלטת בית הדין הרבני וקבע, כי האשה היא יהודיה ופסק לה מזונות. על כך ערער הבעל בפני החרכב שישב במשפט המבוים באוניברסיטת בר־אילן. בראשות אב בית הדין, שופט תשלום מרחובות, מר ש. שוחם.

באי־כוחה של האשה האתיופית היה סטודנט משנה ג' בפקולטה למשפטים באוניברסיטת בר־אילן. הוא טען, כי יש לראות את עולי אתיופיה כיהודים גמורים לצורך כל דבר, וכי הם כשרים לבוא בקהל. כן טען פרקליטה של האתיופית, כי בני חזו נישאו כיהודים, הופיעו כך בקהל, ולכן יש לראותם כיהודים כשרים, ומכאן זכאית האשה למזונות.

חברים לספסל הלימודים של פרקליט־האשה היו אלו שייצגו את הבעל המערער. הם טענו כי אין לראות את האתיופים כיהודים כל עוד לא עברו גיור, ולחלופין יש לראותם כספק ממזרים ולכן לא מגיעים לגב' חלי סמלה מזונות.

ברוב דעות פסק בית המשפט שיש לדחות את ערעור הבעל, וכי האשה זכאית למזונות מכוח דיני החוזים וכי הבעל מנוע מלערער כלפי האתיופית כי אינה יהודיה. ואולם, בהערת אגב, אמר אב בית הדין כי אין בית המשפט המחוזי וכן בית המשפט לערעורים יכול לדון כיום במסגרת תביעה מזונות אם אכן עדת האתיופים הינם יהודים.

עו"ד בן־מנשה, מרצה בפקולטה למשפטים באוניברסיטת בר־אילן, שישב בהרכב השופטים, קבע כי מכוח עקרון תום־הלב, המושרש בדיני החוזים, וכן מכוח חופש ההתניה של החוזים – יש לחייב את הבעל במזונות לגב' חלי מסלה.

חנה קים

גם מכון לבון נכנס דרך הפירצה בחומת־סין

מכון לבון לחקר תנועת העבודה יצר בשבועות האחרונים קשרים ראשונים עם מכוני מחקר מקבילים בסין העממית. לספריית המכון החלו להגיע פירסומים שונים מסין ובהם עיתונים וחוברות, המתעדות את חיי היום יום בסין, ואת התפתחות תנועת העובדים בה.

בעקבות יוזמתו של יו"ר מכון לבון, ירוחם משל, המשמש גם סגן נשיא האיגודים המקצועיים באסיה, הפעילו מספר נשיאי אירגוני עובדים גדולים ביבשת את השפעתם אצל עמיתיהם בסין העממית במטרה ליצור קשרים עם מכוני המחקר שלהם למכון לבון — מכון המחקר של ההסתדרות. פעילות זו יצרה תיכתובת ישירה ראשונה עם סין ובעיקבותיה החלה הורמת חומר סדירה, בעיקר של שבועונים עיתונים וירחונים. ממכון לבון נמסר, כי החומר כולו עומד לרשות הציבור בספריית המכון, לעיון וללימוד.

בין השאר העיתונים שהגיעו השבוע למכון מצוי גם גיליון של המגזין "רוויו" שבמרכזו כתבה על הנעשה ב... תנועת החרות בישראל. את הכתבה כתב יאנג יוונגקואו.

(שעיה)

יובל לעירום: וולטר וייבר, בן 78, יושב נוגה בביתו ב"מועדון הנטוראליסטים" בחוף סאנטה קרוז, מדרום לסאן־פרנסיסקו, כשהוא חוגג, יחד עם אשתו אלסידה, 50 שנות חברות במועדון הנודיסטים הזה. האיש, סוכן־מכירות לשעבר, אומר כי מעולם לא גילה מה תועלת במלבושים. (צילום: AP)

מתח בין חיילי צה"ל למתנחלים בחברון בעקבות נסיון ההתנקשות

הנרקר, יצחק רחמים, שוחרר מבית־החולים ● נמשכים העוצר והסריקות ● בקרית ארבע אומרים "שלא יעברו לסדר היום על ההתנכלויות החוזרות ונשנות ליהודים"

מאת כתב "על המשמר"

כוחות הבטחון ממשיכים במצוד אחר דוקריו של יצחק רחמים — תושב קרית ארבע, שנדקר בקסבה של חברון. רחמים נדקר ביום שישי לפני הצהריים בכל הנראה בידי שלושה צעירים שהצליחו להמלט מן המקום.

יצחק רחמים, עולה מאתיופיה בן 32, נשוי ואב לשני ילדים. הוא נדקר בעמוד השדרה והועבר לטיפול בבית החולים שערי צדק בירושלים. הוא שוחרר לביתו לאחר הטיפול הרפואי.

כוחות הבטחון הטילו עוצר על הקסבה של חברון וממשיכים בסריקות אחר הדוקרים. ח"כ הרב אלעזר ולדמן (התחיה) המתגורר בקרית ארבע, דרש מאלוף פיקוד המרכז לסתום את הדרכים המובילות לקסבה של חברון.

בחברון שורר מתח בין המתנחלים לחיילי צה"ל. אנשי קרית ארבע אמרו, כי לא יעברו לסדר היום על ההתנכלויות החוזרות ונישנות ליהודים.

בשכם הוסר העוצר ביום שישי לאחר שאלמונים ידו בחיים תנעמי ממושב משואה במרכז העיר. תנעמי נורה פעמיים.

חוסיין העדיף מכונית — המסוק שבו היה אמור לטוס התרסק

וושינגטון, — אחד משלושת המסוקים שהוצעו ביום ו' למלך חוסיין ולמלווהו, כדי להגיע בהם למאסאצ'וסטס, התרסק בשעות הבוקר — נאמר בהודעה של משרד החוץ האמריקני.

בהתרסקות נהרגו שני הטייסים ושני המכונאים של המסוק. מלך ירדן ומלוויו העדיפו להגיע למקום בדרך היבשה, בהתחשב במזג־האוויר הגרוע ציין דובר משרד החוץ, ברנרד קאלב.

התאונה אירעה כאשר המסוקים חזרו לבסיס. קלאב ציין, שאין כל סימנים המעידים כי סיבה אחרת, מאשר מזג־האוויר הגרוע, גרמה להתרסקות.

(ע"צ עידו)

התהום שמאחורי גבעת ההצלחות

משרד מפואר, קשרים ציבוריים, מתן בסתר והרבה כבוד היו מנת חלקו של אברהם גינדי, שכשל בהתמודדות עם חבטת הנפילה

מאת זהבה מוזס

רחוב מבצע קדש בראשון־לציון, בתי־דירות בני ארבע קומות משני צידיו. קוביות אפורות ללא ייחוד, זהות לאלפי קוביות אחרות הניצבות ברחובות סמוכים. מבדילים ביניהן כמעט רק השלטים, הטבועים בחזיתות, ומבריזים על שנת ההקמה. על מרבית הקוביות ברחוב מבצע קדש מתנוסס השם גינדי — אברהם או משה ויגאל. עדות אילמת לסיפור הצלחה ישראלי שהסתיים בבוקרו של יום ה' שעבר בצורה כה טראגית.

ברחוב חסר הייחוד, בין דייריו שרובם שכירים, מבני המעמד הבינוני, שהצליחו בתקופת ימי אירוח העליה לרכוש דירת ארבעה חדרים לא מפוארת, אבל במחיר טוב — כאן בחר הקבלן אברהם גינדי להתגורר.

על גג בית מס' 11, בתוך בריכת השחיה, שם קץ לחייו בצורה הנוראה ביותר מי שהוגדר „סלף מייד מן", ישראלי שהצלחתו הרבה היתה נושא לקנאה ומורל לחיקוי.

אברהם גינדי, איש נמוך־קומה, מרחובות, צולע עקב מחלת השיתוק בה לקה בילדותו, היה הבן השני למשפחת גינדי שהגיעה לראשון־לציון בשנות השלושים מחלב שבסוריה, ובנתה את ביתה ברחוב נחמה שבשכונת החלבים בעיר.

האב והאם וחמשת האחים, התגוררו מעל לחנות המכולת שפתחו בשכונה, ולאט לאט רכשו בתים בסביבה והשכירו אותם. „הם נחשבו תמיד לעשירי השכונה, והאם אסתר היתה מבעלות המכונית הפרטית הראשונה בעיר. תמיד מסודרת ואריסטוקרטית", אומרים החלבים. הצעירים, משה ויגאל, סייעו להוריהם בחנות המכולת. הבכור, עזרא, פרש לעסקיו וניהל חנות רהיטים, ואילו האח השלישי, קובי, למד משפטים ולימים היה לעורך־הדין של המשפחה. האב מנחם, שהיה בעל חוש מסחרי מפותח, החליט עם תחילת שידורי הטלוויזיה בארץ, לפתוח חנות למכשירי חשמל. את ממונם הראשון עשו בני המשפחה בחנות זו, כשהבן אברהם עוזר ליד אביו. לאחר ה„בום" של קניית הטלוויזיות, נסגרה החנות והבנים אברהם משה ויגאל, שלשלו ידיהם בינתיים בעסקי תיווך ונכסים שונים, החליטו להמשיך ולהתפתח בכיוון זה.

עם הזמן, הפכו המתווכים לקבלנים. וכשריב גדול פרץ בין האחים, החליטו להיפרד. כך הוקמו שני משרדי מכירות משני עברי התחנה המרכזית בעיר, שהיו בזמנם מהמפוארים בארץ. תושבי ראשון־לציון מספרים, כי אברהם היה הקבלן הטוב ביותר. הוא הכניס את סטנדרט הגימור הגבוה ואחריו הלכו שאר הקבלנים. „כל שהבטיח לדיירים קיים, עד שהוא נפל. אם לדייר מסוים היתה בעיה, הוא ניסה לעזור, וברוב המקרים הצליח. לעומתו — הם מוסיפים — אחיו היו הגרועים ביותר. תלי תלים של תלונות הוגשו נגדם, ודיירים יצאו מספר פעמים בהפגנות בגלל איכות הבנייה הגרועה וטיב הגימור".

אברהם עצמו סבר לאורך זמן, שמחצית מבעיותיו נבעו מכך שאנשים לא ידעו להבחין בין גינדי לגינדי. בעוד שאחיו היו טרודים בבעיות משרדם, ניסה אברהם — שכבודו, אמינותו ושמו הטוב היו חשובים לו — להשתלב בחייה הציבוריים של העיר. הוא תרם למוסדות שונים ולמפלגות, היה חבר במועדון המסחרי־כלכלי ובוועד למען השוטר. בראשון־לציון יודעים לספר שגם עזר בסתר להרבה משפחות נצרכות. היום, אומרים מכריו, נוכחים כולם לדעת כי הוא לא היה אשף ביחסי ציבור, הוא פשוט היה כזה.

אולם ככל שהעלייה היתה מהירה, היתה הנפילה מהירה יותר. היא החלה ב־1 בדצמבר 1985. גינדי נעצר על־ידי חוקרי היחידה הארצית לחקירת פשעים ואמורים כחשוד במעורבות בעסקות הקרקעות ביהודה ושומרון. שמות אחיו הצעירים, משה ויגאל גינדי, הוזכרו אף הם בפרשה, אך הם העדיפו לעזוב את הארץ ולהתיישב בברזיל. אברהם נשאר להילחם למען מה שכינה „דין צדק, טיהור שמו ובעיקר כדי שלא יגרום עוול לדיירים". מאז, המשך לשבר כלי. פעמיים ניסה להתאבד, פעם אחת אף ציווה את מרבית רכושו לדיירים.

חברת גינדי נקלעה לקשיי נזילות ושום קונה חדש לא נכנס למשרד המכירות. ביום העצמאות האחרון נערכה מסיבה בתחנת המשטרה בעיר. גינדי, שהיה מיודד עם מרבית שוטרי התחנה והמרחב, בא בסיומה יחד עם בתו המבוגרת, לחץ מספר ידיים, מלמל שלום ושב לביתו הסמוך. חברים סיפרו גם, כי לאחר ניסיון ההתאבדות הראשון שלו בבית המשפט, השגיחה עליו משפחתו בשבע עיניים ולא הותירה אותו לבד

עד יום חמישי לפנות־בוקר. בלהבות שהוצתו ממי בושם ששפך על עצמו, הסתיים סיפורו של אברהם גינדי, שטען כי „לא עשיתי שום דבר שונה משעשו רבים אחרים. זו היתה האווירה בארץ, כולם הבינו שכדאי לבנות וללוות כספים. אמרו לנו: רק תבנו והכל יסתדר. מי צפה את נפילת הבורסה ואת המצב הכלכלי הקשה". גינדי אמור היה לבוא ולדבר על נושא התמוטטות הקבלנים בערב מיוחד ב„צוותא ראשון־לציון", החודש.

ביום חמישי בוטלה מסיבת הפרידה שהתכוננו חבריו לערוך לו בתמ"מ (תעשיות מזון למטוסים) בנמל התעופה בן־גוריון, בה היה חבר מועצת המנהלים. לגינדי לא עמד יותר הכוח, ובגיל 44 גזר על עצמו גזר־דין אכזרי והשאיר לבד את אשתו וארבעת ילדיו.

נולד להיות חוקר

מאת ירון אליוסף

במסדרונות מחלקת החקירות במחוז דן של המשטרה שינו את פירושם של ראשי התיבות צח"מ — לא עוד צוות חקירות מיוחד, אלא „צוות חדר מישל".

משפט יערי־גרנות הפנה את תשומת הלב הציבורית אל פקד מישל חדד, מהמוכשרים שבחוקרי המשטרה. אחד הקצינים, העובד עימו, אמר עליו פעם: „חדד הוא החוקר הקרוב ביותר לדמות הבלש של סיפורי המתח". הוא ממולח, שקט, עקשן ויודע לעשות שימוש באמצעי חקירה מתוחכמים ביותר.

מישל חדד, בן 35, הוא ערבי־נוצרי בן הכפר מורעה שבגליל. אביו פעל אף הוא בשירות המדינה.

חדד נשוי לאשה מרמאללה ואב לשתי בנות: אמירה (4) ומרלן (2). המשפחה מתגוררת בנווה־שרת בת"א וחדד מנהל אורח חיים עירוני לגמרי: „הפיתוי והקסם של העיר הגדולה — אמר פעם — מדברים אלי יותר מעדר כבשים בכפר. אני אוהב את העיר כאילו נולדתי בה. לכפר אני בא רק כדי לנקות את הראש ולנוח".

הקריירה המשטרתית של פקד חדד התחילה בגיל 18, מיד לאחר שסיים את בית הספר התיכון. למרות שמשפחתו רצתה שיסע ללמוד בחו"ל, התגייס חדד למשטרה, שירת כסייר בהרצליה, אור־יהודה ורפיח, סיים בהצטיינות קורס סמלים ואחר־כך נשלח לקורס קצינים. בעבודתו מגלה חדד תיחכום, סבלנות ועבודת נמלים קשה ומאומצת. „חוקר עם ראש של עבריין", אמרו עליו במשטרה והוסיפו: הוא נולד להיות חוקר. הוא לא טיפוס של חוקר גאון. כאשר נופל לידיו תיק חקירה, הוא עובד 20 שעות ביממה ומצליח להוציא את המיץ מכל פרט בתיק. הוא יסודי ובעל מחשבה פשוטה והגיונית.

בין הצלחותיו המפורסמות של חדד: פיענוח רצח כרמלה בלאס ופרשת הרצח המשולש ברמת־אביב. בפרשת יערי־גרנות גילה חדד תיחכום וסבלנות. כשנודע לו על חשבון הבנק של מלה מלבסקי לא פנה מיד אל חווה יערי. הוא המתין חודשים ארוכים ובדק בשקט וביסודיות את חשבונות הבנק, העסיק גראפולוגים, צוות לטלפונים ואפילו שלח שוטרת סמויה. עם מעצרן המהיר של גרנות ויערי כל קשר לפרשה, חדד הוליך להשתמש בתרגיל ישן ולגרום להן להפליל אחת את רעותה. יערי וגרנות נפלו בפח. אחר כך אמר חדד: „זה הגעיל אותי איך שהן זרקו הכל האחת על השניה".

לכינוי „אדם דלגליש הישראלי" זכה חדד לא רק בשל הצלחותיו בזירת העבודה שלו. שניהם — גם הבלש מסידרת הטלוויזיה וגם מישל חדד הם משוררים חובבים. חדד כותב כמונו המשורר שירים בשפה העברית.

פקד מישל חדד, דלגליש הישראלי

יחידת המיעוטים / 30 שנה

גאוות העדה הדרוזית

מאת אבי בניהו

ביחידת הסיור הצפונית כל החיילים — מן המפקד עד אחרון הטבחים הם דרוזים, אבל אומר סרן עמאד, מפקד היחידה, „אנחנו מקפידים לדבר עברית. זוהי השפה של צה"ל ואנחנו חלק ממנה. רק בערבים נזכרים מדי פעם בערבית".

מלאו 30 שנה לשילובם של בני העדה הדרוזית במערך הלוחם של צה"ל. כבר נכתב הרבה על נאמנותם ומסירותם של צעירי העדה לביטחון ישראל. מדי פעם הם עולים לכותרות, אם זה בתקופת מלחמת לבנון בה עמדו בשערי ביירות וכמעט נאלצו להילחם בבני עדתם, ואם כאשר קצינים דרוזים שתרמו את מיטב שנותיהם לביטחון המדינה מוצאים עצמם מובטלים ללא הצעות עבודה מהמימסד האזרחי. בשנת השלושים לדרוזים בצה"ל בחרנו לספר על יחידת העלית של הדרוזים, היא יחידת סיור באזור הגליל.

בעבר היתה קיימת בצה"ל גם חטיבת „בני המיעוטים" הידועה. החטיבה כללה גדוד סריה, יחידת סיור ושני גדודי מילואים. לפני ארבע שנים פורקה החטיבה. קצינים וחיילים בני העדה הדרוזית הציפו את שר־הביטחון והרמטכ"ל בבקשות להשתלב ביחידות הלוחמות של צה"ל. לכן, הוחלט להשאיר גרעין שייצג בכל זאת את העדה הדרוזית. גרעין זה כולל יחידה סדירה בפיקוד הדרום ואת יחידת הסיור הצפונית.

120 ק"מ במכה אחת

יחידה זו היא משפחה גדולה. כולם דרוזים. מראשון המפקדים ועד אחרון הטבחים והנהגים. כולה, גם הטבחים, מורכבת מחיילי חי"ר מובחרים של העדה. ביקרתי ביחידה בזמן סידרת אימונים בצפון. מפקדה, סרן עמאד פארס בן 24 מחורפייש, עומד בראשה למעלה משנה. הוא מספר כי ליחידת הסיור מסלול ייחודי בצבא. מגיעים אליה חיילים מכל מחזורי הגיוס של צה"ל. אלה עוברים טירונות חי"ר קשה והמצטיינים שבהם מגיעים ליחידה.

המסלול בנוי בעיקר על הכשרת הלוחם והבאתו לרמה גבוהה ביותר של לוחמת שדה. בתום המסלול ולאחר קורס מ"כים יש מסע סיכום, 120 ק"מ במכה אחת, אבל לא סתם ככה — היחידה בוחרת להתחיל ולסיים את המסע באתרים קדושים של העדה הדרוזית. המסע הרגלי המפרך מסתיים בדרך כלל בנבי סיבלאן או בנבי שועייב.

הווי החיים ביחידה דרוזית שונה מזה של כל יחידה אחרת. פה תוכל למצוא בני משפחה ומכרים, כולם מכירים את כולם. גם היחסים בין החיילים לסגל הפיקוד שונים מבשאר יחידות, אך קשה להסביר בדיוק במה. למרות ששפת האם של כל החיילים הנה הערבית, מקפידים מאוד לדבר עברית. „זוהי השפה של צה"ל ואנחנו חלק ממנו, מדברים רק עברית. גם השיחות ביני לבין סגן־המפקד מתנהלות רק בעברית. באוהל, בערב, נזכרים מידי פעם קצת בערבית, וכמובן, בבית בשבת", מבהיר עמאד.

שאלתי את עמאד מה בעצם דוחף היום צעיר דרוזי לשרת בצבא? אומר המפקד: „כל שנה אני מחדש את חתימת הקבע שלי. טוב לי מאוד בצבא ואני גאה ביחידה שלי. אני מרגיש שאני תורם לחיילים. הופך אותם מחיילים רגילים ללוחמים מוכשרים. אני גם אוהב את חיי הצבא והשדה. אני מתכנן לצאת בקרוב ללימודים. לא חשוב לי אם הם יהיו במסגרת השרות הצבאי. אני רואה את כל הצעירים בני גילי בכפר, כולם רופאים, עורכי־דין ובעלי מקצועות חופשיים".

לתת לנו את מה שמגיע

ביחידת הסיור הדרוזית לא אהבו לדבר על נושאים שאינם קשורים לשדה, לנשק ולצבא. כשביקשתי לשמוע על הקושי המיוחד שיש להיות חייל דרוזי בצה"ל, נאלצתי לשאול שוב ושוב, בדרכים שונות, עד שעמאד הסכים להתייחס לעניין. כיום יכול צעיר דרוזי בצה"ל להצטרף לכל היחידות להוציא חיל־האוויר, חיל־הים, מודיעין ומספר מקצועות נוספים, אומר עמאד: „אחרי 30 שנה של שרות דרוזים בצה"ל צריך לתת לאנשים שלנו את מה שמגיע להם. אם אני מוכשר לתפקיד כלשהו, או צריך לנסות אותי בכל תפקיד. חיילים שואלים אותי לפעמים למה דרוזי יכול להיות טייס בצבא הסורי ולא יכול להצטרף לקורס טייס בחיל האוויר שלנו. השאלה קשה מאוד אבל אני חייב להיות אובייקטיבי — אם אני הייתי בדרג המחליט, יתכן שהייתי מחליט החלטה דומה לזו הנהוגה כעת".

את השיחה עם המפקד קיימנו בלב שטח האמונים שעונים על ג'יפ צבאי מאובק, כשברקע בוקעים קולות הנפץ של האימון „הרטוב". כשהוחל להחשיך, פנינו לעבר מאהל היחידה ובאוהל, על כוס קפה (דרוזי אמיתי), שוחחנו עם מספר חיילים. התשובות של כולם היו זהות: „מה שמושך את החיילים ומקנה להם אמביציה וכוח־עמידה, זו האוירה המיוחדת ביחידה. כל אחד מרגיש שהיחידה שלו ושהוא מייצג פה את העדה הדרוזית. מדי שנה נשלח מן היחידה חייל מצטיין לנשיא ביום העצמאות".

ביצוע ללא דופי בלבנון

סגן־משנה ביטאן יאסר, בן 22 מג'ת הגלילית, הוא מפקד מחלקה ביחידה: „פרט ... מקווה להתמנות בהמשך למפקד היחידה ולהחליף את עמאד ואחרי השחרור ללמוד משפטים.

ביקשתי לשמוע מפי מפקד היחידה על הקרבות אותה במלחמת לבנון. הוא הזכיר לעבר את ההפגנות שקיימו באחת השבתות בני עדתו, שבה קראו לצה"ל לא לערב את הדרוזים במלחמת לבנון כדי למנוע עימות עם בני עדתם בארץ הארזים.

עמאד קובע חד־משמעית כי כל ההשמצות, הקריאות והעצומות, לא השפיעו במאומה על הלוחמים הדרוזים. בפרוץ המלחמה נשלחה היחידה לגיזרה המערבית באזור צור. היה עליה לכבוש את מחנה הפליטים בורג' א' שומאלי, והיא ביצעה את המשימה וכבשה את המחנה ואת הכפר שברידות. היחידה איבדה לוחם אחד, אמיל סלאמי ז"ל, כמו כן, השתתפו לוחמי היחידה בכיבוש ראשיה.

„בסוף התייצבנו בכניסה למערב־ביירות. החיילים ריכזו כל הזמן בער ונגר המלחמה אבל ביצעו את ההוראות ללא דופי וגילו אמון מוחלט באלה שמובילים אותם. עם היחידה בלבנון לא נפגענו כלל, וזה טוב" אומר מפקד היחידה.

חיים עם הנשק וגדר הצפון

מאז הקמתה, מוצבת היחידה הדרוזית בגבול הצפון. „אנחנו קשורים לצפון, גדלנו בצפון ופה יש לנו הרגשה שאנו ממש מגינים על כפרינו", אומרים המפקדים והחיילים. „יש לנו קשר הדוק וממושך עם הגדר הצפונית. לא נוותר בקלות על האיזור הזה. פה התפתחה המורשת שלנו ואנחנו רוצים להלחם פה נגד המחבלים", אומר עמאד. הוא חושב רגע ומוסיף: „בעבר היינו פעם בתעסוקה בשטחים. אחד המתנחלים היהודים, אמר לחייל של היחידה שהוא ערבי ולכן הוא לצד שרוצה בסכסוכים המקומיים. אני לא רוצה שיהיו כאלה יחזרו שנית. אנחנו בצפון, נקודה".

בתום סידרת האמון שבה היחידה למוצב הקבע שלה בגבול הצפון: סיורים, מארבים ופעילות שוטפת לשמירה על ישובי הצפון. יום רודף יום, חיילים מתגייסים ומשתחררים אך המורשת של העדה הדרוזית הולכת ומתעשרת כל הזמן.

בשבת, כשנשארים לתורנות או כשמגיע לוקח המפקד קבוצת חיילים ב„ספארי" של היחידה ויחד יוצאים לטיול בוקר באחד מאתרי הצפון. בפוליטיקה מתעניינים מעט, עיתונים כמעט ולא מגיעים. ביחידת הסיור מסתפקים בלעדיהם מצוין. „אנחנו חיים עם הנשק האמונים וגדר הצפון", הם אומרים.

(צילום: בועז לניר)

יחידה דרוזית בתרגיל

לכך, אני מרגיש כמפקד בצה"ל שמשקיע ימים ולילות למען חיילי, היחידה וישראל", הוא אומר.

סגן פלאח גדבאן בן 23 מחורפייש: „באתי ליחידה זו כי היא גאוות העדה הדרוזית. אני

הלוחם הדרוזי

ביקשתי ממפקדי היחידה ומקציניו לשרטט את דיוקנו של הלוחם הדרוזי כיום:

„הלוחם הדרוזי הוא בראש ובראשונה איש שטח. גבעה וגדר הם חלק מחייו שלו. כולנו מעבדי אדמות ותושבי כפרים והמעבר מהכפר לצבא קל יותר אצלנו. דרוזי הוא לוחם אמיץ מאוד, כמעט ולא פוחד. יש לו שליטה מוחלטת בנשק. גם הרמטכ"ל בביקוריו אצלנו מתפעל מתפעול הכלים. החיילים הדרוזים זוקקים מאוד בכל מה שקשור בכבוד ובכושר גופני — באליפויות צה"ל ופיקוד הצפון אנו מפגינים יכולת מעולה בסחיבת אלונקה, משיכה בחבל ובמקצועות אחרים של סיבולת.

מרכיב יסודי באופיו של הלוחם הדרוזי הוא השמירה על גאוותו. הגאווה העצמית מאוד מפותחת. אם תפגע בחייל כאילו הנחתת עליו מהלומה. אתה יכול להעניש כמה שתרצה — מחבוש, קנס, ריתוק, במעט הכל הולך — רק אל תפגע.

אצלנו אין קללות, הקפדה על נימוס והדר הדיבור נאותה הם כלל ברזל ביחידה. הלוחם הדרוזי הוא לוחם אמיץ. באמת ומעמיק שאנו לוחמים אין כמעט תלונות.

על פראיירים וג'ובניקים

חברה חדשה

מאת גדי יציב

היחס בין הקרביים לבין חיילי העורף – בעיה עתיקה מאז ימי דוד המלך

חיילי „גולני" באימונים – צילם אנדרה ברוטמן

ניתן לתהות ולקוות שבצה"ל מתייחסים ברצינות לגילויים האחרונים של תחושות מרירות הרווחות בקרב חיילי השדה. מכתבו של הרמטכ"ל בעניין זה, שפורסם לפני כשלושה שבועות, היה נאה ונבון כשלעצמו — אבל מובן מאליו כי אין בו פתרון. הבעיה אכן אמיתית ואיננה המצאה של עתונאים. בשנתיים האחרונות אני מרבה מאד להפגש עם קבוצות שונות של חיילים, וכמעט אין פגישה עם חיילי השדה שהדבר לא בא בה לידי ביטוי, גם כאשר הנושא המתוכנן של השיחה או ההרצאה אינם נוגעים בכך לכאורה. „אנחנו הפראיירים של המדינה", הוא המשפט המוביל, הרווח ביותר. קצת מן הטענות מופנות לצה"ל עצמו, והרבה מאד טענות מכוונות לציבור, להלכי הרוח הרווחים, לפעמים גם באופן ספציפי לחוגים מסויימים מאד בקרב הציבור.

באחת הפעמים, כשהותרתי נסער מפגישה כזאת עם חיילי מילואים צעירים (עוד זמן רב לפני פירסום השיחה שהתקיימה בנידון בין שר הבטחון, הרמטכ"ל וקבוצת חיילים שהתלוננו על עניין זה) — טענו בפני, שאני מגזים בחשיבות העניין, ומנפח אבחנות לא נאותות בין יחידות שונות בצה"ל. לא נכון. קיימת כאן בעיה, וצריך להתמודד איתה.

בעיית היחס בין „הקרביים" לבין חיילי העורף היא כמובן בעיה עתיקה, והיא קיימת בכל הצבאות. מן הסתם נולדו התחושות הללו כשנולד הצבא הראשון. כמו כל תופעה, גם זו כבר מוכרת ונידונה בתנ"ך. שם אמורים הדברים, כזכור, בפעולת תגמול והצלה שערכו דוד המלך ואנשיו (עוד לפני שהיה מלך) כנגד העמלקים שפשטו על ציקלג ולקחו איתם שבויים רבים מאד. לאחר הניצחון על העמלקים, ביקשו ה„קרביים" שבין חיילי דויד להפקיע את כל השלל לעצמם, ולמנוע אותו מה„ג'ובניקים". בהקשר זה קבע דויד את כלל הברזל של השוויון בתגמולים במשפט הידוע „כי כחלק היורד במלחמה וכחלק היושב על הכלים יחדיו יחלוקו". ועוד נאמר שם: „ויהי מהיום ההוא ומעלה, וישימה לחוק ומשפט לישראל עד היום הזה".

אף־על־פי־כן, צריך לשים לב לתופעה ישראלית מובהקת: בכל המקומות הבעיה היא בעיתו של הצבא — אצלנו מדובר בתופעה כלל־חברתית. כיוון שצה"ל הוא באמת צבא העם, במובן הפשוט והאלמנטרי ביותר, וכל אחד חייל — הבעיה שוב איננה בעיה של חוג חברתי נבדל, אלא של כל הציבור.

★ כל יום הביתה

מה בעצם הבעיה? בניסוח קצר ותמציתי מדובר כאן בתחושת קיפוח לגבי החלוקה הבלתי שווה של הנטל. כדי שהדברים יהיו מובנים כהלכה צריך להדגיש כי לא מדובר כאן בעירעור כלשהו על עצם אי־השוויון בחלוקת הנטל. אי־שוויון כזה, כשהוא מתייחס למשימות חשובות, עשוי להיות מקור לגאוות יחידה ולתחושת סיפוק אישית. כאן אמורים הדברים בתחושת החיילים כאילו אין הכרה ציבורית מספיקה באי־השוויון הזה, וביחוד אין קיזוז של אי־השוויון הזה על־ידי תגמולים שונים ועל־ידי ביטויי הוקרה והערכה פורמאליים — ומכאן תחושת הקיפוח.

בנידון זה אין לי ספק שחלה הרעה במצב. איני זוכר תחושות מרירות כאלה בעבר. להיפך: אילו היה המונח „פראייר" מקובל בשנים עברו, לבטח היו מייחסים אותו אל ה„ג'ובניקים", לאלה שלא הגרו מימיהם, לאלה שחוזרים כל יום הביתה מהמשרד בכסית.

שני גורמים, להערכתי, מחריפים היום את הבעיה. הראשון בהם קשור עדיין לטראומה של מלחמת לבנון. לא תועיל כאן שום התממות, ולא יעזור כאן שום רצון לשאר „נייטראלי" ביחס להערכת המלחמה הנוראה הזאת. בקרב היחידות המסתערות היה גדול במיוחד שיעור המתנגדים למלחמת לבנון, ועוד יותר גדול היה שיעור המפקפקים, התוהים, השואלים מה הטעם. כאשר אין בטחון לגבי טעם המלחמה, ניטל כאילו הטעם מן הנכונות לשלם את הגבוה שבמחירים. ובמצב דברים כזה מבחינים כאילו לפתע, מי באמת עלול לשלם בחייו ומי יושב בקסת. במלחמת ההתשה, אני זוכר, למשל, את מילואים, וסדיר שנשלחו למצבי סיכון המשתכים, והיו לעומתם כאלה שבתפקידים לא הלכו אל קו האש, ובכל זאת לא היו תהיות כה רבות, ולא היו פיקפוקים כה גדולים, וגם תחושות המרירות והקיפוח לא היו במימדים כאלה.

הגורם השני להרעת המצב איננו קשור לארוע שניתן היה למנוע אותו, אלא לתהליך בלתי נמנע, ובעצם גם רצוי מאד. הצבא מצטייד והולך במערכות טכנולוגיות מתוחכמות בכל תחומי פעילותו. להפעלת המערכות הללו זקוק הצבא לחיילים צעירים מוכשרים ומיומנים. חלק גדול מהאנשים המפעילים ציוד זה, אם כי לא כולם, הם בלתי־קרביים על פי הגדרה. כך מתרחש פה תהליך חשוב מאד לעינינו: הולך ומשתנה אופיים של „חילי העורף". שוב לא מדובר בפקידים ובשקמיסטים חסרי כושר, אשר חסרונם הציב אותם בעורף — אלא בחיילים מצטיינים אשר יתרונם וכישוריהם המיוחדים סוגרים בפניהם את הדרך אל שדה הקרב. שינוי ההרכב החברתי של חילי העורף, הכרוך בשינוי לטובתם של מאזן התגמולים הפורמאליים והבלתי־פורמליים מהווה גורם מכריע, להערכתי, בתחושות הרווחות היום בקרב החיילים הקרביים.

★ הטובים — למשימות הקשות

אני יודע, על יסוד שיחות רבות, שעדיין מצויים אצלנו רבים המטילים ספק בחשיבות הכלל־חברתית של בעיה זו, דהיינו באלה המעריכים שאמנם נכון הוא ש„לצה"ל יש כאן בעיה" — אבל עדיין אין הם מכירים בחשיבות המעשית והסמלית שלה.

הדבר נובע מעירעור חלקי, מאי הבנת תכונותיה מיוחדות של החברה שלנו. אם נרצה בכך ואם לא, ואם מצא הדבר חן בעינינו ואם לא — צה"ל הוא אחד ממוקדיה העיקריים של הזהות הקולקטיבית הישראלית. אחד־אחד נשמטים ארגונים, מוסדות ועקרונות ממרכז הוויתנו, ונדחקים אל השוליים, אל תחום אי ההסכמה, הספק או הארישות. צה"ל עדיין נחשב כ„שייך לכולם", כביטוי מוחשי לחרדות הקיום של כל ישראל, לרצוננו להכות כאן שורש ולגאוותנו הלאומית. מובן מאליו שהצידוק היסודי לקיומו של צה"ל זהה לצידוק הקיים בכל ארץ אחרת. ברור הוא שגם אצלנו מוסכם על הכל, כי הצבא קיים כדי לשמור על חיינו, אבל כאן בארץ יש לצידוק זה אופי שהוא יותר מאינסטרומנטאלי או פונקציונאלי בלבד. בארצות אחרות, ובחברות אחרות מייחסים משמעות סמלית, מאחדת, מעוררת גאווה לעקרונות ולמוסכמות שונים מוגנונים לבית המלוכה, או לחוקת היסוד המיוחדת של האומה, או לענפי ייצור מיוחדים ואופייניים, ולתופעות דומות. אצלנו היתה פעם משמעות סמלית מאחדת ומעוררת־גאווה להתיישבות העובדת, לעיקרון כיבוש העבודה, למערכת הפוליטית. היום נותרו כל אלה במשמעותם הפונקציונאלית בלבד, וההערכה להם מבוססת על נימוקים מקצועיים או רק בתיפקודים המסויימים שלהם. לא כן צה"ל — גם אחרי לבנון עדיין כרוכות עמדות הציבור אליו בתחושת השייכות העמוקה ביותר לכל המשותף והזהה לחברה הישראלית כולה.

מסיבה זו חשוב ש„הטובים ביותר", המוערכים ביותר, המכובדים ביותר על־ידי רוב הציבור — יטלו על עצמם את הקשות המסוכנות שבמשימות שמטיל צה"ל על חייליו. אם התפקידים הקשים, המסוכנים והמאיימים יהיו מאויישים על־ידי „פראיירים" — גם צה"ל יפול ויישמט מתחום ההסכמה הלאומית ויהיה לאירגון חיוני מאד והכרחי — אבל בלתי נחשב בחוגים הקובעים את דמות החברה, וחסר כל תפקיד סולידארי ואינטגרטיבי. ניתן לנסח את אותו דבר עצמו גם בכיוון ההפוך: כל עוד זוכים החיילים הממלאים את התפקידים המסוכנים ביותר והקשים ביותר למידת היוקרה הרבה ביותר, ועל כן הם נחשבים בקירבנו ל„טובים ביותר", עדות היא לכך שעדיין רווחת בחברה הישראלית תחושת שותפות הגורל והסולידאריות החברתית.

★ לא צבא הצאר

מכאן, אגב גם מובן הכעס הגדול שלי, ואפשר גם לאמר הזעם ולפעמים גם קוצר־הסובלנות, כלפי כל חברינו הטובים שעשו את צה"ל עצמו ואת השרות בו — במה ואמצעי להפגנת עמדותיהם הפוליטיות. תופעת הסרבנות, ובמידה דומה גם תופעת הראש הקטן, מבוססת על אי־הבנה מסוכנת. צה"ל איננו צבא הצאר ברוסיה. צה"ל אפילו איננו אך ורק מכשיר לקיומנו. צה"ל איננו רק מראה, או ראי לפני־דמותנו — אלא הוא חלק חשוב מהגורמים המעצבים את הדמות הזאת. בלשון ברורה: המאבק על פניו של צה"ל הוא חלק מן המאבק על הזהות הקולקטיבית של ישראל. יכול להיות שמניעיהם של „הסרבנים" למיניהם כנים וטהורים — ומסיבה זו אולי אסור לקרוא להם „משתמטים מקו האש" — אבל הם בהחלט משתמטים משורת המערכה על דמות החברה שבה הם חיים. אמרנו לעיל, שלמען הסולידאריות החברתית הכל־ישראלית חשוב מאד שאלה הנחשבים ל„טובים ביותר" יהיו ביחידות הנוטלות על עצמן את המסוכנות שבמשימות. עכשיו חשוב לקבוע עוד, כי חיוני עבורנו שאלה הנחשבים ל„טובים ביותר" יהיו „טובים" גם על פי סולם הערכים וסדר העדיפויות שלנו, איננו מסתפקים ב„חברה סולידארית" — אלא אנחנו מבקשים שהסולידאריות הזאת, תהיה מיוסדת על תכנים שעולים בקנה אחד עם תפיסת עולמנו.

★ להפלות אותם לטובה

אין כמובן פתרונות קלים לתחושת המרירות והקיפוח של „הקרביים" אבל יש פתרון עקרוני. במילים אחרות: יש עצה שכל סוציולוג מתחיל עשוי היה לייעץ לפיקוד צה"ל — ועליהם המלאכה לתרגם עצה עקרונית זו ללשון המעשים. העצה הזאת מסתברת מכל האמור עד כאן — או לפחות כוונת הדברים היתה שתסתבר מהם. לא די לעודד, לטפח ולהטיף במילים רמות — צריך גם לבנות מאזן תגמולים שיעדיף או יפלה לטובה, את כל חיילי היחידות הנשלחות אל קו האש. מאזן תגמולים פירושו גם בסמלי הוקרה מיוחדים, ביטויי הערכה והעלאה על נס פומבית ורצופה — אבל לא רק אלה. תגמולים פירושם כמשמעם הפשוט כמונחים של כל טובות ההנאה הניתנות בצבא: שירותים, חופשות, דאגה יתרה למשפחת החייל — וכל גילוי אחר של העדפה גלויה. מוסריה מכריזה על עצמה, מכוונת, כמו הצדק, גם הוקרת העם, צריכה לא רק להיעשות, אלא גם להיראות.

לצעירים יותר — רע יותר

שנות ה־60 וה־70 לא היו תקופת הזוהר של הנוער האמריקני, כפי שסבורים רבים. להיפך, היתה זו תקופה קשה, של ירידה באיכות חיי הנוער, לפחות כפי שמודדים את התופעה החוקרים פיטר אולנברג ודיוויד אגבין Uhlenberg & Eggebeen.

החוקרים ממטירים עלינו מבול מוסמך של נתונים: בין 1960 ל־1980 עלה שיעור עבריינות הנוער ב־130%, עלה שיעור הנשירה מבתי הספר, ירד ממוצע ציוני הגמר במערכת החינוך העל־יסודי. בשנים אלה נדבקו יותר נערים במחלות מין, וגדל שיעור השימוש במריחואנה ושתיית האלכוהול. בין השנים 1973 ל־1979 עלה שיעור ההפלות המלאכותיות בקרב בנות מתחת לגיל 18 ב־58%.

על אף העובדה שבשנות ה־60 וה־70 ירד שיעור הפטירות בקרב האוכלוסיה כולה — הרי בקרב בני הגילים 15 עד 19 — עלה שיעור זה במידה ניכרת. שיעור המוות מתאונות דרכים עלה בקרב גילאים אלה ב־42%, שיעור המתאבדים עלה ב־139%, ורציחות בקרב בני הגילים הללו התרבו ב־232%.

כיצד ניתן להסביר התדרדרות כזאת? אולנברג ואגבין טוענים, כי הגורם הקובע הוא הקשר שבין הילד להוריו, ובעשורים האחרונים נחלש מאד הקשר הזה. על הטענה הזו, כמו גם על עצם תיאור התופעה, לא היו חותמים כל החוקרים בתחום זה. על כל פנים, אולנברג ואגבין קובעים, כי הנטייה הגוברת של ההורים האמריקנים ל„מימוש העצמי" שלהם עצמם, גורמת לנכונות פחותה להקרבה עצמית עבור בניהם ובנותיהם. בסקר שנערך ב־1981 נמצא, כי כשני שלישים מן ההורים האמריקנים מתנגדים לדעה, שטובת הילדים צריכה למנוע גירושין, גם כאשר היחסים בין בני־הזוג מעורערים. כששיעור הגירושין הרווח היום עתידים 40% מן הילדים הלבנים בארצות־הברית להתנסות בהפרעה רצינית בחיי הנישואים של הוריהם עד שיגיעו לגיל 16.

The Public Interest, No.82, Page 25, 1986.

כבודו של יו"ר קהילת נירנברג

ארנו ס. המבורגר, יו"ר ק"ק נירנברג וחבר מועצתה, הוא יהודי גאה מאד, כפי שהוא מציין במכתבו ל„רשות הקורא" מיום 14.5, עד כדי כך, שהוא מוכן גם למחול על כבודו ולהמשיך ולהתחכך ברכבות הנאצים שבחרו בהיטלר מרצון, והממלאים עדיין כיום את בתיה וחוצותיה של עירו. כמובן שזו זכותו. אבל כבודו אינו מחול בעיני, ולא בעיניהם של מרבית היהודים שנותרו לפליטה אחר השואה. אך מה שחשוב הכל — כבודו אינו מחול בעיני ששת המיליונים שנטבחו בזמן שהוא עצמו ניצל בעוד מועד, ב־1939, ע"י „עליית הנוער" הציונית, והובא כנער פליט לפלשתינה־א"י.

מר המבורגר הוא יהודי גאה מאד, שאף־על־פי שניצל ע"י ציונים הוא העדיף לזנוח את ארץ־ישראל בהזדמנות הראשונה, ולחזור ל„פאטרלנד" הגרמנית שלו כדי לעזור שם בשיקום תדמיתה הפיסית והמוראלית של עירו נירנברג, בה הוא חי, אותה הוא מטפח באהבה ממש ולהגנתה הוא נחלץ כעת כדי לרומם אותה מאשפתות ולהחזירה אל חיק האנושות המתורבתת.

מן הראוי שיהודי כארנו המבורגר יידע ויבין מה חושבים עליו ועל שכמותו יהודים אחרים, ציוניים, שאינם מוכנים למכור את כבודם שנרצח בבתי־חרושת למוות, שהיסוד להם הונח בנירנברג המעטירה. מר המבורגר ממשיך להתגורר בעיר בין קברים המוניים ומצבות שאינן קיימות ונושם את אווירתה המורעלת של העיר שאפרם של יהודים שכמותו, אך שרופים, מילאה אותם בימים ההם ועדיין ממלאת אותם, משום שדור הקצבים עדיין חי בעיר שלו. זה הדור שקידם בברכה ובתשואות עליצות את כינוסי הנאצים שקבעו כי „היהודים הם אסוננו", ושחוקקו ואישרו את חוקי נירנברג, שהניחו יסוד לגיטימי, ממלכתי, לרצח העם היהודי, לג'נוסייד שכמותו לא היה תחת השמים.

לכן, מר המבורגר, כבודך אינו מחול ושום מכתב „מה יפית" למערכת, שנועד למצוא חן בעיני הפטרונים הגרמניים בנירנברג, לא יסיר את חרפתה של עיר זו, הנושאת לנצח ולדראון עולם את הבינוי העיר שחוקקה את חוקי נירנברג, אשר מחקו את התואר „בני אדם" מן היהודים.

עזרא ריבלין, יד מרדכי

שנה לאסון, דבר לא השתנה

בימים אלה חלפה שנה מאז אסון התנגשות אוטובוס התלמידים ברכבת, בו נהרגו 19 מתלמידי בית הספר „ברנר" בפתח־תקווה.

התמרמרות רבה, ובצדק, שוררת בקרב הורי התלמידים בפתח־תקווה, ובציבור הרחב, על שעד היום משרד התחבורה לא יזם ולא נקט כל אמצעים יעילים לשיפור המצב, בכדי למנוע בעתיד אסונות דומים.

אבא בוטבינוק, רמת אביב

לזכור לוחמי הבריגדה בספרד

המלחמה נגד הפאשיזם שהתנהלה בספרד היוותה למעשה מהלך מכריע לקראת מלחמת העולם השנייה. מכ־40 אלף המתנדבים, חלוצי המלחמה נגד הפאשיזם, שהתגייסו כדי להגן על החרות ואשר באו מ־50 מדינות, כ־800 מוצאם מהאיזור שבין נהר הירדן לים התיכון, יהודים, ערבים ונוצרים.

חוריש השלום והאחוות, הבריגדה הבינלאומית, 1939־1936 ניטע במורדות המערביים של הרי ירושלים, להנצחתם של אלפי ותיקי הבריגדה הבינלאומית וייפתח לציבור בטקס שייערך בספטמבר 1986.

אנו פונים לקוראי העתון בישראל ובחו"ל, שיספקו לנו את השמות והכתובות המעודכנות של לוחמי הבריגדה המוכרים להם, כדי שנוכל לנטוע עצים לכבודם.

זלמן י. זלצמן,

מזכיר האיגוד הישראלי ללוחמי הבריגדות הבינלאומיות בספרד, ת.ד. 17071 תל־אביב 61170.

מחזקים ידי פרופ' זמיר

אנו, חברים בקיבוץ דגניה, מחזקים את ידי היועץ המשפטי לממשלה, הפרופ' יצחק זמיר, במאבקו העיקש על שמירת החוק במדינת ישראל. אין בארץ הזאת ערך נעלה מעל החוק. הקשתקה היא פיתרון פשוט, וההתמודדות מוכיחה על חוסן מוסרי.

(19 חתימות)

המכתבים מתפרסמים לאחר עריכה לשונית וקיצורים, בשל חוסר מקום. קוראים הפונים למדור מתבקשים לכתוב בקצרה, בנושא אחד בלבד וברווחים כפולים בין השורות.

המערכת

בעריכת עלינא תורי

מסך ראשון

ביטול מעמד הגיבור

מאת נפתלי עירוני

"הדוד וניה" מאת: אנטון צ'יכוב; גירסה עברית: עדן בניאלן; בימוי: חנן שניר; תפאורות ותלבושות: יעל פרדס; מוסיקה: יוסי מר־חיים; תאורה: נתן סנטורין; בתיאטרון הלאומי הבימה.

ההצגה החדשה, "הדוד וניה", זוכה לבימוי המוצא את השראתו בתפישה המודרנית של המחזאות של צ'כוב. התפתחות המחזאות בת זמננו מוכיחה השתייכותו של צ'כוב לאבותיה הקרובים ביותר איבסן וסטרינדברג. המכנה המשותף הוא חשיפת השקר, האשליה וגילוי האמרוריות של חיי האנשים מחוסרי־התקווה. הקו המפריד בינו ובין שני המחזאים הצפוניים הוא הגישה השונה לדמות הדראמאטית. הגיבור אצל צ'כוב איננו קיים עוד על הבמה. במקומו מופיע צוות דמויות אשר למרות ההבדלים הפסיכולוגיים חושב ופועל בצורה די דומה. בסופו של דבר נמסר מסר משותף של כולם, שכל המכולים על־ידי המוסכמות המתגברים להם ללא תועלת. השוויון הכנסיי בתוך המסגרת הסגורה נובע מהעדר החופש והכרת העובדה שאין סיכוי להשיגו. תפישה שהיא היפוכה של תפישת הגיבור הדראמאטי הקלאסי.

ביטול מעמד הגיבור בולט גם את ההתפתחות הדראמאטית ומפנה את המקום להפשטה, למעין סימליות מסוג אחר. הסמל החדש הוא האבסורד של חיי יום יום ומושג זה חדר עמוק להכרתה של המחזאות המודרנית. מובן מאליו שהיבט זה, בצירוף עדותו של צ'כוב, המחלוקת על פרשנותו הדראמטית של סטאניסלבסקי, ההופכת קומדיות לדרמות, מצריקים בימוי וביצוע מחודשים.

הבמאי חנן שניר ניסה להסיר את המכשולים העומדים בדרך המובילה לתפישה של "קטריה" צ'כוביאנית. הוא דאג להדריך את השחקנים לקראת הבטוי הטבעי, הכמעט שחצני, של הרפליקות. השחקנים נמנעו מלהדגיש את הפיוטיות של המילים. התפאורנית (יעל פרדס) יצרה מסגרת תפקודית ללא רגש מלאנכולי. העלילה זרמה בצורה טבעית ושקטה ללא "סו מערכה" ומסך פאתטי. אבל תחושת הצפוה היתה של סידור חדש בתוך מסגרת מיושנת, ובכך אין להאשים אך ורק את הבימוי. בתוך הטקסט עצמו קיימת איזושהי אי־הוראות לגבי האמצעים הדראמאטיים האמורים לשרת את המטרה. כדי להדגיש את הנטייה העיקרית נדרשת מעין נחישות־דעת המבליטה, יוצרת ממרים בימתיים חדשים, אפילו תמורת מחיר יקר. יש לוותר על נכסים אהובים בקרב הקהל ואין להחליף אותם בנכסים מסוג אחר, מקובלים באותה מידה. דוגמה רלוואנטית היא תפקידו של וויניצקי (הדוד וניה) — נסים עזיקרי. ביצוע תפקיד זה אמור לציין את המפנה לכיוון הקומדיה. למרות הכנות והנכונות של עזיקרי לעצב מחדש את הדמות הוא לא מצא את הסגנון המתאים ונכנס לעולם אחר, כאילו שיחק דמות של גריבואדוב במקום צ'כוב. יונה אליאן (ילינה) וטטיאנה אולייר (סוניה) מצאו את עצמן בסיטואציה החדשה וצעדו לדרך, אמנם לא בבטחון מוחלט. יוסי פולק (אסטרוב) קרא נכון את המפה, אם כי לפעמים בקרירות יתרה. מישה אשרוב (סרבריאקוב) הלך על פי אותו קו, של איפוק וקרירות מופגנת, אשר מאפיין את הביצוע החדש בחיפוש אחרי ה"קומדיה". השאלה הנשאלת היא: האם קומדיה במקרה זה מהווה אתגר אמיתי? הבימוי לא השיב בצורה חד־משמעית. השחקנים היטיבו לקיים את הנחיות הבמאי, בידיעה שעמדה ברורה עדיין חסרה. אבל הקריאה החדשה של הטקסט תרמה הרבה להצגה, פתחה אופקים חדשים וזאת יש לציין בסיפוק.

"הדוד וניה" – חסרה עמדה ברורה מימין: טטיאני קנליס אולייר, יוסי פולק, מישה אשרב, ניסים עזיקרי ויונה אליאן־קשת

פסטיבל ישראל

גשם ברכה

מאת יצחק שור

יצירתו של קלודיו מונטוורדי, תחילת ערבית לבתולה הקדושה ("מזמורי מריה"), הועלתה בכנסיית דורמציון בימים ג'־ד'־ה', שלושה, ארבעה וחמישה ביוני, בידי המקהלה הקאמרית שטוטגרט אנסמבל "מוסיקה פאטה מקלן", בניצוחו של פרידר ברניוס.

היה זה הקונצרט הטוב יותר בפסטיבאל, נכון לסוף השבוע השני שלו. אבות העיר ונציה, אשר מינו את מונטוורדי לתפקיד המנהל המוסיקאלי של כנסיית סאן־מארקו, כנראה בעקבות יצירה זאת, הוקסמו ממנה כמו פסטיבאל ישראל; בכנסיה עומדות מנגינות גרגוריאניות עתיקות ומולן "הסגנון החדש", העשיר בתבניות מוסיקאליות ובשירה וירטואוזית, אופראית ודראמטית.

כממשיכו של גבריאלי, השתמש מונטוורדי בטכניקה סטריאופונית: את המקהלה וקבוצות המנגנים הוא פיזר ברחבי הכנסיה. כך עשה גם ברניוס. חלק מהנגנים ניצב בחזית וקבוצות של נגנים וזמרים התפזרו בין הבלקונים משמאל ומימין, כשהם מטרים מעל לפני האולם. המנצח ניצב במרכז האולם העגול של דורמציון וליכד את כל הקבוצות, כליות וקוליות, ליצירה כמעט צירופים פאראדוקסליים: תמורה תנודית, ופיוטית, ליתורגית וחילונית, המנגינות של עשרה קולות, כשמכבד על הקהל כגשם נדיב וסבבו אותו מכל צד.

היה זה ערב נפלא, פיוטי, בוטח ושמח ולכידותם הגבוהה של המקהלה, התזמורת והסולנים. בלטו במיוחד שני הטנורים הליריים, ג'ון אלוט וויליאם קנדל. המנצח, פרידר ברניוס, הוכיח מנהיגות מוסיקאלית מן המדרגה הגבוהה ביותר.

מרדית מונק — לפרוץ את הגבולות

מאת דוד אור

מרדית מונק. מלחינה? כוריאוגרפית? זמרת? שחקנית? השאלה הצמודה ביותר בראיון עם מרדית מונק (שהתקיים לפני מספר ימים) היא שאלה שהיוצרת לא אוהבת לענות עליה, כיוון שבעבודותיה היא מנסה לטשטש את הגבול בין התחומים. "ליצור אמנות ששוברת את הגבולות בין הדיסציפלינות, אומנות שהופכת למטאפורה של פתיחות במחשבה, בתפיסה, בהוויה, אמנות שמגיעה לרגש בלי מילים, אומנות שחודרת לעולם הרגשות בזמן ותקופה שרגשות מודחקים בהם".

וזהי הצהרת הכוונות של מונק, כפי שנוסחה ב־1983 והיא מהווה סיכום לעבודתה של היוצרת במשך עשרים השנים האחרונות, אמנות שפתחה בעצם את אמנות המוצג — "פרפורמנס ארט". החל בעבודתה הראשונה, "לבנה", עבודת המולטי־מדיה שהוצגה בגאלריה של כיכר וושינגטון בגריניץ' וילג' ב־1964, מונק מפתחת את הסגנון המיוחד שלה, שהשפיע רבות על יוצרים באמנות המודרנית בשטח התיאטרון, המוסיקה והאמנות הפלאסטית. בימים אלה היא נמצאת בישראל כאורחת פסטיבאל ישראל ומציגה שתי תוכניות עם להקת "הזומרקרנים" שלה.

מופע אחד הוא קונצרט מוסיקלי עם סרט (8.6, בשעה 22.00) מעין רטרוספקטיבה של עבודותיה במשך השנים. מופע מוסיקאלי שמשולב בו סרט. המופע השני שמו "מישור" (8.6 ו־9.6) והוא מוצג באמפיתיאטרון של הר הצופים ובתיאטרון הרומי בקיסריה, באוויר הפתוח, עם שקיעת השמש. את המופע הזה יצרה מונק ב־1977, עת שהתה במקום נידח בניו־מקסיקו, והוא מתאר את החוויות של אדם במדבר, יצירה הנותנת ביטוי לקולותיה של חברה קדומה, קמאית. היצירה התחילה משירים שכתבה מונק והיא פותחת אותה לכלל יצירה שלמה, הבנויה כעין נושא עם וריאציות. הבכורה של היצירה היתה ב־1981 בקונטיקט קולג' והצוות שמופיע איתה בארץ הוא הצוות המקורי. וזוהי פעם ראשונה שהיצירה מוצגת בחוץ, תחת כיפת השמיים, והיוצרת מרוצה על התאמתה של היצירה לאוויר הפתוח ולחללים המיוחדים שבה תוצג.

בשיחה איתה מלאה האמנית בטחון בכוחה ובתרומתה לאמנות המודרנית. היא קובלת על כך שהאנשים עדיין מתייחסים לאמנות בקופסאות ובמגירות ומנסים לסווג כל הזמן. היא רואה התקדמות ופתיחות גדולה יותר בין אנשי האמנות הפלאסטית לגבי עירוב התחומים מאשר בתחום התיאטרון והמחול.

מרדית מונק – לא אמנות בקופסאות

אנשי האמנות הפלאסטית יצירתיים יותר, כיוון שבתחומים אלה היצירה וההופעה נלמדים ביחד, כי הצייר מטבעו יוצר ומבצע. ביותר כאשר בתיאטרון ובמחול יש חלוקה בין מבצעים — שחקנים, רקדנים, לבין יוצרים — במאים, כוריאוגרפים. בימים אלה מקליטה מונק תקליט בחברת ICM בשטוטגרט, גרמניה. כאמנית יהודיה זה נראה לה מוזר להופיע ולהקליט בגרמניה. אך היא משבחת את הקהל הפתוח והחם שם.

בישראל ביקרה מונק כבר מספר פעמים. בביקורה הראשון, ב־1978, לא הופיעה אלא ספגה את אווירתה המיוחדת של הארץ, והיא יצרה מספר עבודות בעקבותיו של הביקור. ביקורה הנוכחי בארץ מעורר הדים וערך והנהלת הפסטיבל הוסיפה מופע נוסף של "מישור" ב־10.6.86 בהר הצופים.

סדנה

מוקם בי"ס לתיאטרון חזותי

מאת איריס בקשי

בגן הפעמון שבירושלים יפתח בשנת הלימודים הבאה בית ספר חדש, יחיד מסוגו בארץ, לעוסקים באמנויות הבמה — בית ספר לתיאטרון חזותי, לתיאטרון אחר.

מגמת בית הספר להכשיר, אומנים, אנשי תיאטרון וסתם מתעניינים בעשיית תיאטרון, שיש בו שילוב ומפגש של אומנויות הבמה: תיאטרון, מחול, אמנות פלסטית, בובות, מסכות, אמנות המיצג ותאטרוני חוצות. אנשי תיאטרון בובות — בובנאים ומעצבים העוסקים מתחום החזותי — שחקנים, במאים ואומנים ימצאו מסגרת חדשה, שתאפשר התמחות מקצועית ספציפית.

שנתיים של לימודים אינטנסיביים משולבים בעבודה עיונית ומעשית והפקות קיץ שיוצגו על בימות התיאטרון בארץ. התוכנית מגוונת ומועשרת ע"י מורים יוצרים — אומנים מתחומי הבמה החזותית, אשר יעבדו באופן אישי עם התלמיד על פי כישוריו וצרכיו.

הרס עופרה, איש תיאטרון "הקרון", מנהל בית הספר, מציג את העיתוי הנכון של פתיחת המוסד, ומדגיש כי חלק בלתי מבוטל מההצגות והמופעים כיום, עוסק בתיאטרון חזותי. למרות זאת, קובל עופרה, אין בתחום מסגרת מקצועית ממשית, ובעצם אין כיום אנשי מקצוע מובהקים ומנוסים ובקריטריונים ברורים.

המסגרת החדשה מתבקשת [illegible] ואומנים. היא צורך ואתגר [illegible] במשרדי התיאטרון — טל. 633418 — בימים א'־ה' שעות 9.00 — 13.00.

קולנוע

כתב־חוץ כשועל קרבות

"סלוואדור" — בקולנוע "רב חן" בתל־אביב

מאת יעל ישראל

עיתונאי־חוץ המסקר מלחמות במדור כשומר חרב. הוא נוסע ממלחמה למלחמה, משדה־קרב לשדה־קרב, מסכנה לסכנה. עיתונאי־חוץ הוא גזע מיוחד. לגזע זה משתייכים גם צלמי העיתונות ואנשי חיל־השלום או הצלב האדום. למה הם נוטעים לזירת הסכנות והמוות, מה מניע אותם, מה כה מסקרן — אולי תחושת הסכנה או ההרגשה של להיות במרכז העניינים הבוערים, אולי האדרנלין שגועש בדמם באותם רגעים קריטיים ומעניק להם תחושת חיים עזה. אולי הון ושליחות. או אולי רק הרפתקנות חזקה.

אנחנו מכירים בארץ טוב טוב את שועלי המלחמות האלה שמגיעים ישר לזירת ההתרחשות החמה, שהגיעו ללבנון היישר מאירלנד או ניקראגואה או יתר הארצות הסוערות והמגועשות.

ועל כן, ומאחר שהקולנוע מיצה כמעט את כל הנושאים שיש בהם עניין ומתח — שוטרים, בלשים פרטיים, אנשי צבא, סניגורים וחוקרים — יש בשנים האחרונות גל גדול של סרטי עיתונאים. גם גל זה מתחלק לשניים: עד סוף שנת ה־70 רוב סרטי העיתונאים עסקו בכתבים חרוצים שחשפו בארצם שחיתות פוליטית, כלכלית וכו', כמו הסרט "כל אנשי הנשיא" או "מושלם". אך מרוב מלחמות ומאז שנתווסף נופך רומנטי לדמותו של כתב־החוץ, רבים הסרטים העוסקים בגיבור החדש שקם לקולנוע: עיתונאי־חוץ. כיום מצלם בארץ הבמאי נתנאל גוטמן סרט על אודות כתב אמריקני בלבנון, אותו יגלם כריסטופר ווקן, וכבר היו "שנת בצל הסכנה" ו"שכר אמת", וכמובן — "דמעות של שתיקה", שעסק בזכרונותיו של הכתב סידני שנברג והעלה אותו לדמות הירואית של דון־קישוט הלוחם כחוצות, חוקר ומוציא את הצדק לאור וגם עושה כמה מעשים טובים כמו לעזור לילידים המסכנים. עתה מצטרף לגל הזה גם הסרט "סלוואדור", שבמוצהר הוא תשובה ל"דמעות של שתיקה", לפחות מבחינת המסר הפוליטי שהוא רדיקלי בהרבה.

"סלוואדור" מבוסס על זכרונותיו של כתב־החוץ ריצ'ארד בויל, עיתונאי ותיק שמאחוריו ששים ו־20 שנות סיקור מלחמות בכל מוקדי האש בעולם: וייטנאם, קמבודיה, אירלנד, לבנון, ישראל, ניקראגואה, גוואטמלה ואל־סלוואדור. ב־84 הפיק בויל סרט דוקומנטרי על האירועים באל־סלוואדור והציגו בפני התסריטאי אוליבר סטון (מי שכתב את התסריט ל"פני צלקת", "שנת הדרקון" ו"אקספרס של חצות") — אף הוא שועל קרבות ותיק שהשתתף במלחמת וייטנאם. סטון התלהב. הם כתבו יחד תסריט וסטון ביים את הסרט שצולם כמעט בכל מקום בדרום־אמריקה ורק לא באל־סלוואדור.

מלחמות כמו הצלה

את בויל מגלם ג'יימס וודס (הזכור מהסדרה "שואה") — הוא יצר דמות של עיתונאי לא צעיר, שעברו המפואר מאחוריו, הוא מיואש ואכזר, מובטל, שתוי וחסר־מנוחה, חייו מתמוטטים וגם אשתו עוזבת אותו. עם בגדיו לגופו ומכונית הטרנטה שלו נוסע בויל לסלוואדור במחיצת חברו ד"ר רוק (אותו מגלם הקומיקאי גים בלושי ההולך בדרכי אחיו המנוח שהפך לאגדה ג'ון בלושי). בשביל בויל המלחמה היא כמו סם, הצלה לחייו האבודים, כל מהותו ממומשת בעבודתו, ככתב מלחמות ובלעדיה הוא אפס. בסלוואדור הוא מתערב מייד בקהילייה כתבי החוץ, פוגש את ידידו הצלם ג'ון קאסידי (ג'ון סאבאג' הזכור מ"צייד הצבאים" ו"שיער") ובצוותא הם יוצאים לדווח לעולם על האמת. הם חיו במרכז ההתרחשות.

קאסידי רואה במקצועו אמנות, בעיניו לצלם מלחמה זה להראות את החיים. על מה הוא חושב כשהוא מצלם זר גוויות רקובות ושרופות? — על הדרך להשיג צילום מוחץ כמו צילומיו של צלם העיתונות המהולל רוברט קאפה.

התערבות צבועה

בדרכו לחשוף את האמת מגלה בויל את התערבותה הצבועה של אמריקה בסלוואדור, וכאן טמונה הקירבה לסרט "דמעות של שתיקה" — סרט שהטיל על אמריקה את האחריות על מלחמת האזרחים בקמבודיה, בשל התערבותה שבעקיפין עוררה את שד החמר־רוז'. גם ב"סלוואדור" האשמה מוטלת על האמריקנים, מפני שבחרו לתמוך בחונטה הימנית של ג'נרל מאקס ו"יחידות המוות" שלו, רק מפני שהם טוענים מהקומוניסטים, שפעלו בכוח גרילה בהרים. כך, בעקיפין, עודדה אמריקה את מעשיהם הנפשעים של "יחידות המוות" שרצחו והעלימו רבים, כל אלו הידועים בכינוי "הדספרסידוס".

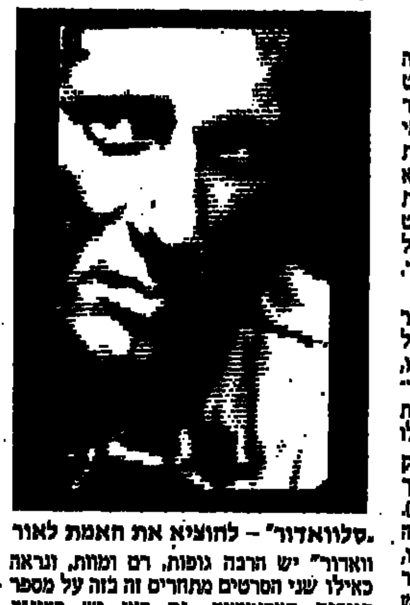

"סלוואדור" – להוציא את האמת לאור

כמו ב"דמעות של שתיקה" גם ב"סלוואדור" יש הרבה גופות, דם ומוות, ונראה כאילו שני הסרטים מתחרים זה בזה על מספר הגופות המרוטשות. גם כאן יש סצינות מצמררות, כמו הנזירות של חיל־השלום שנוסעות ממוקד מתיחות אחד למשנהו כדי לעזור לאורחים ובסלוואדור עונו, נאנסו ונרצחו בידי "יחידות המוות" (אגב, זו פרשה אמיתית), או הסצינה בה נהרג קאסידי בעת שניסה להנציח את הפצצת "יחידות המוות" על מחנה הגרילה. אך "דמעות של שתיקה" עשה גלוריפיקציה מהגופות, ואילו "סלוואדור" רק מתאר מציאות מרה ולא חד־צדדית. כשבויל השמאלני רואה את מעשי האכזריות של חיילי הגרילה הקומוניסטים בשבוייהם, הוא מבין שאם יעלו לשלטון הם יהפכו לקצבים חסרי מצפון בדיוק כמו אנשי הימין, בעוד ש"בדמעות של שתיקה" הרעים היו רק החמר־רוז' הקומוניסטים של פול פוט.

הבדל נוסף בין שני הסרטים הוא בדמותו של העיתונאי: בעוד שסידני שנברג תואר כמוסרי לעילא ולעילא, בויל הוא כאילו אנטי־גיבור: שתיין, הולל, רודף־נשים, לבוש ברישול, אך הרבה יותר אנושי ולכן עדיף על־פני שנברג הנערץ, המלוקק והנקי, ששערה לא זזה מבלוריתו המסודרת. אגב, בויל היה האמריקני האחרון שעזב ב־75 את קמבודיה עם נפילת פנום־פן, הוא לא זכה בפרס פוליצר כמו עמיתו שנברג.

מאת צביה בן־שלום

אמריקה בכל־בו שלום

אמריקה הגיעה לישראל. שבועיים "בכלבו שלום" של לבני נשים, כותנות לילה, פיג'מות, ואפילו בייבי־דול, שהיום לובשים על שפת הים. כלי בית, מצעים ומגבות, ואיך אפשר בלי אוכל סיני ומאפה איטלקית תוצרת אמריקה?

"שבועיים אמריקה בכל בו שלום" נפתח במפגש חגיגי של אוהדי בית החולים ע"ש רבין, הגב' לאה רבין נתנה את חסותה לאירוע זה.

ומה מגישים לקהל הרב, שהתפנת ורכש פריט יקר, תרומה לשיכלול חדרי הרנטגן של בית החולים? בחלק הראשון הופיעו דוגמנים נחמדים, בבגדים עליזים, דגלי ארצות הברית בידיהם, וחברת גוטקס שהציגה להנאת הנוכחים את בגדי הים המקסימים שלה. בחלק העיקרי הציגו דוגמניות את קולקצית האשה העובדת האמריקנית של אלי טהרי.

לפני הכל, ברכה גב' לאה רבין, וחלקה דברי שבח לנוכחים שתרמו מכספם. בהזדמנות זו סיפרה גם הגברת רבין עד כמה מעריכה היא את אלי טהרי — מעצב אופנה, ידוע מאוד באמריקה. הוא הביא את הקולקציה שלו לישראל כדי שנשות הקריירה שלנו תלמדנה מה לובשים.

נפגעתי מנימת החנופה בדברי הגב' רבין, שבקשה מאלי טהרי הגדול להואיל ולחזור אלינו. טהרי — ישראלי, שלפני כמה שנים החליט לחיות ולעבוד באמריקה, הביא לישראל מבחר מרשים, לפי מושגים אמריקניים, כבודו במקומו מונח, ונאמר לו, אפילו, תודה. הרי אנחנו אנשים אדיבים. אך לאה רבין אמרה במפורש: נסעתי במיוחד לארה"ב כדי לראות יצירותיו ומאוד התלהבתי. טהרי, ידידי הטוב, ואני מקווה שיחליט לחזור אלינו, כי גם לנו מגיע מעצב אופנה מעולה. הוא — לבטח ימצא גם כאן קהל לעיצוביו....

איכשהו, אחרי דברים אלה, לא יכולתי להתלהב מחליפות אשת־הקריירה של טהרי...

חיה יוסף

חליפה לאשת קריירה אמריקאית

תסביך המיקסר

מה למעשה תסביך המיקסר?

כאשר יש צורך למעשה להכין רק חביתה צנועה שדי לה במזלג או מקצף־יד. ולתכלית זו נרכש אצלנו, לעתים קרובות מיקסר אמריקאי או "פוד פרוססור"...

כאשר הטילה ממשלת ישראל את מיסיה הכבדים שאין להם אח ורע, על מוצרי החשמל ועל כלי רכב, הייתה בוודאי אחת ממטרותיה, לא רק לסגור כספים מן הציבור הישראלי, אלא גם ללמדו להצניע לכת. אשר למטרה זו, הושגה תוצאה הפוכה לחלוטין. טלוויזיה צבעונית, מכשיר ווידיאו, מדיח כלים במטבח ומכונית לפני שער הבית, הפכו מאמצעים לתכלית מסויימת, לסמל מעמד והישג, מטרת חיים ומשאת־נפש.

הסיבות לכך רבות ושונות. על דעתו של אדם למשל, לא יעלה לרכוש מערכת סטריאו יקרה, כאשר טחו אוזניו משמוע מוסיקה, ולבו אטום בפנייה. אך אצלנו נרכשת מערכת כזו רק כדי להשמיע מדי פעם תקליט של ירדנה ארזי לילדים, וכדי להפקידה לידיהם הדרסניות, ומדוע? השכנים קנו מערכת, מן הסתם...

את ממכרותי, אשה החיה בגפה, רכשה מדיח כלים גדול ויקר, העומד במטבח מובטל מתעסוקה בדרך כלל — אך בכל זאת דורש תיקון מפעם לפעם. התועלת אפסית. אך מה לתועלת ולמדיח כלים? תחושתה היא ממש כשל אשה שיצאה לקונצרט בהיכל התרבות, ועל כתפיה פרוות מינק...

לאחרת יש תחביב: החלפת המקרר מדי פעם בדגם גדול וחדיש יותר, גם אם הקודם ממלא את תפקידו כהלכה, ואצל פלונית עומדת מכונית לפני הבית, מעלה חלודה ו"וולת" כספי בטוח וכיוב'. היות ועבודתה במקום מרכזי בעיר, יגרום הדבר רק אי־נוחות להזיז את המכונית ממקומה — מה עוד שמקום החנייה הנוח ייתפס ע"י מישהו אחר. אשר לנסיעה מחוץ לעיר, אין היא נהגת מיומנת דיה, והיא חוששת. אך הבן־אדם יכול לטפוח לעצמו על השכם: "רשיון נהיגה עשיתי, ואיש לא יוכל להגיד שאין לי מכונית".

תשוקת הגברים לאביזרים וצעצועים משוכללים חזקה אף יותר, כי אצלם קיימת גם החולשה הידועה לרכבת הצעצוע מימי ילדותם. חולשה הלובשת צורות שונות ומשונות.

בעולם העסקים, הפך תסביך המיקסר לתסביך המחשב. יש לך מחשב? אז אתה כבר מישהו! גם אם צורכי העסק מעטים ופשוטים, גם אם חולל המחשב מהומה לא קטנה במשרדך, העיקר שיהיה! איש לא יסתכל אז על קירותיו המתקלפים של בית־העסק שלא ראו שכבת צבע טריה זה עשרים שנה, ולא יקשיב לעובדיך הנחנקים בקיץ מחוסר מזגן מתאים, ובלבד שאתה במועדון המחשב!

ועתה, עלי להפסיק מהר לפני שיאשימו אותי בהתנגדות לקידמה...

נורית שרוני

אלרגיה זאת רגישות...

אלרגיה זו רגישות יתר של גוף האדם לגורמים חיצוניים מסויימים. אותם הגורמים נקראים אלרגנים. גורמים אלה יכולים להיות אבק, חומרים הנמצאים בשימוש בבית, דברי קוסמטיקה, תוספות למזון, גז בישול, מאכלים שונים ומה לא. חומר אלרגני יכול לגרום למיגוון תופעות גופניות: בעיות נשימה (אסטמה), שינויים במערכת העיכול (כאבי בטן, גזים, שלשולים), פריחה על העור, מיגרנה חזקה, ארתריטיס וכו'.

אלרגיות למזון הן נפוצות מאד אף יותר ממה שאנו חושבים. חשוב מאד לגלות, האם התופעות באות כתוצאה מאלרגיה או יש להן סיבות אחרות, בהן צריך לטפל. תגובה אלרגית יכולה להיות מיידית תוך דקות או מאוחרת תוך שעות או ימים.

כמו כן, קל יותר לזהות גורם אלרגני לתגובה מיידית. לעומת זאת בתגובות אלרגיות מאוחרות קשה למצוא קשר בין תגובה לבין הגורם. אם יודעים, מהו הגורם, אפשר למנוע שימוש בו ועל ידי כך להפסיק את התגובה האלרגית. כדי לנסות ולגלות גורם אלרגני צריך לברר בפרטי פרטים את סדר החיים של הפציינט, תדירות הופעת האלרגיה, עונה או תקופה של הופעת האלרגיה, מקום או איזור בו אלרגיה מופיעה, אכילת מזון מסויים וכו', חשוב גם לדעת האם בהיסטוריה המשפחתית של אותו הפציינט אין תופעות אלרגיות.

לפי כל המידע הזה אפשר להעלות השערות על מזון זה או אחר, שהוא האלרגן האפשרי. יש כמה אפשרויות לברר אלרגיות למזון. אחת מהן היא טסט עורי. חשוב לזכור שבדיקות האלה צריכות להעשות על ידי רופאים, מתמחים בנושא האלרגיה. רק במקרים מעטים אפשר לאמת גורם תזונתי לאלרגיה על ידי בדיקה זו, מאחר ובדרך כלל ישנם מספר מזונות הגורמים לתופעה אלרגית. דרך אחרת לברר מהו מזון אלרגני, היא להוציא מתפריט הפציינט את הפריטים החשודים, כגורמים אלרגניים. המזונות האלרגניים היו ידועים עוד לרמב"ם. ביניהם חלב, ביצים, דגים, אגוזים, חיטה, פרי הדר. הרשימה היא ארוכה.

אם גילינו את הסיבה, אז יש להימנע למשך החיים מאכילה של מזונות, אותם גילינו כאלרגניים. שיטה נוספת לגלות גורם אלרגני היא להתחיל בדיאטה, המורכבת ממיגוון קטן מאד של פריטים, וכל פעם להוסיף פריט מזון חדש. מתחילים בדרך כלל מדיאטה, המורכבת משנים שלושה פריטי מזון כמו כבש, אגסים, חסה. אם תופעות אלרגיות פסקו בדיאטה כזאת לאחר 10 ימים שבועיים מוסיפים פריט נוסף, ושוב בודקים במשך שלושה ימים האם תופעות לא הופיעו. וככה בודקים פריט פריט. חשוב להוציא את כל התוספות למזון כמו צבע מאכל, חומרים משמרים, חומרי טעם, מאחר והם בעלי אופי אלרגני.

תהליך גילוי אלרגן תזונתי, כפי שרואים, הוא תהליך ארוך, ודורש סבלנות מצד המטפל והמטופל ומקצועיות מצד המטפל. לכן חשוב שיטפלו בבעיות אלה מומחים — רופאים ותזונאים המתמחים בתחום האלרגיות. לאלה שגילו את המזונות, הגורמים להם לאלרגיות, יש צורך לדאוג במשך כל חייהם שאותו פריט לא יופיע גם במזונות אחרים בצורה מוסווית. למשל, אם ביצה היא הגורם לאלרגיה, אסור לאכול גם עוגיות המכילות ביצה, רוטבים המכילים ביצה וכו'. לכן חשוב מאד למסור אינפורמציה על הרכב המזון על גבי התוויות של מזון, ושוב לא פחות לקרוא את האינפורמציה הנ"ל.

אולגה רז, M.Sc
דיאטנית קלינית

"לא ידעתי שהוא אלרגי לסטריכנין..."

חטובות לאלקטרו־אופטיקה

השאלה הראשונה ששואלות בנות, המועמדות למסלול לימודים חדש, היא "האם זה בשבילנו?" התשובה היא חיובית, כאשר מדובר במקצוע "הנדסאי אלקטרואופטיקה". חוג חדש במכללת הדסה מקבל, בוגרי צבא ובוגרי תיכון, ללימודים של שנתיים, ארבעים שעות בשבוע. בתעשיות עתירות מדע: אלקטרו־אופטיקה (אזרחית וצבאית), מכשיר רפואי־אופטי, אנרגיה סולארית, תקשורת אופטית וכדומה, הביקוש למקצוע רב.

לומדים מתמטיקה, פיסיקה, אנגלית, אלקטרוניקה, שרטוט, תכנות מחשבים וכמובן אופטיקה פיסיקלית וגאומטרית, מקורות אור, גלאים ולייזרים ועובדים גם במעבדות. בסוף הלימודים יש להכין פרוייקט גמר.

(מרים גורן)

זה מה שיש

יוחמרו בדיקות הבטיחות בבריכות

מומחי המוסד לבטיחות ולגהות יחמירו השנה את בדיקות הבטיחות של בריכות השחיה, שבהן לומדים תלמידים ובני נוער במסגרת "מפעל השחיה" של משרד החינוך. המומחים יקפידו השנה מאד בעיקר על סימון מדוייק של עומק המים בכל בריכה, ציוד הצלה תקין ועל מישטחים מסודרים סביב לבריכה. תוקדש גם תשומת לב רבה לצלילות המים, למצב הסולמות, להתקנת מאחזי יד ולאמצעי קשר בין הבריכה לגורמים חיצוניים. תיבדק גם המערכת, לאיתור מוקדם של סכנת דליפת כלור, לבריכות השחיה. למרות שלמוסד רק שבעה מומחים שעליהם לבדוק 150 בריכות, מקווים במוסד לבטיחות ולגהות לסיים את המלאכה עד מחצית יוני.

משהו כמו גייגר

מכשיר ביתי לגילוי דליפה רדיואקטיבית, בגודל איתורית, מיוצר על ידי חברת "אמקור" ומחירו בארץ 149 ש"ח בלבד. המכשיר הודגם בירוד "אדם ומעונו", וזכה להתעניינות רבה, מן הסתם בהשראת אסון צ'רנוביל. את הגלאי ניתן לשאת בארנק, בכיס, או במכונית והוא נטען באמצעות סוללות. המשווק: שגיא — שיווק ושרותים. אין לי מושג איפה קונים דבר כזה, אבל השם המסחרי הוא "גמה אלרט". שלא נזדקק.

פונדו כחול־לבן

מעצבי הבית של מפעל הקרמיקה "לפיד" עיצבו מערכת רב שימושית, המתאימה, בין השאר להכנת פונדו. כלי הפונדו מוצב על מעמד מתכת צבעוני. מערכת חימום קטנה על בסיס כוהל המצויה בתחתית הסיר. הכלי חסין אש, כמובן. כל מערכת נמכרת בחנויות. קלאס תמורת 60 שקל. אם יתמזל מזלכם תגיעו למבצע ותקבלו את המערכת תמורת 45 שקל בלבד.

פונדו גבינה

מתכון לחג השבועות, של שף מלון הילטון

299 גרם גבינה גלער (קשקוול); 300 גרם גבינת עמק, 300 גרם גבינה גד; 2 כוסות יין אדום יבש; 2 כפות שרי "הריגג"; שן שום; כף חמאה רכה, למריחה. לבלילה: כף קורנפלור וכף וחצי מים קרים. לטבילה: קוביות לחם כפרי קלוי ומזלגות. מרסקים את הגבינה במפומפיה גסה. מורחים את דפנות כלי הפונדו בחמאה ושום כתוש. מוסיפים את היין לכלי ומביאים לרתיחה. בוחשים את הקורנפלור עם המים, מוסיפים ליין הרותח ובוחשים. מוסיפים את הגבינות המרוסקות ומבשלים על להבה נמוכה, תוך כדי בחישה. מוסיפים מעט שרי ומעט פלפל לבן; מניחים על מתקן ההגשה. בעזרת מזלגות טובלים את קוביות הלחם הקלוי בבלילה החמה.

מבצע "השירות הטוב" בקו־אופ

בחודשים יוני־יולי מתקיימת ברשת הריבוע הכחול תחרות ה"שירות הטוב". תחרות זו כבר הפכה למסורת, נערכת בפעם השלישית, ובשנים הקודמות זכתה להרים חיוכיים. אשתקד זכו הסניפים המצטיינים במכונה לשתית קפה לחדר האוכל של העובדים. השנה משתתפים, בשלב הראשון של התחרות, כל 180 סניפי הרשת ומהם ידורגו 18 מצטיינים שיעלו לשלב שני. הסניף הזוכה, בתום השלב השני, יקבל גביע נודד וכל עובדיו — מענק כספי.

יריד מכירות בנצרת

יריד מכירות ראשון מסוגו יערך בנצרת, בין 18 ל־22 ליוני. ביריד ישתתפו עשרות יצרני מוצרי צריכה, משווקים ויבואנים. היריד מאורגן ביוזמת אנשי שיווק יהודים וערביים, ומנהל אותו יורם כץ, מומחה לשיווק במיגזר הערבי. ליריד שישא אופי חגיגי, הוזמנו ראשי ערים וישובים ערביים בגליל ובצפון.

– מה הם החיים? היום אתה תנין מחר אתה ארנק!
"Grazia"

קו פתוח מבקש מתנדבים

ארגון ההורים הארצי במערכת החינוך, מפעיל (בשיתוף מועדון ליונס ובחסות משרד החינוך והתרבות) קו פתוח לילדים ובני נוער, שמטרתו לשמש "אוזן קשבת בשעת מצוקה". הקו (טל. מס. 03־221680) מופעל 24 שעות ביממה, והוא מאויש על ידי מתנדבים בעלי רקע מתאים, שקבלו הכשרה מקצועית. המטרה היא להרחיב את הייעוץ גם להורים. המעוניינים להתנדב לפעילות חשובה זאת, יפנו לארגון הורים ארצי, טל. 241322 ו־228466, אזור חיוג תל־אביב.

תמרוקי קיץ

חידושים בשטח הקוסמטיקה לקיץ, כמובן. סידרת "פלקס סאן אנד ספורט" (רבלון), הכוללת מערכת לטיפול בשיער, פטנט אמריקאי רשום לחומרים המסננים קרני שמש — מבטיח היצרן. הסדרה כוללת שמפו (אפשר לחפוף בו את השיער כמה פעמים ביום), מייצב וקצף־מוס, שלא יורד במים, פלוס תחליב שומר לחות לאחר שיזוף. הסט נמכר באריזה אלגנטית, ובתוספת תיק ים נחמד, תמורת 33 ש"ח, מחיר מבצע, (במקום 38).

תכשירי אולטרסול (מבית פישר תעשיות פרמצבטיות) נועדו לשיזוף ולאחר שיזוף. מעושרים בויטמין E, עליו מספרים ניסים ונפלאות, מי שמאמין, אולי גם לא יזדקן. מה שטוב בסדרה היא הרבגוניות: 21 תכשירים לכל עור, לתינוקות, לג'ינג'ים, לפנים, למקומות רגישים, לפני ואחרי השיזוף, בשפופרת ובבקבוק פלסטי, בצורת שמן תחליב או קרם... כל אחד ימצא תכשיר כלבבו, והמחירים סבירים למדי (בין 3.90 ל־6.64) ויש גם אריזות "ענק", משפחתיות...

חידושים בשוק

המון חידושים הגיעו לחנויות בשבועות האחרונים, אחדים מועילים מאוד.

כפפות מגן מבית "אבק־צמ"ט (כור) עשויות כותנה ומצופות פי.וי.סי. גמיש נועדו להגן על הידיים בעבודות גן, ציור, הדחת כלים, עבודה עם כימיקלים וכו'. הציפוי מפוזר במקומות שונים, בהתאם לדגם, כל אחד יכול למצוא לו את הדגם שמתאים למלאכתו. בסך כל 4.75 ש"ח.

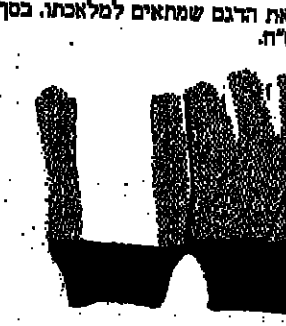

ארגז כלים מאור נוה, נפתח לצדדים, פטנט שהיה מקובל בארגזים של כלי תפירה, מכיל כלי עבודה לתיקון ברכב ובבית, מיני מברגים, סכינים, מפתחות, פטישים, פליירים, צבתות — כל מיני מידות וגדלים, וחלקם, מן הסתם, מיותרים, אבל אל תגלו זאת לגברים... ארגזים מתוצרת מ.צ.ט. משווקים בגדלים שונים, תמורת 65 עד 110 ש"ח (לפי הגודל). למרות שזה נראה כמו מתנה אידיאלית לגבר (ורמז לצירה), הרי שלעניות דעתי, עדיף לתת לו שאנס לבחור בעצמו, כי אם הוא באמת משתמש בדברים אלה — הוא יודע בדיוק למה הוא זקוק, ולא ימכרו לו "קישוטים". אם אינו יודע — אולי יחליט שחבל על הכסף?

ספוג כמו מטריה: זה משהו לילדים שלא כל כך אוהבים להתרחץ: ספוגים צבעוניים, מעוצבים בצורה משעשעת, דמויי־טורית, ביצה, עוגת־גלידה וכו', נחמד גם לכלה צעירה שאוהבת באלה במטבח ובאמבטיה, או כמתנה לבעלי חוש־הומור. המחיר סביב 10 ש"ח, בלעדי ל"טולמ'ס" (כיכר המדינה, ת"א).

רק בראזיל כבר עלתה לשלב השני בגביע העולמי

האי הבריטי שקע במצולות מקסיקו

צפון־אירלנד, בעקבות אנגליה – כשלה מול ספרד 2:1 ★ קרב לטיני סוער: פאראגוואי הישוותה בדקה ה־85 נגד מקסיקו

רומרו השתיק האצטקה

שער שוויון פאראגוואי בדקה ה־85 מרגלי העליו סוזאר רומרו הותיר את איצטדיון אצטקה, על 112 אלף הצופים תמהים. מקסיקו נפרדה 1:1 עם יריבתה האמריקנית השאפתנית, שגילתה עדיפות במחצית השנייה.

המשחק נערך ביום החם ביותר שנרשם במקסיקו־סיטי. האווירה בו היתה מחושמלת והפגיעות הגופניות רבות. שמונה כרטיסים צהובים נשלפו אבל השופט האנגלי ג'ורג' קורטני החזיק ברסן המשחק, שרק ל־80 בעיטות־עונש, מהן 46 נגד מקסיקו.

משטרת מקסיקו־סיטי עשתה הכנות ל... חגיגות וצימצמה את המקומות לשישה בלבד: בחמישה גנים ציבוריים ובככר מרכזית אחת. אבל, אמש לא חגגו שם.

לחץ מקסיקני

כבר בדקה ה־2 רעם האיצטדיון: החלוץ המרכזי ראול סרבין הבחין בלואיס פלורס חופשי ליד רחבת העונשין, העביר לו את הכדור ופלורס, תוך כדי שליטה מצויינת, בעט לפינה הרחוקה — 0:1.

המשחק היה חריף, רבו עבירות והמתיחות גברה. הפאראגוואי סוזאר זבאלה ירה כדור מעל הקורה ו...מעוצמת הבעיטה הכדור התפוצץ.

השוער המקסיקני לאריוס עצר פעמיים, לפני ההפסקה, שני כדורים מסוכנים מרגלי טורלס וקאנטה.

פאראגוואי ניצבה בפני אפשרות של שוויון כשחלוציו רומרו קיבל כדור מחורחה נונס, ניצב חופשי והחטיא.

סאנשז הופל, הורד לטיפול אך חזר.

בדקה ה־58 בעיטה חופשית לפאראגוואי סמוך לרחבת העונשין כשקאבאנס נרתע אבל הכדור חלף מעל לקורה.

הכוכב המקסיקני סאנשז ספג צהוב ולא יוכל לשחק במשחק הבא בגלל שני כרטיסים צהובים.

פאראגוואי הגבירה את התקפותיה לסיום. בדקה ה־82 החליף את החלוץ ראמון היקס את שחקן ההגנה טוראלס. בנגיעה הראשונה שלו בכדור, קפץ גבוה, נגח אך הכדור מעמוד השער.

בדקה ה־85 שוויון 1:1: שחקן חשוב של הדרום־אמריקה, חוליו רומרו הצליח להשוות בנגיחה נפלאה ממסירה של אדולפינו קנטה.

החטיאו בדור־11

במצב של שוויון 1:1 הוכשל הוגו סאנשז ע"י ולארמורו שהטינה ברחבת ה־16 של פאראגוואי. השופט האנגלי קורטני הורה ללא היסוס לעבר הנקודה הלבנה. אך חלפו שתי דקות עד לביצוע הבעיטה מאחר שסאנשז נזקק לטיפול. כשהושב השקט והפאראגוואים נרגעו עצר הקהל את נשימתו: סאנשז בעט היטב לשער, אך השוער פרננדז הציל בצורה נהדרת, כשביד אחת הדף את הכדור.

● מקסיקו: לאריוס, טרחו, ברבוסה, קירדאנטה, סרבין, אגירה, בוי, (אספנה), מונוז, נגרטה, סאנשז, פלורס.

● פאראגוואי: פרננדז, טורלס, זבאלה, דלגארו, שחטינה, רומרו, נונס, קאניאטה, פררה, קאבאנס, מנדרווה (גואש).

39 צהובים – שני מורחקים

39 כרטיסים צהובים נשלפו ב־18 המשחקים הראשונים במקסיקו ושני שחקנים — מייקל סוויני מקנדה וריי וילקינס מאנגליה — הורחקו. מספר הצהובים הוא כפול מאשר ב־18 המשחקים הראשונים לפני ארבע שנים בספרד, אך אז לא הורחק בשלב זה אף שחקן.

שים לב

יחי ההבדל הקטן!

ישנם אבסורדים בספורט הישראלי. בשבוע שעבר היו שניים. בקונגרס פיפ"א במקסיקו־סיטי קיבלנו זבנג רציני כאשר נזרקנו לאזור האוקייני, במוקדמות המשחקים האולימפיים בכדורגל, שם ניפגש עם מדינות שבקושי אנו יודעים את מיקומן הגיאוגרפי. לעומת זאת, בקונגרס פיב"א בלונדון, יכלו ראשי הכדורסל שלנו להלך בקומה זקופה ובהנאה. ישראל תופיע בחודש יולי באליפות העולם בספרד עם כל מדינות־הצמרת, ובחודש יוני 1987, תתמודד באליפות אירופה ביוון, דרגה א'.

כן, אין זו טעות. מדובר במדינה אחת. שני עולמות. שתי זירות בין־לאומיות שונות. מקיצוניות לקיצוניות.

אמת, עשינו „טעות היסטורית" בכדורגל כאשר העדפנו בזמנו את אסיה, אבל התהליך העובר עלינו בשנים האחרונות ממש מרבא. אילו שימשתי עסקן כדורגל לא הייתי יודע נפשי מרוב בושה. אמנם, הדבר אינו בידי אנשי ההתאחדות לכדורגל אבל הגישה שלהם מקוממת אותי. תמיד הם מנסים לזרות חול בעיניים ולהחדיר אווירה אופטימית. בינתיים ממשיכים בנסיעות חובקות־עולם.

קונגרס פיפ"א במקסיקו־סיטי קבע כרוזות! בטורניר הקדם־אולימפי תשחק ישראל עם אוסטרליה, ניו־זילנד, איי פיג'י, פאפואה וגיניאה החדשה. המשחקים ייערכו בשני בתים ביבשת החמישית. לא משחקי בית וחוץ, כנהוג. המרחק הגיאוגרפי של ישראל אינו מאפשר את הדבר.

בימים שאותיי ההחלטות החלה ההתרוצצות. עסקינו שנסעו למקסיקו־סיטי בהרכב מתוגבר (מכסימום עסקנים — מינימום הישגים), החלו לשגר טיפטופי־מידע כדי להמתיק את הגלולה המרה. אנו, המכירים היטב שיטה מסולה של אופטימיות שאין עמה כיסוי, לא כל־כך קנינו את ההבזקים המתחסדים ממקסיקו־סיטי.

מ"מ יו"ר ההתאחדות לכדורגל אמר בשידור רדיו, והדברים צוטטו למחרת בעתונים, כי ישנה הצעה לא־רשמית (שימו לב, ללא רשמית), שתחילה ייערכו משחקים מוקדמים ביבשת החמישית והמנצחות, קרוב לוודאי אוסטרליה וניו־זילנד, יקיימו משחקי בית וחוץ עם ישראל. יום קודם־לכן פורסם באחד העתונים, מפי שליחו במקסיקו־סיטי, שיו"ר ההתאחדות הניו־זילנדית אמר דברים שונים: הוא אמר בגלוי שהגוש האוקייני עושה טובה לישראל שהוא קולט אותה, בעוד ששאר היבשות אינן רוצות לשחק עמנו. בינתיים ככר הודיעו ממקסיקו־סיטי שב־28 ביוני תיערך ישיבה נוספת בנושא. עד אז לא תוורים הביתה.

מי אמר מה זאת נדע בעתיד.

קל מאוד לשבת במקסיקו־סיטי, כמובן על חשבון ההתאחדות, ולהרגיע את העם בציון.

אני שולל לחלוטין את היציאה הסיטונית של עסקני ההתאחדות לכדורגל למשחקי הגביע העולמי, היפוכו של דבר. לדעתי היו הנציגים הרשמיים חייבים לחזור אחרי הקונגרס הביתה. אם רצו לראות את התחרויות בבקשה, אבל לא על חשבון הציבור.

לעומת זאת לא אהבתי את התנהגות ארגון הכדורגלנים שפנה לשר החינוך והתרבות בבקשה להחזיר את הנציגים ארצה. הפנייה לא נבעה מיושר. אילו לא היו חילוקי־דעות בין ההתאחדות וארגון הכדורגלנים בוודאי שאלה לא היו מרחיקים לכת עד כדי פנייה לשר. לדעתי, ביקשו הכדורגלנים לתפוס טרמפ ולהחל חשבונות בשיטה שאינה מקובלת, אם גם בעקרון יש צדק רב בתביעתם.

כל מה שקרה בשבוע שעבר בצד העסקי של הכדורגל לא הוסיף כבוד לתדמית ראשי ההתאחדות שלנו, שבינתיים מצפצפים מרחוק על כל העולם.

מכדורגל נוצית לכדורסל עלית. בכדורגל מדברים על פאפואה, איי פיג'י וגיניאה החדשה. בכדורסל נשתתף בטורניר אחד עם בריה"מ־המועצות, ארצות־הברית, איטליה, ספרד, בראזיל ואחרות, כל הצמרת העולמית. יחי ההבדל הקטן.

אינני מסוגל לעכל את הקיצוניות בהופעות הבין־לאומיות של שני ענפי המוקד שלנו. אבל בכדורגל אנו מבקשים קצת יותר צניעות ואמת־מידה מצד נציגינו. אמנם, גם בכדורסל היו לנו לאחרונה פאשלות. למזלם של ראשי האיגוד דחקו אותן ההישגים בזירה הספורטיבית לקרן־זווית. בכדורגל, לעומת זאת, אנו מתרגלים לאכול יותר מדי צפרדעים. וההידרדרות במעמדה הבין־לאומי של ישראל נמשכת בקצב מעורר רוגז. ואם לא יתן מישהו את דעתו לכך ימשיכו לספר לנו סיפורי־סבתא. אם מליסבון ואם ממקסיקו־סיטי.

הברזילאי קרקה מבקיע את שער הנצחון לבראזיל נגד אלג'יריה (0:1) תצלום: איפי

השער המהיר באליפות

שני שערים של נבחרת ספרד במחצית הראשונה הצעידו אותה לנצחון בגוואדלחארה על צפון אירלנד — 1:2, לאחר שהאירים לא הצליחו להשוות, למרות נסיונותיהם.

המשחק במחצית השנייה היה מהיר, נמרץ וחזק, שתי הנבחרות שיחקו בשאפתנות רבה, ובמיוחד צפון־אירלנד, שעשתה מאמצים רבים כדי להשוות אולם הדבר לא עלה ברגלי שחקניה.

צפון־אירלנד השלימה סוף שבוע עצוב של נבחרות האי הבריטי.

פתיחה ספרדית מוחצת

המאמן האירי בילי בינגהאם ביצע חילוף יחיד: קולין בקלארק במקום בילי המילטון.

ספרד כללה בנבחרתה את רפאל גורדילו שחלים מקלקול קיבה וכן את ריקארדו גאייגו במקום אנטוניו מאסדה הפצוע.

30 אלף צופים שמילאו את האיצטדיון בגואדלחארה חזו כבר בדקה הראשונה כיצד אמיליו בוטראגנו הבקיע את השער האירי. הוא קיבל כדור ממיגואל גונזאלס ובעט מעל לשוער פט ג'נינגס. השער הובקע אחרי 68 שניות והיה השער המהיר באליפות.

הספרדים המשיכו לתקוף בגלים־גלים והאירים נלחצו לשערם, לבד מפריצות בודדות. בדקה ה־15 הזדמנות טובה לאירים כאשר דונאגו שלח כדור לקלארק שניצב בקצה רחבת העונשין ואילץ את השוער זובי זארטה להתאמץ כדי לעצור.

בדקה ה־18 עלתה ספרד ל־0:2: בוטראגנו פרץ מימין, שלח לחוליו סלינאס שבעט ברגל שמאל כדור שטוח לרשת.

לעומת הבטחון והמהירות של הספרדים גילו האירים משחק נאה אך מבלי לסכן את שער היריב. בדקה ה־35 קלט ג'נינגס כדור מסוכן מנגיחה של גורדילו.

שער מצמק

פתיחת המחצית השנייה האירה פניה לצפון־אירלנד. בדקה ה־46 ניסה המגן הספרדי ריקארדו גאייגו לנגוח את הכדור לשוערו, קלארק ניצל משגה זו ונגח פנימה — 1:2.

לנורמן ויטסייד היתה הזדמנות להשוות אבל ויקטור מונוז חילץ בתיקול.

המשחק הפך מהיר יותר ובדקה ה־60 הציל ג'נינגס מול גונזאלס.

בדקה ה־70 נכנס המילטון לחזק את התקפת צפון־אירלנד אחרי שוורתינגטון החטיא בבעיטה חופשית.

קאלדרה פרץ מהעבר השני אחרי בעיטת־עונשין מתוחכמת אבל בעיטתו החטיא, ומיגואל גונזאלס בעט לרשת החיצונית.

בדקה ה־90 החטיא סניור, בעמדו יחידי מול ג'נינגס, שסגר היטב את שערו.

שפט הורסט ברומייר מאוסטריה.

● ספרד: זובידרטה, רנונס, גויקואצ'ה, גאייגו, קאמאצ'ו, מונוז, גונזאלס, לוסו, גורדילו (קלדרה), סאלינס (סניור), בוטרגאנו.

● צפון־אירלנד: ג'נינגס, ניקול, אונט, מקרונלד, דונאגי, פי (סטיוארט), מקילרוי, מקריר, וורתינגטון (המילטון), קלארק, וייטסייד.

בית 1				
1.	ארגנטינה	2	2:4	3
2.	איטליה	2	2:2	2
-.	בולגריה	2	2:2	2
4.	קוריאה	2	4:2	1
בית 2				
1.	מקסיקו	2	2:3	3
2.	פאראגוואי	2	1:2	3
3.	בלגיה	1	2:1	0
4.	עיראק	1	1:0	0
בית 3				
1.	בריה"מ	2	1:7	3
2.	צרפת	2	1:2	3
3.	הונגריה	2	6:2	2
4.	קנדה	2	3:0	0
בית 4				
1.	בראזיל	2	0:2	4
2.	ספרד	2	2:2	2
3.	אירלנד	2	3:2	1
4.	אלג'יריה	2	2:1	1
בית 5				
1.	דנמרק	1	0:1	2
2.	אורוגוואי	1	1:1	1
-.	גרמניה	1	1:1	1
3.	סקוטלנד	1	1:0	0
בית 6				
1.	פורטוגל	1	0:1	2
2.	מרוקו	2	0:0	2
3.	פולין	1	0:0	1
4.	אנגליה	2	1:0	1

● המשחק בין פולין ופורטוגל נערך הלילה.

★ משחקי הערב ★

● בלגיה — עיראק (טולוקה, 9)

● מערב־גרמניה — סקוטלנד (קריטארו, 9)

● דנמרק — אורוגוואי (נזה, 1)

★ הערב בטלוויזיה ★

● טלוויזיה ירדנית: בלגיה — עיראק; דנמרק — אורוגוואי.

מלך השערים

1.	אלטובלי (איטליה)	2
2.	ואלדאנו (בראזיל)	2
3.	גורמצ'וק (בריה"מ)	2
4.	רומרו (פאראגוואי)	2

כריס לויד זכתה בטורניר הרולאן גארוס

ניצחה את נאווראטילובה ● היום גמר הגברים

הטניסאית האמריקנית כריס אוורט לויד בת ה־31 זכתה אתמול בפעם השביעית בתולדותיה באליפות צרפת הפתוחה ברולאן גארוס שניצחה במשחק הגמר, שנמשך כשעתיים, את יריבתה המושבעת מרטינה נאווראטילובה 2:6, 6:3, 3:6.

ילידת פראג בת ה־29 הוליכה במערכה האחרונה 0:2 ואחר כך הפסידה שלוש פעמים כדורי סיום בטרם נכנעה לאמריקנית החיננית שקבעה שיא בזכיות ברולאן גארוס.

משחק גמר הגברים ייערך היום ויתחרו בו איוואן לנדל, הפיינליסט מאשתקד, והכוכב השבדי החדש מיכאל פרנפורש בן ה־22 הלומד בארה"ב. ביום שישי ניצח לנדל בנקל את יוהאן קריק מארה"ב — 2:6, 1:6, 0:6 ואילו השבדי, שהיה בלתי מדורג באליפות זו, ניצח את הצרפתי הנרי לקונט המדורג שמיני 6:2, 5:7, 6:7, 2:6. המשחק הופסק כמה פעמים בשל גשם. יותר מ־15 אלף צופים חזו במשחקים ביום שישי ושבת.

● יורגן שולץ ממזרח גרמניה, מחזיק את השיא העולמי בזריקת דיסקוס למולדתו כשזרק במגדבורג למרחק 74.08 מטרים ושיפר ב־2.22 מטר את שיאו של הסובייטי דומוצ'ב.

איאן ראש ליובנטוס

איאן ראש, החלוץ הוולשי הבין לאומי של ליברפול, נרכש ע"י אלופת איטליה יובנטוס תמורת סכום שיא לכדורגלן בריטי — 3 מליון לירות שטרלינג.

ראש לא יוכל לשחק בעונה הקרובה במדי יובנטוס משום שלפי התקנון האיטלקי אין לשתף יותר משני זרים בכל קבוצה. ביובנטוס מכבבים כבר שני זרים, הצרפתי מישל פלאטיני והדני מיכאל לאודרופ.

יוסטון ניצחה והעלתה המתח

שוב מתח בגמר הפלייאוף בליגת האנ.בי.איי. בכדורסל. אור ליום שישי גברה יוסטון־רוקטס באולמה על בוסטון־סלטיקס 111:96, וצימקה את הפער ל־2:3.

ראלף סמפסון היה כוכב המשחק, עם 36 נקודות ליוסטון. לעומתו איכזב לארי בירד כשקלע רק 17 נקודות לבוסטון.

הלילה ייערך המשחק השישי בבוסטון. נצחון הסלטיקס יקנה להם את תואר האליפות.

בית 6, המכונה „בית המוות", ירתק הערב במקסיקו:

גרמניה מול סקוטלנד
דנמרק נגד אורוגוואי

בית 6, המכונה „בית המוות", יהיה הערב במוקד משחקי גביע העולם בכדורגל. כאשר בקירטארו יתמודדו נבחרות מערב־גרמניה וסקוטלנד (9, שעון ישראל). משחק נוסף, חשוב ביותר, יפגיש ב־1 אחרי חצות באיצטדיון נזה את אורוגוואי ודנמרק.

המשחק השלישי, הפחות מעניין יהיה בבית 2, בטולוקה, בין בלגיה ועיראק.

מאבק שקול

מערב־גרמניה, עם נקודה אחת ועם הקפטן שלה, קרל־היינץ רומניגה, תנסה לזכות בשתי הנקודות מול סקוטלנד, שהפסידה את חלוצה הנמרץ, צ'ארלי ניקולאס (נפגע נגד דנמרק).

שתי הנבחרות נפגשו עד כה שבע פעמים. המאזן מורה על שני נצחונות לכל אחת מהן. המיפגש הראשון ביניהן היה ב־1957 בשטוטגרט, שם הפתיעו הסקוטים בנצחון — 1:3. המאבק האחרון היה לפני 12 שנה בפרנקפורט והגרמנים ניצחו — 1:2.

השתיים נפגשו פעמיים במוקדמות הגביע העולמי ב־1969. הגרמנים ניצחו בהמבורג 2:3, לאחר תיקו 1:1 בגלזגאו ועלו למקסיקו, שם תפסו מקום שלישי.

לדניס יותר כוכבים

דנמרק ואורוגוואי לא נפגשו עדיין. שתי הנבחרות היו בעלות משחק טכני. הדנים עולים על האורוגוואים בכושרם ולהם יותר כוכבים.

בעוד שתשעה משחקני ההרכב הראשון של דנמרק משחקים מחוץ לארצם, הרי שבאורוגוואי רק בודדים מופיעים בקבוצות דרום־אמריקה ואירופה. הבולט ביניהם הוא מלך־השערים בליגה הארגנטינית, אנצו פרנצ'סקולי, שסייע לריבר־פלייט לזכות בתואר האליפות.

דנמרק, אחרי נצחונה על סקוטלנד 0:1, תנסה להמשיך את התנופה ונצחון יקפיץ אותה לשמינית־הגמר.

יתרון בלגי

בלגיה ועיראק שנוצחו במחזור הראשון בבית 2, ינסו לזכות בשתי הנקודות הראשונות במשחק ביניהן בטולוקה. תיקו עלול להוציא את שתי הנבחרות מהתחרות, לאחר שבלגיה נוצחה ע"י מקסיקו 2:1 ועיראק ע"י פאראגוואי 0:1.

בלגיה, המנוסה יותר, היא הפייבוריטית ותהיה זו הפתעה גדולה אם עיראק תסחוט ממנה תיקו או שתנצח.

פיפ"א דחתה בקשת ספרדית להביא שחקן נוסף

פיפ"א דחתה בקשה ספרדית להביא למקסיקו שחקן נוסף במקום אנטוניו מאסדה, שנפצע נגד בראזיל וחזר למדריד — אמר חוזה לואיס רוקה, נשיא התאחדות הכדורגל של מקסיקו.

ההתאחדות הבין־לאומית החליטה לא לסטות מהנוהג ולהתערב לטובת הספרדים.

פרנצ'סקולי: לדנים אין הגנה חזקה כמו לגרמנים

הכוכב האורוגוואי, אנצו פרנצ'סקולי, אמר כי לדנמרק אין הגנה חזקה כמו למערב־גרמניה, ולכן יהיו לקבוצתו יותר אפשרויות הבקעה כאשר ייפגשו הערב באיצטדיון נזה.

פרנצ'סקולי אמר בראיון לאחר התיקו 1:1 עם גרמניה, כי התוצאה העניקה לקבוצתו בטחון עצמי רב.

„עכשיו אנו יודעים את כוחנו האמיתי, ואנו יודעים כמה אנו יכולים לתת. במשחקנו היום נהיה מוכנים יותר" — אמר פרנצ'סקולי.

רומניגה בספק בהרכב הפותח

„הסקוטים נמצאים עם הגב לקיר", כך דימה פרנץ בקנבאואר את יריבי נבחרתו, מערב־גרמניה, היום בבית 6.

„הסקוטים הפסידו במשחקם הראשון 0:1 לדנים, ולכן היום יצטרכו להטיל את יהבם על ההתקפה. אם הם יפסידו גם היום הם לבטח יכולים לארוז את מזוודותיהם" — הוסיף המאמן הגרמני.

בקנבאואר עיתונאי לפני המשחק שהוא חשוב גם לגבי עתידו של מערב־גרמניה בטורניר. „מצבם של הסקוטים יאפשר לנו להגיע למצבי כיבוש רבים" — סיכם בקנבאואר.

„המשחקים נגד סקוטלנד היו תמיד קשים" — אמר הכוכב המערב־גרמני קרל־היינץ רומניגה, שעדיין לא הבטיח את מקומו בהרכב הפותח של נבחרתו.

ההונגרי מרתון אסתרהאזי כובש את השער הראשון נגד קנדה. לידו ראנדי סמואל (0:2)

אנגליה תעלה רק אם תנצח את פולין

„תתביישו לכם!" — זעקו אוהדי אנגליה לאחר ה־0:0 עם מרוקו

„תתביישו לכם!" — כך זעקו מאות אוהדים אנגלים ליד חדרי ההלבשה של נבחרת אנגליה כשסיימה אור לשבת בתיקו 0:0 מאכזב במונטריי עם מרוקו.

בבית 6, אנגליה היא אחרונה בבית, ורק נצחון על פולין ביום רביעי יכול להעלות אותה לשלב השני.

האוהדים האנגלים השכיחו בשעות הערב את יגונם בכמויות אדירות של בירה, השתכרו, תקפו עוברי אורח וכמה מהם נעצרו ע"י המשטרה.

שחקן העבר של אנגליה, בובי צ'ארלטון, נראה ביציע כשהוא בוכה. כשנשאל לדעתו השיב: „עלוב. עלוב".

המנהל האנגלי בובי רובסון ניסה להישמע רגוע: „אנחנו עדיין בגביע העולמי עם נקודה אחת. אנו חייבים לנצח במשחק הבא את פולין, אני חש שנוכל לעשות זאת ואז נעלה לשלב השני".

בריאן רובסון נפצע

כשנשאל על פציעתו של הקפטן בריאן רובסון השיב: „בנפלו נפגע בריאן בכתפו הפצועה. ארבעה חמישה ימים יסבול כאבים ואחר־כך אני מקווה שיהיה כשיר לשחק". רובסון הוסיף: „אין מהרגלי לבקר שופטים, אבל הוצאתו של וילקינס היתה פזיזה, הוא זרק את הכדור הצידה. בחדר־ההלבשה התנצל. הוא היה עצוב מאוד".

האנגלים שיחקו נגד מרוקו, כמו נגד פורטוגל. הם הרימו כל הזמן כדורים גבוהים לחלוצים ולא שינו את הטקטיקה שלהם גם כשראו שהמרוקנים סוגרים היטב והודפים בקלות את כדורי הגובה. גרי ליניקר, שכבש 40 שערים העונה באנגליה, לא הגיע להזדמנות־הבקעה אחת. בכלל, האנגלים לא סיכנו את שער מרוקו.

שחקני מרוקו היטיבו לשלוט בכדור, עברו מדי פעם להתקפות מהירות אבל גם הם לא היו תכליתיים. הם הירבו לחזור לאחור.

אוהדי הכדורגל האנגלים הרבים שהגיעו למונטריי נופפו בדגליהם ועודדו במחצית הראשונה אך בשנייה כבר שרקו בוז לאליליהם.

וילקינס הורחק

שני השוערים, באדו זאקי ממרוקו ופיטר שילטון מאנגליה, לא הועמדו במצבים קשים.

הדקה ה־38 היתה גורלית לאנגלים. בריאן רובסון הופל ברחבה, נפגע קשה בכתפו, הוצא מהמגרש בלי שהשופט גבריאל גונזאלס מפאראגוואי יגיב על הפגיעה. סטיב הודג' נכנס במקומו.

הצרות לא הירפו מהאנגלים. ריי וילקינס, עושה המשחק האנגלי, פגע בטימומי ובדקה ה־40 זרק את הכדור לעבר השופט והורחק מייד.

האנגלים שאיבדו תוך שתי דקות את בריאן רובסון ואת עושה המשחק ריי וילקינס נאלצו לשחק 50 דקות עם עשרה שחקנים. הם ניסו אמנם לבעוט מרחוק, אך לא היו אלה כדורים מדוייקים. המרוקנים, עם יתרון מספרי, הירבו לתקוף.

● אנגליה: שילטון, גרי סטיבנס (אברטון), פנוויק (גרי סטיבנס מטוטנהאם), בוצ'ר, סאנסום, הודל, בריאן רובסון (הודג'), וילקינס (הורחק, 40), וודל, הייטלי, ליניקר.

● מרוקו: זאקי, חליפה, למבריס (קוואדאני), ביאז, בויהאווי, דולמי, באודרבלה, טימומי (סולימאני), קהירי, קרימאו מרי, מוסטפה מרי.

בראזיל נאלצה להתאמץ מול אלג'יריה (0:1)

רק קרקה הצליח להכניע את דריד המצויין

בראזיל חגגה בליל־שבת כאשר היתה לנבחרת הראשונה שעלתה לשלב השני בגביע העולמי בנצחה בגוואדלחארה את אלג'יריה 0:1, משער שכבש קרקה בדקה ה־67. בעוד שחקני בראזיל והאוהדים עלזו באיצטדיון חגגו המונים ברחובות ריו, סאן־פאולו ושאר ערי בראזיל.

מאמן בראזיל, טלה סאנטנה, אמר בתום המשחק: „אלג'יריה לא הפתיעה אותי. היא הציגה כדורגל שדומה לזה שלנו. האלג'ירים הינו את הצופים. יש להם רמה טכנית גבוהה. חלוציהם היו לא פעם מסוכנים. בדרך כלל שמרה בראזיל על היוזמה. לא חששנו לתקוף, אם־כי לא פעם היה משחקנו זהיר".

מאמן אלג'יריה, ראבאח סאדאנה: „נוצחנו ע"י נבחרת מנוסה וטכנית מאתנו. במחצית השנייה הוריתי לשחקני לתקוף והם אכן סיכנו את שער בראזיל".

גיבור המשחק היה השוער האלג'ירי בן ה־29, מאסדרין דריד. הוא ביצע שבע הצלות נפלאות. הגדולה ביניהן היתה בדקה ה־33 מנגיחה של קאסאגרנדה. הכדור גם פגע שלוש פעמים בקורת שער אלג'יריה.

האלג'ירים גילו משחק נאה במחצית הראשונה אולם בראזיל כמעט שעלתה ליתרון בדקה ה־33, אך השוער האלג'ירי דריד הציל.

שני בראזילאים הסתערו אמנם על הכדור והחדירוהו לרשת אבל השופט רומולו מנדז מגואטמלה שרק קודם־לכן לעבירה שבוצעה לשוער.

לאחראר בלומי וג'וליו סואר בעטו מרחוק ולא הצליחו לכבוש. בהתקפה האחרונה של המחצית הראשונה הציל האלג'ירי מאג'ריה מהקו לאחר שהשוער דריד שמט כדור־קרן של ג'וניור.

בראזיל פתחה את המחצית השנייה בזהירות. האלג'ירים, בניצוחו של באלומי, שנשלח קדימה, ניסו לכבוש שער. אך השוער קארלוס עצר את כדורו של אסער.

בדקה ה־67 כבש קרקה את שער הנצחון. ההגנה האלג'ירית הובכה בפעם הראשונה במשחק. גונדוז ואסער כשלו, וקרקה בעט בפריצה כדור לרשת — 0:1.

השער ירד כמקלחת צוננת על האלג'ירים. הגנתם איבדה את בטחונה, נכנסה ללחץ ולקרקה היו שתי הזדמנויות בסיום שלא נוצלו.

שפט רומולו מנדז מגואטמלה.

● בראזיל: קארלוס, ארסון, סואר, אדיניה, בראנקו, ג'וניור, אלזו, אלמאו, סוקרטס, קרקה, קאסאגרנדה (מילר).

● אלג'יריה: דריד, מאדודי, מנסורי, מאג'ריה, גונדוז, קאצ'י־סעיד, אסער, בן־מאברוק, מנאד, באלומי (זידנה), מאדוי.

הונגריה התאוששה מתבוסת ה־6:0 לברה"מ

הקנדים הירבו להחמיץ ההונגרים כבשו פעמיים

הונגריה חזרה לתמונת העליה לשלב הבא כאשר גברה בליל־שבת באירפואטו על קנדה — 0:2 בבית 3.

ההונגרים התאוששו מתבוסת ה־6:0 נגד בריה"מ־המועצות במשחק הראשון, אם־כי דווקא לקנדים היו הזדמנויות אידיאליות שהוחמצו. „לא יכולנו להבקיע יותר שערים מאחר שקנדה שיחקה היטב" — אמר המאמן ההונגרי ג'יורג' מזיי. „המשחק היה מעצבן מאוד ואני חש 10 שנה מבוגר יותר" — הוסיף.

הונגריה זכתה בשער־בזק כבר בדקה ה־2: מרתון אסתרהאזי, המשחק ביותר, בעט לרשת מקרוב לאחר מבצע משותף של לאיוש דטארי ויוזף קיפריך. השוער סינו לאגארי, ששיחק במקום פאול דולאן, בשער קנדה, לא הצליח לבלום את הכדור — 0:1.

לאחר השער המוקדם ניסו הקנדים להשוות. היו להם הזדמנויות רבות, בעיקר לפני ההפסקה כאשר מייק סוויני (40), גרי גריי (44) וקאיל ואלנטין (45) איימו על השוער יוזף סנדריי, שהחליף את דיוטל, אך לא עלה ברגליהם להכניעו.

הקנדים לא הירפו. איגור ורבליץ', דייוויד נורמן ובראנקו סגוטה, שהחליף (פעמיים), יכלו להשוות בפתיחת המחצית השנייה אולם לא מצאו את הרשת.

בעוד שהקנדים החטיאו ביססו ההונגרים את נצחונם בדקה ה־76: השוער הקנדי לאטרי הדף כדור של קיפריך, ודטארי שבא בריצה בעט פנימה — 0:2.

בדקה ה־87 היה מייק סוויני מקנדה השחקן הראשון בטורניר הגמר שהורחק בשספג כרטיס צהוב שני במשחק בגלל פגיעה בבוגנר.

שפט ג'מאל אל־שאריף מסוריה.

● הונגריה: סנדריי, שאלאי, וארגה, קארדוש, גאראבה, קיפריך, נאג' (וייקה), דטארי, אסתרהאזי, בורשה, בוגנר.

● קנדה: לאטרי, וילסון, ראגאן, ברידג', לנארדוזי, סמואל, גריי, ג'יימס (סגוטה), נורמן, ואלנטין, ורבליץ'.

החוצה — הכוכב האנגלי ריי וילקינס מורחק במשחק נגד מרוקו ע"י השופט גבריאל גונזאלס מפאראגוואי תצלום: איי.פי.

הקוריאנים לא נבהלו מהבולגרים ו...הגשם העז

בולגריה לא מימשה את תקוותיה בבית 1 בשנפרדה אור ליום שישי בתיקו 1:1 עם דרום קוריאה, באיצטדיון אולימפיקו במקסיקו־סיטי: המשחק התנהל בגשם שוטף, לעיני 45 אלף צופים שנהנו ממאבק ער ומרתק.

בולגריה עלתה ראשונה ליתרון כבר בדקה ה־11: פלאמן גטוב ניצל כדור־הגבהה ודחק לרשת — 0:1.

אפשר היה להאמין שהבולגרים שבטחונם היה גדול יצליחו להבקיע שער נוסף. אולם הקוריאנים נטלו יוזמה ובמחצית השנייה תקפו במסוכנים ביותר. בדקה ה־64 בעט ביונג־צ'ו לקורת שער בולגריה, וכעבור ארבע דקות עלה ברגלי ג'ונג־צ'ו להכניע את השוער הבולגרי המצויין מיכאלוב — 1:1.

שפט אל־סאנאר מסעודיה.

● בולגריה: מיכאלוב, זדראבקוב, אראבוב, פטרוב, דימיטרוב, סיראקוב, סאדקוב, מלאדנוב, גוספודינוב, גטוב (וליאסקוב), איסקרנוב (קוסטדינוב).

● דרום־קוריאה: יודקיו, קיונג־הון, ג'ונג־מו, יונג־צ'ונג, יונג־הוואן, קוונג־רי (מיקיוקו), צ'אנג־סון, סוק־ביין (ג'ונג־צ'ו), ביונג־צ'ו, ג'ו־סונג, צ'ה־בום־קון.

הפסד ראשון להפועל ת"א

● טניס

שתי הפתעות נרשמו בסוף השבוע במשחקי המחזור ה־10 וה־11 הלאומית בטניס. מכבי הצפון ב' ת"א הופיעה עם שחקן גביע־דייוויס, גלעד בלום, והנחילה ביום שישי הפסד ראשון למוליכה, הפועל תל־אביב 2:4.

אתמול הפתיעה הפועל צהלה שניצחה 2:4 את מכבי צפון ב' ת"א, שהופיעה הפעם בלי בלום.

לאחר התוצאות בסוף השבוע: אס"א תל־אביב — מועדון הכרמל 2:4; הפועל צהלה — מכבי נתניה 2:4; מכבי ת"א (עם שלמה גליקשטיין) — מכבי הצפון א' 5:1; — מכבי נתניה 0:6; מכבי הצפון א' — מועדון הכרמל חיפה 2:4.

המשחק בין הפועל ת"א ואס"א ת"א לא נערך.

ברק וקוסובוצקי ניצחו ב־800 מ'

כ־120 שחיינים השתתפו אתמול בערב בתחרות למשחה אחד, ב־800 מטר חופשי, במסגרת הכנות של מגלי ישראל לתחרות שמונה־לאומות, שתיערך בחודש הבא בארץ.

בין הגברים ניצח אורי ברק מהפועל בני־שמעון — 9:12.17 דקות ובין הנשים הגיעה ראשונה יעל קוסוביצקי מהפועל־ימק"א ירושלים — 10:16.24 דקות.

הבלגים הגיעו ללא כוכבם והחלו באימונים

מאת יצחק אשל

נבחרת בלגיה בטניס הגיעה ביום שישי ארצה כדי להתמודד ביום חמישי הקרוב עם נבחרת ישראל משלב רבע־הגמר של האיזור האירופי בגביע־דייוויס.

בנמל־התעופה אמר הקפטן הבלגי, פטריק הומבורגן, שהוא מודע לרמת משחקם של הטניסאים הישראלים ומשום כך הקדימו הבלגים להגיע לארץ כדי להכין את עצמם היטב ולהתרגל, הן לחום והן לתנאי המגרש.

שעה קלה אחרי הגיעם ארצה ערכו הבלגים אימון קל, ובמשך יום אתמול ערכו אימונים, בבוקר ובשעות אחה"צ.

הנבחרת הבלגית כוללת ארבעה שחקנים והקפטן מסר את דירוגם: ראשון — יאן ואן־לנגנדונק; שני — אליין בראשאה; שלישי — קארל דימיונט; רביעי — דניס לניסקנס.

האלוף הבלגי, בואלו, לא הגיע עם המשלחת מאחר שהתאחדות הטניס הבלגית הרחיקה אותו מגביע־דייוויס בגלל עבירת משמעת.

נבחרת ישראל תתכנס היום למחנה־אימון סגור, ותשהה בו עד למועד המשחקים ביום חמישי. בנבחרת, ארבעה טניסאים: שלמה גליקשטיין, עמוס מנסדורף, שחר פרקיס וגלעד בלום. המאמן הוא שלמה צורף.

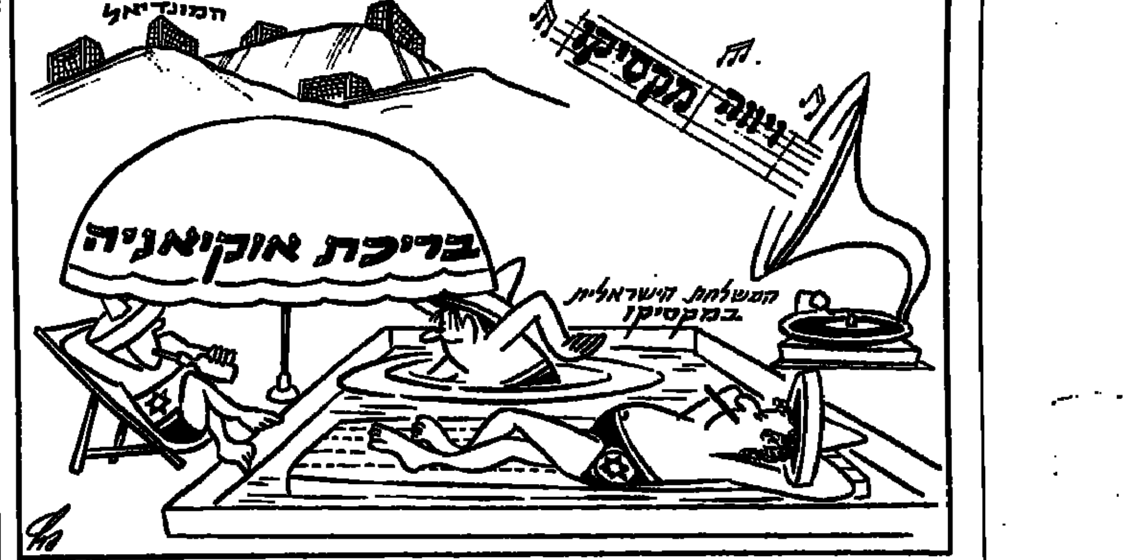

שוב 2:2 בין הפועל ת"א ומכבי חיפה בר"ג

כדורגל

מאת אשר גולדשלגר

קבוצות הפועל תל־אביב ומכבי חיפה שיחזרו אתמול במיפגש השני ביניהן באינטרטוטו את תוצאת המשחק הראשון, וסיימו גם ברמת־גן בתיקו 2:2 (1:1).

שתי הקבוצות הופיעו גם הפעם בהרכבים חסרים ואת מקומם של הוותיקים מילאו שחקנים מקבוצת הנוער ואחרים שחזרו מקבוצות להן הושאלו.

המיפגש באיצטדיון רמת־גן היה מרתק והשערים שהובקעו עוררו את 1000 הצופים שטרחו ובאו במזג־האוויר החמסיני.

בדקה ה־16 נשרקה עבירה לזכות הפועל ת"א כ־25 מטר משער מכבי חיפה. מוריס ז'אנו, ותיק שחקני הפועל ת"א אתמול, בעט כדור אדיר לפינה הימנית העליונה — 0:1.

ז'אנו, שהיה אתמול במיטבו, הוביל את חבריו להתקפות על שער מכבי חיפה שרק בדרך נס לא הניבו שערים נוספים. מנגד, בדקה ה־42, הקשית רפי אוסמו הקטן כדור קרן מימין: אוסמו הגדול התרומם ונגח פנימה — 1:1.

בפתיחת המחצית השנייה הצליחה הפועל ת"א לכבוש שער שני לזכותה. בדקה ה־50 נשלח חלפון בתוך רחבת מכבי חיפה, ומול שמואלי הצעיר לא נכשל ובעט לפינה הרחוקה — 1:2.

מוריס ז'אנו המשיך לאיים על שער מכבי חיפה, ובדקה ה־53 קלט השוער החיפני כדור חזק של ז'אנו.

בדקה ה־57 שיגר ז'אנו כדור לחלפון, שניצב כחמישה מטר חופשי מול שער מכבי חיפה: חלפון נגח בשלומיאליות; תמיר לינהרט הגביה שוב לחלפון, שנגח בפעם לחוץ.

בדקה ה־66 כבש ז'אנו את שער מכבי חיפה, אולם השופט שיינר שרק לנבדל.

ככל שהתקרב המשחק לסיומו עברה מכבי חיפה להתקפות־נגד. בדקה ה־76 התקדם המגן־המחליף, אוחיון, למרחק של 25 מטר משער הפועל ת"א, הניף רגל ושיגר את הכדור אל חיבורי הקורות של טליאס, שנותר אין־אונים — 2:2.

שפט שיינר, לעיני 1000 צופים, באיצטדיון רמת־גן.

● הפועל תל־אביב: טליאס, הרמה, קרביאן, מוסטרל, דוד הרשליקוביץ, מועלם, אחמד מוסה (גדבי), ז'אנו, חלפון (פנחס), בלושטיין (גל הרשליקוביץ), לינהרט.

● מכבי חיפה: שמואלי, קלינגר, סרסלני, אוסמו (הגדול), בלבול (אוחיון), גרוסר (עוסר מזרחי), שלום לוי, גבעולי, צדוק מלכה, איתי מרדכי, אוסמו (הקטן).

סדרס קבע שיא

שתי נשים באליפות... משקולות

משקולות

לראשונה בישראל הופיעו שתי נשים באליפות הרמת־משקולות, שנערכה בסוף השבוע במתנ"ס תל־ביבר. על־פי התקנה הבין־לאומית אין נשים יכולות להתחרות נגד גברים, כך שהופיעו מחוץ לאליפות.

במשקל עד 67.5 ק"ג, קבעה עטרה דפני ממכבי ת"א בהנפה 30 ק"ג; בדחיקה 50 ק"ג ובקרב־2 80 ק"ג. איריס אלוש ממכבי ת"א, במשקל עד 75 ק"ג, הניפה 32.5 ק"ג; רחקה 45 ק"ג וקבעה בקרב־2 77.5 ק"ג.

כמו־כן נקבע שיא נוער ע"י דני עובדיה מהפועל נתניה ששיפר במשקל עד 48 ק"ג בהנפה את שיאו בשני ק"ג, והעמידו על 52.5 ק"ג.

האלופים: 48 ק"ג — מוטי ורסנו (מכבי ת"א) 122.5 ק"ג; 52 ק"ג — שלום נוישטש (הפועל חדרה) 112.5 ק"ג; 56 ק"ג — מאיר דלויה (מכבי ת"א) 215 ק"ג, 60 ק"ג — יעקב גורביץ (הפועל ת"א) 202.5 ק"ג; 67.5 ק"ג — בוריס פורל (הפועל ת"א) 247.5 ק"ג; 75 ק"ג — ראובן זבלונוב (מכבי ת"א) 210 ק"ג.

אלי סדרס מהפועל קרית־חיים שיפר את השיא הלאומי בהנפה, במשקל עד 110 ק"ג, כשקבע מחוץ לתחרות — 152.16 ק"ג. שיפור של שני ק"ג לשיא בו החזיק.

אלופי אמש: 82.5 ק"ג — אייל אנגלמן (מכבי ת"א) — 202.5 ק"ג; 90 ק"ג — רני וולפינסקי (מכבי חיפה) — 242.5 ק"ג; 100 ק"ג — יעקב חלו (הפועל קרית־חיים) — 232.5 ק"ג; 110 ק"ג — אלי סדרס (הפועל קרית־חיים) — 317.5 ק"ג; מעל 110 ק"ג — מחמוד זוטיטאט (מכבי חיפה) 235 ק"ג.

בית־אלפא — אלופת טורניר הוותיקים

כדורסל

קבוצת הפועל בית־אלפא גברה אתמול, בגמר טורניר כדורסל לוותיקים, על הפועל משמר־העמק 43:61. המשחק היה בסיום טורניר חגיגי, שנערך בקיבוץ גבעת־חיים, ושחתם את שנת הפעילות של מדור הספורט הבין־קיבוצי.

ארבע קבוצות השתתפו בטורניר: הפועל גבעת־חיים, הפועל גבעת־ברנר, הפועל משמר־העמק והפועל בית־אלפא.

המשחקים המוקדמים: גברה משמר־העמק על גבעת־חיים — 44:49, לאחר יתרון של גבעת־חיים במחצית — 23:28. במשחק זה בלטו אמיר קרן מגבעת־חיים, שקלע 28 נקודות ושמואל שחר ממשמר־העמק שקלע 12 נקודות.

במשחק נוסף גברה בית־אלפא על גבעת־ברנר — 44:52 (19:27). גבי טייכנר (16 נקודות) ובועז רוזנברג (15 נקודות) בלטו בבית־אלפא. בגבעת־ברנר התעלה שאול סביר ואבנר פורטנוי (12 נקודות כל אחד).

במשחק על המקום השלישי, גברה גבעת־ברנר על גבעת־חיים — 42:45 (22:27). הצטיינו עמית ממלוק מגבעת־חיים (14) ואיתן חפר, רכז הכדורסל של הפועל, שקלע 8 נקודות. בגבעת־ברנר בלט יהודה רייס, שקלע 10 נקודות.

במשחק הגמר הוליכה בית־אלפא משריקת הפתיחה ובמחצית — 15:32, ובסיום נצחון מוחץ — 43:61. בבית־אלפא בלטו: גבי טייכנר (16) ובועז רוזנברג (14). במשמר־העמק הצטיין יואש אווב, עם 11 נקודות, ואברהם שחר 10 נקודות.

לאחר המשחקים, התקיים טקס ובו חולקו פרסים ותעודות ע"י רכז הספורט של ברית התנועה הקיבוצית, אמנון כהן.

שני נצחונות לגבעת־חיים

קבוצת הכדורמים של הפועל גבעת־חיים, אלופת המדינה, פתחה את משחקי הסיבוב השני בסוף השבוע בשני נצחונות.

גבעת־חיים גברה על הפועל גוש־זבולון — 12:14, ועל הפועל פ"ת — 4:17.

יתר התוצאות: הפועל קרית־טבעון — הפועל פ"ת 4:8 הפועל קרית־טבעון — מכבי קרית־אונו — 7:7.

מוריס ז'אנו

אתמול הוא שבר כמה שיאים בכדורגל הישראלי, אולי העולמי.

אתמול הוא היה ראוי להכנס לספר השיאים המפורסם של גינס.

אתמול הוא לבש את מדי הפועל תל־אביב, במשחק האינטרטוטו נגד מכבי חיפה, והיה לשחקן היחיד במגרש כולו שלא ינק את יסודות הכדורגל במועדון בו שיחק היום.

אתמול הוא היה קפטן הקבוצה למרות, ושוב נזכיר, שלא צמח באגודה.

אתמול, בשעה שמרבית חבריו לקבוצה בילו בחופי הרחצה, בחו"ל, עם המשפחות בבית, או בסתם פיקניקים, הוא הגיע סלגי זיעה. לא השתמט מהמשחק. לא דיבר והראה סימני עייפות מעונה מתישה.

אתמול הוסיף לשדרת הופעותיו בהפועל תל־אביב עוד משחק והיה לשחקן שנטל חלק יותר מכל אחר במשחקי הפועל ת"א בשלוש השנים האחרונות.

אתמול הוא הגיע מאשקלון. אתמול הוא חזר לביתו באשקלון.

אתמול ראינו סמל ומופת. אהבת המשחק, הערכת [illegible], רצון טוב, כיבוד המערים.

מבחינות מוריס ז'אנו הוא דוגמא קלאסית של ספורטאי אמיתי.

מרדכי חביב

מאחורי הקלעים

מרסר — חניך מצטיין

שווגר עשוי „לעבור הכביש" בחיפה ★ מקסיקו — נוסעים וחוזרים ☆ חבר מועצת עיריית חיפה רוצה לאסור על שריר להיכנס לעיר... ★ נתק בין רוזנטל ושחקני הפועל לוד ★ „ויליאמס 2" מבקש לשוב ★ מוטל'ה מרגיז „חברים" בנתניה.

* * * ישנם מאמנים הלוטשים עין לתקופה שאחרי שלמה שרף במכבי חיפה. בינתיים מוכנים אותם מאמנים לשמש כעוזרים. אחד מהם הוא שותפו של שרף לעסקים, כדורגלן־העבר המצטיין יצחק שום, אותו הציע שרף עצמו כעוזרו. הנהלת מכבי חיפה דחתה את ההצעה. גם שחקן־העבר של מכבי חיפה המאמן והמתפטר של הפועל חיפה העונה, אהרון גרשגורן, מוכן להיות עוזרו של שרף. התנאי: הבטחה להיות יורשו. גם הצעה זו לא נתקבלה — דיווחו של יוסף גלזר. * * * ישעיהו שווגר היה מכוכבי נבחרת ישראל בגמר הגביע העולמי בכדורגל במקסיקו ב־1970. במשך שנים רבות כיכב בהצלחה כמדי מכבי חיפה ונחשב ל„סמלה המסחרי". מזה עשר שנים שעזב את הקבוצה. מעולם לא נקרא למלא בה תפקיד. לעומת זאת יפעל כנראה בעונה הבאה בשורות... הפועל חיפה. העמותה החדשה שתנהל את מחלקת הכדורגל בהפועל חיפה מעוניינת ששווגר ישמש כעוזרו של הסקוטי פיטר לורימר. הוא יהיה המנהל שיטפל בבעיות הכדורגלנים. אם לורימר יורשה לשחק ישמש שווגר גם כמאמן. * * * שוער־המשנה של נבחרת ישראל לפני 16 שנה במקסיקו, יחיאל המאירי, שבע בשבוע שעבר נחת כאשר בנו, נרב, המשחק בהפועל קרית־אתא, הצטיין בטורניר המסורתי בעיר. באותו טורניר בלט גם בנו של המאמן אהרון גרשגורן, לאל, המשחק במכבי חיפה. השניים בני 14 ופרעלים באותו תפקיד — קשרים. * * * מאמן האלופה, הפועל ת"א, דוד שווייצר, יצא אמנם את הארץ שבוע לאחר זכייתו באליפות אבל לא מיהר להגיע למקסיקו. מתברר ששוויצר המריא תחילה ללוס־אנג'לס שם הוא אורחו של יעקב (סרוספר) שני, שחקן־העבר של מכבי ת"א, הכח רמת־גן, מכבי יפו, הפועל ת"א והפועל חיפה. שני הצליח בעסקי־הבגדים שלו בלוס אנג'לס ובמקום „פרוספר" הוא מכונה כיום „מיליונר". במהלך העונה הירבה לנהל שיחות טלפוניות עם שוויצר והתעניין בתוצאות משחקי הליגה. למקסיקו ייצאו השניים יחד — סיפורו של מוטי חביב. * * * אנשי כדורגל רבים דחו את יציאתם למקסיקו לשלב השני. מוטי חביב מכיר גם אישי כדורגל שהשבוע כבר חוזר ממדינה זו אחרי שחזה בתחרויות השלב המוקדם. זהו מנהל קבוצת הפועל בתיים ושחקן־העבר שלה, עמי סולומוביץ, שדיווח כי אינו מסוגל לשהות כאויר הדליל של מקסיקו ומקצר את שהייתו במשחקי הגביע העולמי * * *

אביטן לא היה מרוצה

* * * בהפועל ת"א אומרים שזו העונה שלהם — מספר אורי שטיינבך. אחרי שהקבוצה הלאומית זכתה באליפות המדינה נטלה בשבוע שעבר קבוצת הנוער את גביע־המדינה. שחקנים רבים מהקבוצה הלאומית חזו במשחק־הגמר בין הפועל ת"א והפועל באר־שבע (3:4 בבעיטות ה־11), באיצטדיון ברמת־גן. כך היו שם יעקב אקחויז,יום טוב טליאס ודוד הרשליקוביץ שבא לעודד את אחיו גל, המשחק בקבוצת הנוער. רק לשלום אביטן היתה בעיה. העונה הופיע אמנם בהפועל ת"א אך את רוב ימיו עשה בהפועל באר־שבע. ביום רביעי היה לו גם יצוג משפחתי בקבוצת הנגבן בן אחיו, יוסי. שלום אביטן התאכזב כשיוסי הוחלף. לפני ההארכה ירד לברר מדוע הוצא בן־האח. הסתבר שנפצע. * * * מי שהעניק את הגביע להפועל ת"א היה צבי וייצנר, יו"ר מכבי חיפה ויו"ר ועדת הנוער בהתאחדות. וייצנר שרק שבוע וחצי קודם־לכן רץ באמוק לעבר הקוון רחמים שאשו, במשחק האליפות בין הפועל ת"א ומכבי חיפה, לאחר שער המחלוקת של גיל לנראו. העניק את מדליית־המנצח לאליאור ברנס, ששיחק באותו משחק מפורסם בבלומפילד. * * * כמה זמן משחקים בהארכה בגמר גביע־המדינה לנוער? השופט יצחק רוזנברג התלבט. כך גם מאמני הקבוצות. 10 דקות, או אולי 15 דקות. הקוון מאיר בן־גרוזי נשלח לתא־הכבוד, שם ישבו אנשי ההתאחדות, אך גם ביניהם. לא היה פוסק בנידון. בסופו של דבר נשלחו הקוונים למשרדו של מנהל האיצטדיון, צבי אברמוביץ, שם שלפו את התקנון שקבע: 30 דקות הארכה, בדיוק כמו אצל הבוגרים * * * בחיפה עדיין לא שכחו את השופט צבי שריר. חבר מועצת עיריית חיפה מסיעת המערך, איש הספורט ברוך זלין, פנה ליועץ המשפטי של העירייה שיבדוק אם אפשר להוציא צו שיאסור את כניסתו של שריר לאיצטדיון בקרית־אליעזר, גם במשחקי הפועל חיפה. הטענה: חשש להתפרעות אפשרית... * * * עוד מספר יוסף גלזר כי הנהלת מחלקת הכדורגל בהפועל חיפה שפוזרה ע"י מועצת פועלי חיפה, אחרי ירידת הקבוצה לליגה הארצית, היתה אולי המנופחת ביותר — 13 חברים. מרבה עסקנים לא מרבה הישגים. אגב, לפני שנתיים היו בהנהלה 15 חברים. לשם המחשה, הנהלת מכבי חיפה כוללת רק חמישה חברים. * * *

עמר יפה יותר

* * * לא ברור אם כדורגלן הפועל ת"א, יהודה עמר, ישחק בעונה הבאה טוב יותר אבל מה שכבר ברור שיהיה... יפה יותר. עמר ניצל את הפגרה כדי לבצע ניתוח פלסטי באפו שנפגע. עתה הוא מחלים. * * * היחסים המתוחים בין מאמן הפועל לוד, שמואל רוזנטל, לבין שחקניו. ניתן היה לראות בטקס בר־המצווה של אפי רגב, בנו של ברוך רגב, מאוהדיה המושבעים של הפועל לוד, שאחיו, בני, משמש כ„בוס" של הקבוצה וסגן ראש העיר — מספר מוטי חביב. רוזנטל הגיע לאירוע, איחל מזל טוב ונעלם. הוא לא ישב במחיצת שחקניו שחגגו את עלייתם לליגה הלאומית. באותו אירוע נראה

מאמן הפועל פ"ת, דרור בר־נור, מסתודד עם חבר הנהלת מכבי פ"ת, שמואל ישע. למחרת הוחלט על החתמת בר־נור כמאמן מכבי פ"ת, במקומו של משה מאירי, המועמד לאמן את מכבי יבנה. את הפועל לוד ידריך בעונה הבאה צבי רוזן. ליאון קונסטנטינובסקי, שאימן את מכבי יבנה, מנהל מו"מ עם מכבי שעריים שירדה לארצית. גם קבוצות הפועל ירושלים והפועל חולון חפצות במאמן שכבר העלה חמש קבוצות לליגה הלאומית, ובתחילת העונה אימן את בית"ר ת"א, שגם היא עלתה * * * לא רק הקבוצה הלאומית של מכבי חיפה סיימה במקום השני. גם קבוצת הנערים של המועדון, שיצגה את ישראל בטורניר־הנערים התאומות במרסיי, נוצחה 3:2 בבעיטות ה־11, בגמר, ע"י קבוצה צרפתית. הטורניר עמד בסימן האבל על מות ראש עיריית מרסיי, גאסטון דפר, שבמשך 25 שנה טיפח יחסי ידידות עם חיפה. * * * הפתעה נעימה היוותה קבוצת הנוער של מועדון נוה־יוסף חיפה, שהעפילה לליגה הלאומית לאחר שחלפה במחזור האחרון על פני הפועל עכו. שחקני הקבוצה, בני שכונות מצוקה, הוזמנו למסיבת־עליה ע"י אוהד הפועל חיפה, משה הר־אריה, מקים הקבוצה ומאמנה הוא ינון שלום, חקיין מעולה. כשהמוזה נחה עליו הוא מעביר הוראות לשחקנים בקולותיהם של שמעון פרס, יצחק רבין, מנחם בגין, דוד לוי ואברהם שפירא... גם פקידי ההתאחדות לכדורגל זוכים לברכות בקולות האח"מים. * * * מקרה עצוב אירע לשאול הרשקוביץ, כדורגלן שנות החמישים של מכבי חיפה — מספר יוסף גלזר, כשחזר בשבת ממשחק האינטרטוטו בין מכבי חיפה והפועל ת"א לקה בדום־לב ונפטר בגיל 54 * * *

מילר את ריגר

* * * לאוואן מרסר, שחקנה הבין־לאומי של הפועל ת"א ונבחרת ישראל, נמצא כיום בחיק משפחתו בארה"ב. לפני צאתו של מרסר התבשר הכדורסלן, שסיים את הטירונות בצה"ל, כי נבחר כחניך מצטיין של מחלקתו. מרסר אמור להצטרף לנבחרת ישראל בסיורה באמצע החודש בקנדה — דיווחו של יצחק ויסהוף. * * * שני כדורסלנים צעירים של הפועל ת"א, הילי זמורה ועוזיאל קאליש, קיבלו הודעה שישוחררו מהקבוצה. השניים מעוניינים לשחק בליגה הארצית ומנהלים מו"מ עם מספר קבוצות. שחקן צעיר אחר של הפועל ת"א, דני נחמיאס, שהושאל להפועל חיפה, יחזור. * * * ביל מילר, מי ששיחק בעונה שעברה בבית"ר ירושלים מהארצית, היה מבוקש ע"י מספר קבוצות לאומיות. מילר הודיע לכל קבוצה שפנתה אליו כי ברצונו לשחק רק בקבוצה אותה יאמן שמוחה ריגר. המאמן שהוחתם לעונה נוספת לפני שבועיים בהפועל ירושלים, אותה החזיר העונה ללאומית, מיהר לצרף לקבוצה את ... מילר. * * * אליצור קרית־אונו, שנשרה העונה מהלאומית לארצית, הודיעה לשחקניה כי הם יכולים לבקש מאיגוד הכדורסל טופסי שחרור ולעבור לכל קבוצה שתרצה בהם. הסיבה שראשי האגודה החליטו לפרק את הקבוצה נעוצה בכך שמרכז אליצור החליט לא לתמוך בה. לאליצור קרית־אונו חוב של למעלה מ־40 אלף דולר מהעונה שעברה * * * בבית"ר ת"א מחפשים עוזר בחצי־התנדבות למאמן אלי קנטי. בית"ר ת"א מציעה לעוזר סכום של 250 דולר לחודש. ניסים מזרחי, מי שהיה בעבר עוזר־מאמן בהפועל חולון ולפני כשנתיים בהפועל הגליל־העליון, רצה בתפקיד, אך סירב להסכים לתנאים * * * אחוות שופטי כדורסל הפגין היו"ר לשעבר של האיגוד, אלי קושניר, החונך השבוע בחולון את מרכז הנופש שלו, „נופשנית". את המרכז ינהל צבי שגב, שופט כדורסל, לשעבר חבר קיבוץ אפיקים * * * במהלך סיורו האירופי של מאמן מכבי חיפה בכדורסל, מנחם גרשון, הציע לו את שרותיו מי שהיה בעבר מלך הריבאונדים של הליגה הישראלית, ריצ'רד ג'ונסון (2.12), רודנו של אריל וולף אמם, ששיחק במכבי קרית־מוצקין. יוסף גלזר מגלה שג'ונסון מוכן לשחק בישראל תמורת עשרת אלפים דולר, אולם גם המחיר הזול לא יחזיר אותו ארצה * * * קבוצת הפועל חיפה ביצעה בשבוע שעבר רכישות של שני כדורסלים ישראלים. אבנר שם־טוב, רכז בית"ר ת"א, יחליף את דני נחמיאס, שחוזר, בתוקף הסכם, להפועל ת"א. השני הוא שני כהן מהפועל בית־אלפא, שעלתה לארצית ובנו של כדורסלן־העבר המצטיין יורם כהן [illegible] * * *

תודה לעסקן

* * * מחלקת הכדורעף של הפועל קרית־אתא חגגה סיום עונה מוצלחת (שלישית בליגה, גמר גביע) במסיבה, במהלכה הפתיעו השחקנים את יו"ר המחלקה המסור משה אלפיה כשהעניקו לו גביע ענק לציון 25 שנות פעילות באגודה. ראש עיריית קרית־אתא, יעקב בן־דניאל, בירך את אלפיה במלים חמות, את האוכל הרב הכין כדורעפן שנות הזוהר, חיים לוין, שהוא בעל חברה לשרותי מזון * * * עזיבתו המפתיעה של ד"ר גלעד וינגרטן, היוצא לשליחות באוסטרליה, גרמה לכמה שינויים ותזוזות. שלומי סטולר, איש האקדמיה, יהיה חבר נשיאות התאחדות לספורט ויו"ר הוועדה לספורט הישגי. ד"ר גרשון טננבוים, הזכור ככדורידן מכבי ת"א, יתמנה כמנהל אגף הספורט במכון־וינגייט וד"ר עמירי עבר מגבעת־חיים יהיה הפיזיולוג במחלקת המחקר במכון * * * בנתניה לא אוהבים ברוך־כלל את כתבותיו של מוטל'ה שפיגלר. הפעם, רגזו במיוחד בעיר כאשר כתב שהוא אוהד נבחרות מרוקו ואלג'יריה. מאחר שכמה מחבריו בנתניה באו משם * * *

טאבה — עכשיו

מאת נחום שור

נראה שעל דעת הכל במעט הסבה והרוטציה בראשות הממשלה, האמורה להתרחש בעוד חודשים ספורים, לעובדה מוגמרת. שאלות רבות, שקודם לכן היו חבויות ומודחקות, עולות עכשיו ביתר עוצמה — מה באמת יקרה, אם הרוטציה הצפויה כליבך אכן תקויים. לפיכך יש לצפות שבתחום הכלכלי תמשיך אותה הגברת, ממשלת האחדות, גם לאחר שינוי האדרת, באותה המדיניות של חיזוק החזקים והחלשת החלשים, ושל העדפת הפיננסים וההון על פני הייצור והעבודה, של העדפת המיתון והריסון על פני הצמיחה והפיתוח. עד כאן לא צפויות הפתעות.

אך מה שמדאיג לא פחות, שהצפוי בתחום המדיני — כשעל כס ראש הממשלה יישב, בעוד חודשים ספורים, יצחק שמיר — גם הוא כמעט ודאי: תהליך השלום, שלא חודש בתקופת שמעון פרס (לכל משינויי סגנון ואווירה, החשובים כשלעצמם, אך שאין להגזים בערכם) — ייכנס לקפאון עמוק ביותר וקיפאון עמוק וסטאטוס־קוו ממושך טומנים בחובם סכנה ממשית מאד של התלקחות מלחמה חדשה באזורנו.

האומנם מצב נוח?

מדוע סכנה — הרי בעיני חלקים רחבים של הציבור נתפש המצב הנוכחי כנוח למדיי התותחים אינם רועמים ומחות ההתנאה והאשליה העצמית אינן שותקות?

ראשית, העולם הערבי בכלל, והפלשתינים בפרט, לא ישלימו עם הסטטוס־קוו הנוכחי, עם מה שהם חשים ומכנים „מצב הכיבוש", ויחתרו לשנות אותו, במשא־ומתן, ואם זה לא יועיל — בכוח.

שנית, מפני שתהליך החימוש המזורז והמואץ הפך את האיזור לחבית מלאת באבק שריפה, העלולה להתפרץ במהרה אם אין מנטרלים את גורמי הסכסוך.

שלישית, משום שקיים גם „מחנה סירוב" ערבי שאינו מקבל, עקרונית ומהותית, את קיומה של ישראל, ובהעדר תזוזה מדינית ייקל עליו להצית את אש המלחמה — והוא עלול לגרור אחריו גם חלקים מהמחנה הערבי המתון, או המתון יחסית.

ורביעית, משום שזוהי הלקח ההיסטורי הברור מאז הקמתה של מדינת ישראל: כל פעם שהאיזור הגיע למבוי סתום ולסטטוס־קוו, שנראה ללא מוצא, פרצה מלחמה חדשה, ולרוב ברגע שאיש אינו צופה אותה.

כמובן שגם המתיחות הבין־מעצמתית עלולה „להתלבש" על המתיחות האזורית, וכידוע, כל סכסוך אזורי מהווה סכנה לשלום בעולם כולו.

סכנה כזאת עשויה לשמש גם בכלים מסויים להתלקחות מלחמתית או לריסונה, לאחר פריצתה.

קשה להניח שבזמן המועט שנותר עד למימוש הרוטציה יישנה ראש הממשלה פרס משהו במדיניותו הכלכלית־חברתית, שהרי עם כל חילוקי הדעות שהיו וישנם בתוך הממשלה, בקווים העיקריים של עיצוב המדיניות הזאת וביצועה היתה הסכמה מרחיקת־לכת, בין שני השותפים העיקריים בממשלה.

אשר לצד המדיני, אם מודעים לכך שביצוע הרוטציה כרוך בקיפאון עמוק וממושך, המגביר מאד את הסכנה של מלחמה נוספת (שאם תפרוץ, עלולה להיות חמורה מכל קודמותיה), כי אז חובה היא לעשות משהו, בזמן קצר שעוד נותר, על מנת לתת תנופה חדשה לתהליך השלום.

שינוי כיוון בעניין טאבה והפלשתינים

אך מה באמת אפשר עוד לעשות, כאשר שעון החול אוזל והולך, וכאשר כבר הוכח שבממשלת אחדות לאומית יש לליכוד כוח וטו, גם כאשר שמעון פרס ראש ממשלה?

עדיין אפשר להפעיל שני מנופים חשובים וליצור עובדות חיוביות עוד לפני בוא הרוטציה: יש להגיע במהירות האפשרית, עוד בקיץ זה, להסכם עם מצרים בעניין טאבה בלי להתעקש על דקדוקי ניסוח ועל אותיות קטנות וסעיפי משנה. כמה מאות המטרים השנויים במחלוקת, ויהיו חשובים כאשר יהיו, אינם סיבה מספקת לסכן את עתיד היחסים בין שתי המדינות. מן הראוי שראש הממשלה יביא לידי הכרעה. כך שתהליך הבוררות על טאבה ייפתח בטרם יוכל יורשו המיועד לסכל את האפשרות הזאת — שהרי המחלוקת על טאבה, הנראית עתה כגבנון, עלולה ליהפך לחור שיטיל את צילו הכבד על כל מסכת היחסים הדקה והשבירה בין ישראל למצרים. חיזוקו, ובעצם הצלתו של השלום עם מצרים, איננו דבר של מה בכך, ולו רק מהסיבה הפשוטה שמצרים לבדה מהווה כמחצית העולם הערבי כולו. ראש הממשלה, שבתחילת דרכו בתפקידו הנוכחי גרס „מצרים תחילה" חייב איפוא להגשים לקראת סיום כהונתו „מצרים סוף־סוף".

עדיין אפשר לשנות כיוון גם ביחס לפלשתינים. נכון שההנהגה הפלשתינית הנוכחית בראשות יאסר ערפאת איכזבה, כיוון שנשארה תקועה באמצע הדרך ולא התרוממה ל„גובה השעה", ואפשר מאד שלאחר כל הפילוגים, המלחמות והמחלוקות שבתוכה, ולאחר שהותשה במלחמת לבנון, אין היא גם מסוגלת לחצות את הרוביקון של צעידה לקראת השלום עם ישראל, והעם הפלשתיני הוא הראשון לשלם את מלוא המחיר בשל כך. אך, כאמור, אם יוביל הקיפאון הנוכחי למלחמה חדשה, גם אנחנו נשלם מחיר כבד מאד ומיותר מאד. גם אם שוב ננצח בסיבוב הבא. המנוף השני לנסות ולמנוע את המשך הקיפאון, הוא לפיכך שינוי כיוון כלפי ההנהגה הפלשתינית שבשטחים.

זו אומנם נשבעת אמונים לאש"ף ולערפאת, ואף־על־פי־כן לא תמיד כששניים אומרים באותו רגל הם גורסים את אותו הדבר.

ההנהגה הפלשתינית הנוכחית בשטחים, ברובה המכריע, הינה מפוכחת מאד ומבינה שרק פתרון של שלום עם ישראל, על בסיס של הכרה הדדית והגדרה עצמית, יאפשר לעם הפלשתיני להשיג את מטרותיו, תוך שילובה של ירדן בתהליך והסדר ומשא־ומתן ושילובה גם במסגרת הפתרון המדיני בין שני העמים.

חבל, איפוא, שזמן שההנהגה המדינית של מפלגת העבודה האוחזת, עדיין, בהגה השלטון, תשנה כיוון ותבין שהתקווה שהיתה לה להגיע להסדרים עם חוסיין בנפרד, או בניגוד להנהגה הפלשתינית, היא תקווה חסרת שחר ותוחלת, שרק גרמה לאיבוד יקר של זמן. יש לפעול ברציפות להידברות במישרין עם ההנהגה הפלשתינית המתונה שבשטחים, שאישים כמו חנה סניורה הם מדובריה הבולטים ביותר, לעודדה ולחזקה, כדי שתהיה לה השפעה גוברת, ואולי במרוצת הזמן הלא כל־כך רחוק גם השפעה מכרעת, על המחנה הפלשתיני כולו.

לפיכך מן הראוי שיתאפשר, ובהקדם, חופש התארגנות הפוליטית בשטחים ושיקויימו הבחירות לראשי הערים בשטחים, מתוך הנחה שבבחירות אלו יעלו ויתחזקו בהנהגה המקומית הלאומית מנהיגים מתונים, המודעים להכרה בפתרון של שלום ודו־קיום עם ישראל. בכך אולי יוכלו לחלץ את הפקק התקוע של הקיפאון בתוך המחנה הפלשתיני.

שני המנופים האלה, טאבה וההנהגה הפלשתינית בשטחים, יכולים לשמש כנקודת משען למאמץ נוסף, ואולי אחרון, להוצאה של ישראל מהקיפאון המדיני המדאיג, בטרם יבוא הסתיו, ובעקבותיו החורף המדיני הממושך, של ממשלת השיתוף הלאומי בראשות הליכוד.

העיקר

סוכר בעינייך

מאת יוסף שמי

לחולי סכרת, נוסף לכל הצרות יש גם בעיה של עיניים. הסיכון שלהם ללקות בעיוורון גדול יותר מאשר אצל שאר האוכלוסיה. כאשר הסוכרת גורמת נזק היא מתבטאת בשינויים בכלי הדם הקטנים של הרשתית. סוכרת בלתי מאוזנת גם גורמת להפרעה זמנית ביכולתה של העדשה למקד את קרני האור. אם הזמר והאיזון נמשך זמן רב, הוא עלול לגרום ליצירת ירוד (קטרקט) — עכירות העדשה.

יש שני סוגי רטינופתיה, שינויים בכלי הדם הקטנים של הרשתית. סוג אחד, המכונה רטינופתיה של רקע, הוא השכיח יותר וגם קל יותר. המחלה אינה מפריעה לראייה. רק לעיתים רחוקות היא מתפתחת לרטינופתיה שגשגית, העלולה לפגוע פגיעה קשה בראייה.

רטינופתיה של רקע אינה דורשת בדרך כלל טיפול כלשהו. רצוי רק להקפיד במיוחד על איזון הסוכר בדם. במהלך הופעת רטינופתיה ייתכן ויווצר צורך בטיפול מונע, שעיקרו טיפול בקרני לייזר. הטיפול מכונה פוטוקואגולציה של הרשתית. הקרן גורמת למוות קטנות של הרשתית, במטרה „לסתום" כלי דם מזעריים אשר מסתעפים מהרשתית אל תוך הגוף הזגוגי. כלי דם אלה, הנוצרים אחרי שנים של הופעת סוכרת, הם בעלי דופן רק ודולף, ועלולים לגרום להופעת צלקות ודימום באיזור שבין הגוף הזגוגי והרשתית. הטיפול בלייזר כרוך בנזק מסויים לראייה הפריפרית וכן בהפחתת חדות הראייה, אך זו הדרך היחידה למניעת דברים חמורים יותר.

ירוד עכירת העדשה, הוא מחלה שכיחה בקרב האוכלוסיה המבוגרת. אצל חולי סוכרת מופיעים שינויי ירוד בגיל צעיר יותר, אפילו בגיל השלושים. סימני הירוד כוללים ראיה מטושטשת, רושם שחסרים חלקים בדמויות הנראות, או שישנה נקודה שחורה גדולה קבועה לפני העין, כפל ראיה או הילה כאשר מביטים באור. ירוד יכול להתפתח בעין אחת או בשתיהן בעת ובעונה אחת. הטיפול בירוד הוא ניתוח. לאחר מכן או בשעת הניתוח, משתילים בתוך העין עדשה מלאכותית מחומר פלאסטי. הבנות משמר את הראיה אם הירוד היה המיכשול העיקרי לראייה ברורה.

הגלאוקומה היא מחלה הנגרמת בשל הצטברות נוזלים אשר אינם יכולים להתנקז בצורה תקינה וגורמים ללחץ מוגבר בעין. הגלאוקומה אינה נגרמת על־ידי סוכרת, אך היא שכיחה יותר אצל סוכרתיים. היא עלולה לגרום נזק לכלי הדם בעין ולעצב הראייה. אם מאבחנים ומטפלים מוקדם ניתן למנוע את הנזק ביותר — עיוורון. האבחנה לא תמיד קלה. סימני הגלאוקומה דומים לליקויים האופייניים מחלות אחרות. הם כוללים: אי־שיפור בראייה לאחר החלפת משקפיים, כאבי ראש לאחר צפייה בטלוויזיה או בסרט, קושי למקד את הראייה בחדר חשוך, טבעות צבעוניות מסביב למקורות אור. הטיפול בגלאוקומה כולל גם טיפות עיניים, המקלות ספיגת נוזלים מתוך העין, או כדורים, המקטינים הפרשת הנוזל לעין. לפעמים יש צורך בניתוח. הניתוח, בעזרת לייזר, מאפשר ניקוז הנוזל בעין ועל־ידי כך מצטמצם הלחץ. לפעמים יש לחולי סוכרת כפל ראייה.

הדבר נגרם בשל שיתוק זמני של אחד מן השרירים המפעילים את העין. מלבד הראייה הכפולה מופיע גם כאב חזק מאחורי גלגל העין, אפשר להתנחם בכך שההפרעה היא זמנית, וחולפת מעצמה תוך כמה שבועות.

חולי סוכרת נאלצים לבקר בתדירות גבוהה אצל רופא עיניים, לשם בדיקה שיגרתית, וגם לשם בדיקת כל הפרעה, ותהיה קטנה ביותר, הבדיקות המוקדמות יגלו סימני רטינופתיה, ירוד, או גלאוקומה בטרם ייגרם נזק. כן יש להיוועץ ברופא כשלפתע מופיעים גופים שחורים לפני העיניים. לחולי סוכרת אין סיבה לחשוש מפני שימוש בעדשות מגע, על כל פנים לא יותר מאשר שאר האוכלוסיה.

תעלומה מעניינת שלא פוענחה עד כה אופפת את העובדה שחלק מחולי הסוכרת סובלים מסיבוכים שונים, בראייה ואילו חלק אחר אינו פגיע יותר משאר האוכלוסיה.

כשהחוקרים יגלו איפה נמצא „ההבדל הקטן", אולי ניתן יהיה להביא מזור לאלה שהסוכרת גורמת להם ליקויים בראייה.

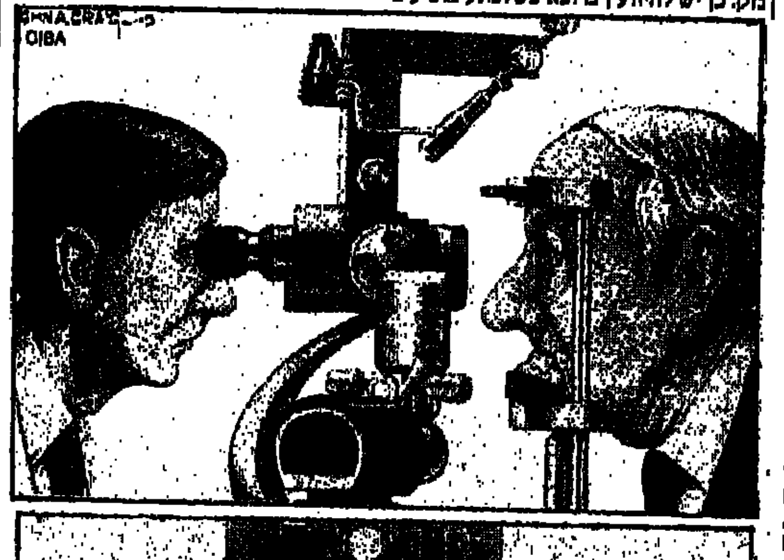

כשההתקן התוך־רחמי הולך לאבוד...

היתרונות והחסרונות של ההתקן התוך־רחמי למניעת הריון ידועים מזמן. השימוש בו החל לפני 60 שנה. הבעיה היא, שלפעמים הוא „הולך לאיבוד". כותבים על כך בגליון החדש של „מידע לרופא" א. נרי, ד. טפר וי. עובדיה מבילינסון.

היעלמות השרוך של ההתקן מצוואר הרחם יכולה להיות סימן לפליטתו של ההתקן החוצה, שינוי מיקומו בתוך הגוף ועוד. במקרים רבים אין האשה יכולה לוודא את הימצאות החוט והיא פונה לרופא. שינוי המקום יכול להיגרם בשל התכווצות שריר הרחם, או הריון, המביא לשינויים בחלל הרחם, ועוד.

אם הסיבה ל„אבדן" ההתקן היא הריון, מן הדין לגלותו, שכן הישארותו ברחם עלולה לגרום לסיבוכים בהתפתחות העובר. ניתן לזהות את ההתקן התוך־רחמי בעזרת בדיקת אולטרהסאונד. זו שיטה אמינה, קלה, לא פולשנית. יש לבצע את החיפוש עם ראשית ההריון, כי הקושי בזיהוי התקן שאבד הולך וגדל עם גידול ההריון. מומלץ לבצע בירור עד לשבוע העשירי להריון.

אפשר לבצע את החיפוש על־ידי צילום רנטגן. ההצלחה תלויה בהימצאות מרכיבים מתכתיים בהתקן. אפשר להיעזר בהסטרוסקופ, שיתרונו בכך שהוא מאפשר בקרת ראייה ישירה והוצאת התקן באמצעות אביזרי עזר שלו.

אם ההתקן נמצא מחוץ לרחם, יש להוציאו בגלל סכנת פגיעה באברים פנימיים של הבטן או חסימת מעיים.

בסיכום, מזהירים הרופאים מבילינסון, הריון עם התקן תוך־רחמי לא מסולק הוא רווי סיבוכים, הפלות עצמוניות וזיהומיות. בשבועות המאוחרים של ההריון, ההתקן „הנשכח" ברחם עלול לגרום ללידה מוקדמת, לידה של עובר במשקל נמוך ואף לידה של עובר מת. כאמור, האמצעי האבחנתי המומלץ והלא פולשני הוא הסקירה התוך־רחמית.

ישר לבטן

בזמנו נהגו כירורגים להשאיר בחלל הבטן עיסה של תרופה נגד סרטן לאחר טיפול כירורגי בגידול בשחלה. עם הזמן נזנח נוהג זה והסתפקו בטיפול בזריקות, אך כיום חוזרים לשיטה הישנה. מתברר שהזריקות גרמו תגובות ותופעות־לוואי כגון בחילות, הקאות, דיכוי מוח העצם, כאבי בטן והידבקויות תוך־ביטניות, שבולמות את הטיפול.

החזרת התרופות לתוך החלל הצפקי מאפשרת הגדלת ריכוזן פי 18 ויותר מן הזריקה לעורק וקליטתן טובה יותר שכן הן קרובות יותר לשחלה, הריכוז הגבוה נשמר זמן ארוך יותר לעומת הזריקה. שיפור נוסף בטיפול ציטוטוקסי תוך־צפקי אפשר להשיג על־ידי תוספת חומר שמנטרל את פעולתו במחזור הדם, שם רעתו גורמת לתופעות בלתי־רצויות. ניטרול התרופה בדם אינו משפיע על פעילותה בחלל הבטן. הטיפול נעשה על־ידי החדרת צנתר לחלל הצפק, כדומה לצנתר המשמש לדיאליזה. שם הוא נשאר למשך תקופה ממושכת. הצנתר מוחדר בהרדמה כללית או מקומית. יש ותוך כדי החדרתו קורה „פאנצ'ר", אך הסיכון כדאי שכן מדובר באנשים שלא ניתן לטפל בהם בשיטות אחרות. אחרי החדרת הצנתר מוזרקים דרכו חומר ציטוטוקסי, שנפחו בין ליטר לשני ליטרים, הנפח הגדול מבטיח פיזור טוב של החומר בחלל הבטן והגעתו למקומות החשודים כמוקדי הגידול. השיטה התוך־צפקית מועילה גם לטיפול בשאתות אחרות.

הטיפול התוך־ציפקי מתבצע במרכזים בארה"ב ועתה גם בבתי־חולים.

ערפדים בחלוק לבן

בטבע מוכרים שני סוגים של מוצצי דם. עטלפים ממין מסויים, הנקראים ערפדים, ו... בני אדם. עטלפים אינם מעניינו כאן, אשר לאדם — מימים ימימה מוכר ה„טיפול" של הקזת דם, אם לצורכי פולחן או לשם טיפול רפואי. הקזת דם כטיפול רפואי היתה ידועה עוד בימיו של אבי הרפואה המודרנית, היפוקרטס היווני, והוסיפו להשתמש בה עד לא מכבר. כותב שורות אלה עבר טיפול כזה בתקופת מלחמת העולם השנייה בפולין הכבושה, והוא בוצע בידי אח מוסמך, בהמלצת רופא. אך השיא אליו הגיעה הרפואה בהיעזרות בהקזת דם היה במאה הקודמת.

בדברי ימי הרפואה מגדירים את שכיחות הקזות הדם בצרפת כשגעון. הרופאים והמטפלים נעזרו בעשרים מיליון עלוקות לביצוע ההקזה. גיבור המאבק לעצמאותה של ארה"ב ואחר־כך נשיאה הראשון, ג'ורג' וושינגטון, נפטר בשל דלקת שגרמה לסתימת דרכי הנשימה שלו. אך הרופאים מעריכים כי מותו הוחש בשל הקזות דם. אגב, היסטוריונים תוהים עד היום, כיצד עמד המלך לואי ה־14 בטיפולים, שעיקרם היה נטילת משלשלים והקזות דם. גם אלם בריא כשור, ספק אם היה מחזיק מעמד.

בדרום אמריקה יש עוד עילה להקזת דם — טקס גירוש שדים מגופו של אחוז־שד.

שבועון אמריקני סוקר את דברי ימיו של הטיפול בהקזת דם — שנקטו רופאים ומרפאים במשך יותר מאלפיים שנה, למרות שלא היה לו בסיס מדעי וברוב המקרים אף גרם נזק לחולה — כנקודת מוצא לביקורת על סוג חדש של שגעון — בדיקות הדם שמבצעים בבתי־חולים גדולים בארה"ב. מדובר בחולים אקוטיים, המחוברים לצינורות אינפוזיה, ולכן אין שום קושי בנטילת דמם לבדיקות שונות. כמויות הדם הגדולות הנלקחות לבדיקות אינן נופלות מאלה שנלקחו בעת הקזת דם, במיוחד כשמדובר בחולים במחלקות לטיפול נמרץ. לא פעם נוטלים מחולה אחד עד שתי מנות דם, כמות מקובלת לעירוי דם חד־פעמי. נטילת כמויות גדולות של דם כרוכה בסיכון רב לחולה, שכן יש בזה כדי לגרום להפרת האיזון ההורמונלי וכן איזון תכונות הקרישה של הדם. כאן מסיים המחבר את המאמר בהערה פילוסופית, כי הרפואה היא עסק עם סיכון (ריסק) גבוה. הרופא עוזר אך גם עלול לגרום נזק.

„אמורה" במכונית – לא רוצים גיטו של אהבה וגן־עדן למציצנים

אהבה בפארק

מאת אהרון ניר, רומא

„פארק של אמורה", גן־אהבה — רוצה להקים, בצורה ממוסדת, העירייה של נאפולי, העיר המבינה מאז־ומתמיד את ה„אמורה" יותר מכל יתר ערי איטליה ואירופה כולה.

את הרעיון או ליתר־דיוק, את התוכנית המפורטת, הביא בפני מועצת העירייה ראש המחלקה לבניין ערים, לא קומוניסט אפיקורס, חס וחלילה, אלא דמו־נוצרי אדוק דווקא, אשר פסק בישיבה פומבית כי על הרשות העירונית „לדאוג לשאלות האהבה של הצעירים" ולהעמיד לרשותם, הווה אומר, לזוגות בני הטפש־עשרה, שטח מתאים, דהיינו: פארק שבו יוכלו „לעשות אהבה" באין־מפריע. מאוריציו קארראנו (זה שמו של ראש המחלקה לבניין ערים בנאפולי) בא אל מועצת העירייה עם הצעה קונקרטית ביותר: הנה, יש בידינו שטח של 80,000 מ"ר (80 דונאם) של גבעה מיוערת במרברי העיר, שתחילה היה מיועד לצריפים בשביל חסרי קורת גג אחרי רעידת האדמה מלפני חמש שנים, ולא נוצל; הבה נהפוך, אפוא, את השטח הזה לגן אהבה גדול, מעין „דרייב־אין" למכוניות עם זוגות אוהבים בתוכן, אשר יוכלו להתמסר ל„אינטימיות" שלהם בנחת, ללא פחד מפני „מציצים" ובולשים למיניהם תחת עינם הדיסקרטית של שומרים מטעם העירייה, שיהיו אחראים לבטחונם.

ה„אססור" (כך קוראים פה לראשי מחלקות בעיריות) החרוץ עשה אפילו חשבון שלמספר המכוניות (כלומר, הזוגות) שפארק האהבה יוכל לקולטם בבת־אחת: שש־מאות, יותר ממאה מ"ר בממוצע לכל מכונית. הפרטיות תהיה, איפוא, מובטחת! ה„אססור" הקאתולי שהרחיב בפני מועצת העירייה את הדיבור על ההיבטים החברתיים החיוביים שבהבטחת האינטימיות הרגשית והמינית של בני הטפש־עשרה, קרא לחברי המועצה להשתחרר מצביעות ומדעות קדומות, ולאפשר הגשמת „רעיון סוציאלי אמיתי".

הרעיון עצמו של פתרון לוגיסטי לצרכי האהבה של בני הטפש־עשרה אינו חדש כל־עיקר. בעידן החדש של ה„סקס", שנהפך לנושא המרכזי בפרובלמטיקה של חברה, שהתנערה מן האידיאולוגיה הפוליטית של העבר, דורשים הצעירים את המגיע להם מן העוגה הטעימה הזאת. כבר לפני שנתיים פנו תלמידי השביעיות והשמיניות של בתי־הספר התיכוניים במילאנו אל העיר בדרישה שתמצא להם מקומות מתאימים לצרכי ה„אמורה" שלהם. הדרישה לא נענתה אז, אך היא לא ירדה מסדר־היום ונשארה אקטואלית, כפי שמוכיחה היוזמה של עיריית נאפולי, דווקא נאפולי, העיר המתלבטת באלף ואחת בעיות, ומוצאת בכליונות לנכון להקדיש מזמנה לבעיה העדינה של ה„אמורה" של בני הטיפש־עשרה שלה.

מכת „המפלצות"

האקטואליות הבוערת של הבעיה מקורה במכת „המפלצות", דהיינו — של הסוטים והמציצים ב„מעשי האהבה" של הזוגות בתוך מכוניות, החונות במקומות מבודדים בפריפריה של הערים השונות, ובמקרים רבים רוצחים אותם בסאדיזם מסמר־שיער.

„מוסטרו" — מפלצת — מכנים האיטלקים מטיפוס מניאק מיני, האורב לזוג אוהבים במכונית ורוצח־נפש. לפירסום רב במיוחד זכה ה„מוסטרו" מפירנצה. במשך עשר שנים נרצחו על־ידי המפלצת הזאת שמונה זוגות בשעה ש„עשו אהבה" במכוניותיהם בחורשות או בסתם מקומות מבודדים בסביבות העיר, וזאת תמיד באותה „טכניקה" — ביריות אקדח, והתעללות בגופה של האשה המתה, ובפרט בחיתוך שדיה ואבר המין שלה. במקרים אחדים אף שלח הסוטה את אבר המין החתוך דווקא אל השופט החוקר...

אותו סוטה־מין טרם נתפס על־אף גיוסם של מאות שוטרים, והוא חופשי כ„ציפור ביער", כפי שמתבטאים האיטלקים. הפסיכוזה מסביב ל„מוסטרו" של פירנצה היא כיום כה חזקה, בפרט בעונת האביב והקיץ, עד שהשלטונות העירוניים, בשיתוף פעולה עם המשטרה, החליטו להדפיס עלונים בשפה האיטלקית ובלשונות אחרות, עם הוראות מזהירות מפני המפלצת, אותם מחלקים בתחנות הרכבת וב„טרמינאלים" של האוטוסטראדות במבואות העיר. אכן, בין קורבנותיו של ה„מוסטרו" ישנם גם ארבעה תיירים: זוג גרמני וזוג צרפתי. מלבד חלוקת העלונים, החליטו השלטונות העירוניים לנקוט גם יוזמה נוספת: היא תלתה מודעות אזהרה על גזעי עצים ועל סתם מוטות במקומות מבודדים ובעיבורה של העיר. יש שהדבר נעשה בצורה אלגנטית, על־ידי שלטים בכניסה לחורשות, שבהם נאמר: „החניה אסורה בין השעות 19 ו־8". מודעות אחרות אומרות דברים יותר מפורשים ופונות ישירות אל הצעירים „לבל יעסקו בידידות אינטימית במקומות מבודדים".

„גן־עדן למציצנים"

הבעיה, כמובן, לא פשוטה. בנאפולי, למשל, הוחלט לערוך תחילה מעין משאל־עם בין התושבים: חולקו שאלונים וכל אחד יענה, אם רצונו בגן המוקדש כולו לארוס, ואם לאו. ומעניין, שדווקא הצעירים, הלקוחות הפוטנציאליים של „מקדשי האהבה", אינם מתלהבים כלל מן הרעיון. בסקר שנערך על־ידי יומון נאפוליטני, התבטאו רובם ככולם נגדו: „אם המפלגות מתיימרות לתכנן גם את זמני הפעילות המינית שלנו — פסקו — אוי ואבוי לנו". „המדובר — פסקה נערה נאפוליטנית שנשאלה לדעתה על גן האהבה — בהמצאה דמאגוגית. גן־האהבה, הנשמע באוזני הפוליטיקאים כעניין רומאנטי, עלול להיהפך למקום של זנות, למעין „בית־מלון של שעות" תחת כיפת השמיים".

גם נערה בת 16 מבולוניה, העיר המתירנית ביותר בענייני מין באיטליה דוחה את הרעיון בדבר „גן האהבה" מכל־וכל. „מדוע הסגר לאמורה" — שואלת היא בנימה של בוז. הרעיון נראה לה מגוחך ביותר. גן כזה ייהפך, לדעתה, חיש מהר לגן־עדן ל„מציצנים" ול„מפלצות" — „אותם סוטים מיניים שמפניהם רוצים להציל אותנו".

במלה אחת: הצעירים אינם רוצים גטויזציה של הסקס. אין הם רוצים בגן אהבה, העלול ליטול מאהבתם את טעם הספונטאניות והאינטימיות. הם פוחדים פן השומרים, שיופקדו על השמירה ב„גן", יהפכו הם־עצמם למציצים ולבולשים.

„חנינה הגונה" לרוצחים

מאת יהודה צור

המשפטים נגד חברי הכת הצבאית בארגנטינה ונגד אלפי אנשי צבא שביצעו פשעים חמורים וגרמו להיעלמותם של רבבות אזרחים עומדים בפני סיומם עוד לפני שהחלו למעשה.

נשיא ארגנטינה, ראול אלפונסין, גרם בחודש האחרון למשבר פוליטי ומשפטי כאשר על־פי הוראתו גרס התובע הכללי הצבאי, כי יש להתייחס לרוב קציני הצבא שנטלו חלק בחטיפות וברציחות בעת השלטון הצבאי, כאל זכאים. אלפונסין נתן אישורו לכך, שאלפי הנאשמים הפוטנציאליים ימצאו מחסה מתחת לעקרון המקודש „של חובת הציות הצבאי". וכך באמתלה של „מילוי פקודות", יזוכו כולם, לרבות המפקדים הבכירים של תקופת הדיכוי כגון הגנרל מננדס, שפיקד על מחנה ריכוז במחוז קורדובה. גם מפקד משטרת בואנוס־איירס, הגנרל קמפס, שהודה בפומבי שהרג או גרם להריגתם של אלפים איש, רשאי עתה, על פי ההוראות החדשות, לצאת לחופשי.

החלטתו של הנשיא אלפונסין פגעה קשות בשופטי בית־המשפט הפדראלי בארגנטינה, שלפני שנה בלבד שלחו למאסר־עולם את ראשי הכת הצבאית. ששת השופטים הודיעו, שהם חרדים נוכח התערבותה של הממשלה בהליכים חוקיים. ששת השופטים גם אמרו, שהוראות הנשיא אומרות „דברים הפוכים מהמשתמע בגזר־הדין נגד ראשי הכת הצבאית. דברים אלה גורמים למעשה לבתי־המשפט האזרחיים להמנע מלשפוט אנשי צבא שביצעו מעשים חמורים ביותר ושהם אחראים בדיוק כמו אלה שנתנו את ההוראות".

לאחר שהשופטים איימו בהתפטרות קולקטיבית, דבר שהיה מעמיד את ממשלו באור שלילי בזירה הבינלאומית, נרתם אלפונסין למסע שכנוע אישי, אשר הצליח כמעט לגמרי.

רק שופט אחד התפטר

רק אחד מן השופטים לא השתכנע, חורחה טורלסקו, הוותיק ביותר בבית־המשפט, התפטר ושם קץ לקריירה של שלושים שנה כשופט. יש להדגיש שבית־המשפט האזרחי הפדראלי של ארגנטינה נטל לידיו את שיפוטם של אנשי הכת הצבאית רק לאחר שפג פסק הזמן שניתן לבית־המשפט העליון של הכוחות המזויינים. רק לאחר שבית־המשפט הצבאי סירב לשפוט אותם, הועבר עניינם של הגנרלים לבית־המשפט האזרחי. אולם זה האחרון חרג בהרבה ממטרתו של אלפונסין, אשר התכוון, ככל הנראה, רק לצאת ידי חובה. השופטים שלחו למאסר עולם את הגנרל וידלה והאדמירל מסרה ועוד שבעה גנרלים ואדמירלים לתקופות מאסר ארוכות. אולם חריגתם היתה בכך, שהשופטים סללו את הדרך לקרובי הקרבנות לתבוע לדין אזרחי את כל אלה שהיו אשמים במות קרוביהם. מדובר באלפיים קצינים המואשמים על־ידי קרובי־משפחה של הנעלמים ועל־ידי ניצולי מחנות הריכוז החשאיים. שמות אלפיים הקצינים מופיעים לעיתים קרובות ב־3000 תביעות פליליות המונחות היום כאבן שאין לה הופכין בבית־המשפט העליון של הכוחות המזויינים, לשם הגיעו על פי סעיף מיוחד שהכניס השלטון הנוכחי לחוק הצבאי.

החוק קובע, שבתי־המשפט הצבאיים הם אלה שישפטו את אנשי הצבא. אולם עד כה איש מאלפי המואשמים לא הגיע למשפט, תוך מרד גלוי נגד השלטון האזרחי, לרבות הנשיא, שהורה באורח ברור להביא אותם לדין.

אפילו, הקולונל אסטיס מחיל־הים, שהואשם במותם של שתי נזירות צרפתיות ואזרחית שוודית, נשפט שלא בפניו בפני בתי משפט בצרפת ובשבדיה ונמצא אשם, זוכה על־ידי בית־המשפט הצבאי. הבה דה־בוניפיני, יו"ר ארגון „אמהות פלאזה דה מאיו", המאגד את האמהות שבתשע השנים האחרונות הפגינו מדי יום חמישי מול משכן הנשיא בעיר הבירה, גורסת, שאלפונסין מעולם לא התכוון להעניש את אלפי הנאשמים. לדבריה, מדיניותו של הנשיא היתה לשפוט רק את תשעת אנשי הצבא שעמדו בראש הכת הצבאית, אולם לזכות את כל אלה שמילאו את הוראותיהם. לדבריה, כאשר בית־המשפט האזרחי הורה לערוך משפטים לאלפי אנשי הצבא שעסקו בהריגה ובחטיפות, פגע הדבר במדיניותו. אנשי הצבא, אשר עד היום ממשיכים להתגאות במה שהם מכנים „מלחמת קודש נגד החתרנות" ולהגן בלהט על היעלמותם של שלושים אלף הארגנטינאים במהלך שלטון הכת הצבאית, מסכימים, שתשעת הגנרלים והאדמירלים שעמדו בראש המשטר הצבאי יועמדו לדין, אך מתנגדים שאלפי קציני צבא שעמדו תחת פיקודם ישאו בעונש כלשהו, כי לדבריהם „רק מילאו פקודות". לחצם של קציני הצבא הביאו לכך שהרמטכ"ל הנוכחי של צבא ארגנטינה דרש מהנשיא לשים קץ למשפטים. ואכן, באמתלה של זירוז ההליכים גרם הנשיא למעשה לחנינה מסווית. כדי למנוע שבתי־המשפט ימשיכו בתהליכים נגד אלפי קציני [illegible] הצבא בעשרות מקומות ברחבי המדינה, [illegible] שר ההגנה לתובע הצבאי לרכז את [illegible] המשפטים במשפט אחד. בנוסף לכך הורה [illegible] ההגנה לתובע הצבאי לזכות או להפסיק [illegible] ההליכים נגד אותם קצינים [illegible] „מבצעים ישירים" של אותם הפשעים [illegible] כבר נשפטו מפקדיהם. תשעה [illegible] לזכויות אדם בארגנטינה, האשימו [illegible] הממשלה, שזאת למעשה חנינה [illegible] לאלפי קצינים שעסקו בחיסולם, [illegible] והעלמותם של רבבות אזרחי ארגנטינה.

מושפלים ומרומים

שופטי בית המשפט הפדראלי [illegible] חשים „מושפלים בגלל המניפולציה [illegible] שעשתה הממשלה בגזר הדין נגד ראשי [illegible] הצבאית, שסלל את הדרך למשפטים [illegible] אלפי קצינים".

משפטם של אנשי הכת הצבאית [illegible] להצלחה הגדולה ביותר של [illegible] הדמוקרטי בארגנטינה מאז מכהן אלפונסין כנשיא. זו הסיבה שההתפתחויות [illegible] נחשבות למשבר הפוליטי הגרוע [illegible] בתקופת שלטונו. התובע הכללי [illegible] ארגנטינה, אשר במשך כל השנה [illegible] עסק במשפטם של תשעת [illegible] והאדמירלים והאשימם ברצח עם, [illegible] לדבריו, כמרומה. בראיונות לעיתונים [illegible] התובע הכללי, כי מדובר כאן [illegible] דבר. „אין זה אותו דבר, אם אני איש [illegible] ומפקדי נותן לי פקודה לעצור אשה — [illegible] אם מפקדי אומר לי לענות אשה, לאנוס [illegible] ואחר־כך לחסל אותה. זה ההבדל בין [illegible] חוקית, שעל איש צבא לציית לה, לבין [illegible] חריג שאין שום אפשרות לסלוח עליו, [illegible] מבחינה אישית ולא מבחינה חוקית". כן [illegible] כי תפקידו אינו מאפשר לו להתפטר [illegible] סיבות פוליטיות. „אני כאן כדי לראות [illegible] של החוקים. אולם אם השלטון הפוליטי [illegible] ממני למלא את תפקידי, אז אני מיותר. [illegible] הרגשה שהשתמשו בי. כולנו מסכימים [illegible] אפשר לנצח לערוך משפטים נגד אנשי [illegible] אינם יכולים לחיות כך עשרות שנים. [illegible] אם מישהו החליט לשים קץ לדבר, יש [illegible] זאת בצורה הגונה, בלי להותיר תחושה [illegible] רמאות ותסכול בקרב רבבות [illegible] בארגנטינה שקרוביהם נרצחו".

פצצה מתחת לגשר

אין ספק, שאלפונסין נאלץ לבצע [illegible] אשר לבו איננו שלם עמה. לפני [illegible] בעת שמכוניתו נסעה ליד העיר קורדובה התפוצצה פצצה מתחת לגשר שעליו [illegible] שניות ספורות לפניכן. בעקבות זאת, [illegible] מפקד האזור הצבאי השלישי, הגנרל [illegible] אשר הואשם בהשתתפות בקשר [illegible] הנשיא אלפונסין. הדבר מלמד יותר מכל, שאנשי הצבא והכוחות המזויינים [illegible] שולטים במדיניותה הפנימית של ארגנטינה. שנות שלטונו של אלפונסין לא הצליחו לעקור מן הזירה הפוליטית הארגנטינית את צילו המאיים של הצבא.

לחץ הצבא אילץ את נשיא ארגנטינה להורות על ביטול המשפטים נגד אלפי הקצינים שהשתתפו במעשי הרצח, החטיפה והעינויים של רבבות אזרחים

הפאשלה הצרפתית

מאת ארנון יפה, פאריס

כמו תמיד, בפרשות אפלות מעין אלה, בהן מתנגשים שיקולים ואינטרסים מנוגדים, לבשה האמת פנים רבות. בטחון מול חוק, כבוד הצבא, טובת המדינה מול עקרונות המוסר. השקרים רק החריפו את הדרמה. תפקיד שירותי הביון והשלטון הצרפתי בטיבוע ספינת הפציפיסטים בניו־זילנד עדיין אפוף מסתורין.

הפרשה הסעירה את צרפת בקיץ שעבר. הממשלה הסוציאליסטית דאז אולצה להקריב את שר ההגנה, שארל הרנו, ואת ראש שירותי הביון, „רגס" אדמירל לאקוסט, כדי להציל את עורה, מה שאיפשר לנשיא מיטראן להחניקה בעסקה בין השלטון הפוליטי לצבא.

גלגוליה דומים מעט לפרשת קו 300. פאשלה של שירותי הבטחון, חיסולי חשבונות פנימיים בשירותים, שקרים, גילגול אחריות על הזולת, הדלפות לעיתונות, ממשלה נבוכה המגנה על שירות הבטחון שלה בשקרים למען טובת המדינה, הטעיה והעלמת מידע משופט חוקר שמינתה הממשלה.

בגירסה הצרפתית ניסה השלטון להעלים חלקו בהתנקשות שלומיאלית בספינה בה נהרג במקרה צלם פורטוגזי. שירותי הביון קיבלו פקודה לסכל את מסע „גרינפיס" נגד אתר הניסויים הגרעיניים. הבעיה שלו היתה, שהוא נתפס „על חם" במעצר שני סוכני שירות הביון בניו־זילנד אחרי הפיגוע, אך איזו מדינה תשמיץ עצמה בהודאה בביצוע פעולת טרור כזו אלא שנבצר היה מהם לכפור בכל. השלטון שיחק משחק כפול: הוא חישף, כביכול, את האמת והעלימה בעת ובעונה אחת תחת כנפי טובת המדינה. הפרשה כמעט הפילה את השלטון הסוציאליסטי שהסתבך בשקרים. בתחילה גילה השלטון התעלמות מוחלטת כלפי חוץ. הנשיא מיטראן אפילו גינה בחריפות „כפשע" את טיבוע „גרינפיס", שהיתה אמורה להפריע לניסויים הגרעיניים הצרפתיים באוקיאנוס השקט. אבל חיפה על מבצעיה, כלומר, על שירותיו החשאיים. הוא פסל הצעה של ראש השירותים, לקוסט, לפתוח מיד במו"מ חשאי עם ניו־זילנד על שחרור הסוכנים, בתואנה כי "לא יתכן שנודה באשמה". השלטון בחר בהפקרת העצורים. רק חודשיים לאחר הפיגוע הוא עלה לכותרות. השבועון „וי.אס.די" גילה פתאום, כי יחידת קומנדו ימית של שירות הביון הצרפתי ביצעה את ההתנקשות. השבועון קיבל את המידע מהדלפות מכוונות בשירותים. בהם חשו תיסכול על הפקרת אנשיהם העצורים. ההדלפות נועדו להביך את השלטון הסוציאליסטי ולכפות עליו ליטול אחריות לסוכנים הכלואים. גילויים רדפו גילויים. החשרות חוללו משבר בשלטון. דעת הקהל תמכה בפעולה עצמה, אך לא סלחה לפאשלה ולהסתבכות השלטון בשקרים. הסוכנים העצורים הפכו לגיבורים לאומיים. עיתוני הימין עטו על המציאה. הנשיא מיטראן מינה חוקר מיוחד, ברנאר טריקו, פקיד מדינה גבוה, במעמד של שופט. שר ההגנה, פיקוד הצבא ושירותי הביון, אנשי הצפרדע, שיקרו לו והעלימו ממנו מידע. מסקנות הדו"ח שלו לא הפתיעו. הוא טיהר את השלטון הפוליטי, הפיקוד הצבאי ושירותי הביון מכל אשמה. „הם ביצעו משימת ריגול גרידא", הוא כתב. הדו"ח נראה מתחסד מדי. אפילו ראש הממשלה דאז, פביוס, נקט אמצעי זהירות להטיל ספק בגירסתו. אך הסערה לא שככה. בשלטון הסוציאליסטי ניטשה מחלוקת מי יוקרב. האווירה היתה מורעלת. מאבק חסר רחמים ניטש עם הממשלה מי ישא בתוצאות האסון.

שר הפנים, האשם שהדליף מידע לעיתונים. הנשיא הגן עד הסוף על נאמנו, שר ההגנה. אך הוא אולץ לנטוש אותו ולהקריבו, ומתוך הנחית את מכת החסד. הוא גילה כי צוות קומנדו שלישי שלא ידעו עליו, הצמיד מוקש־עלוקה לספינה. דו"ח טריקו הוגלל כהונאה.

ראש השירותים החשאיים, אדמירל לקוסט, סירב למסור לראש הממשלה פרטים על פיגוע הספינה בתואנה כי „זה סוד [illegible]" המדינה. למיטראן לא נותרה ברירה אלא להקריב את הרנו, ולקוסט הודח. כביכול, שר ההגנה התפטר. פביוס שוגר להופעה בטלוויזיה בה הודה בפשע והטיל את האחריות על שר ההגנה ועל ראש השירותים החשאיים. הצרפתים לא יודעים עד היום מי באמת נתן את ההוראה לטבע את הספינה. ספק אם פרנק הוקצבו לפעולה מקרן חשאית במשרד ראש הממשלה. השלטון לא יכול לשכך סערה זו בכוחות עצמו. הפרשה [illegible] בכוחות עסקה בין השלטון הסוציאליסטי לצבא. כלפי חוץ, נוצלה התדמית [illegible] בהדחת האחראים למחדל. לקוסט הסכים להדחתו בשתיקה. בתנאי שלא ינוקו בשירותים. הוא כבר מונה לתפקיד בכיר [illegible] הרנו הקריב עצמו כדי להציל את הנשיא, והוא זכה לפופולאריות עצומה והוביל את [illegible] הסוציאליסטית לניצחון גדול בבחירות [illegible].

הקצינים, שלמעשה, שיקרו כל [illegible], חילצו את מיטראן מן המבוכה. הצבא [illegible] הפיות לעיתונים ולפוליטיקאים [illegible] כאחד. הפיקוד כפה על מיטראן [illegible] צנחנים קשוח לראש השירותים. [illegible] הופיע בכומתה אדומה. בטלוויזיה [illegible] „כרתנו את הענפים הרקובים [illegible] השירותים החשאיים". הם עדיין [illegible] השירותים מטבעם אינם אוהבים [illegible] תקשורת שמאירים פתאום את [illegible] האפלים בתוכם הם פועלים. אך [illegible] ורמייה כרסמו כחומצה באמינות [illegible] בוודאי אינו מנוס מתשלום על [illegible] הוא מוסיף חטא על פשע.

גלגולי הפרשה כמו על [illegible] בסוף, אולי באיחור, על האמת [illegible] יותר.

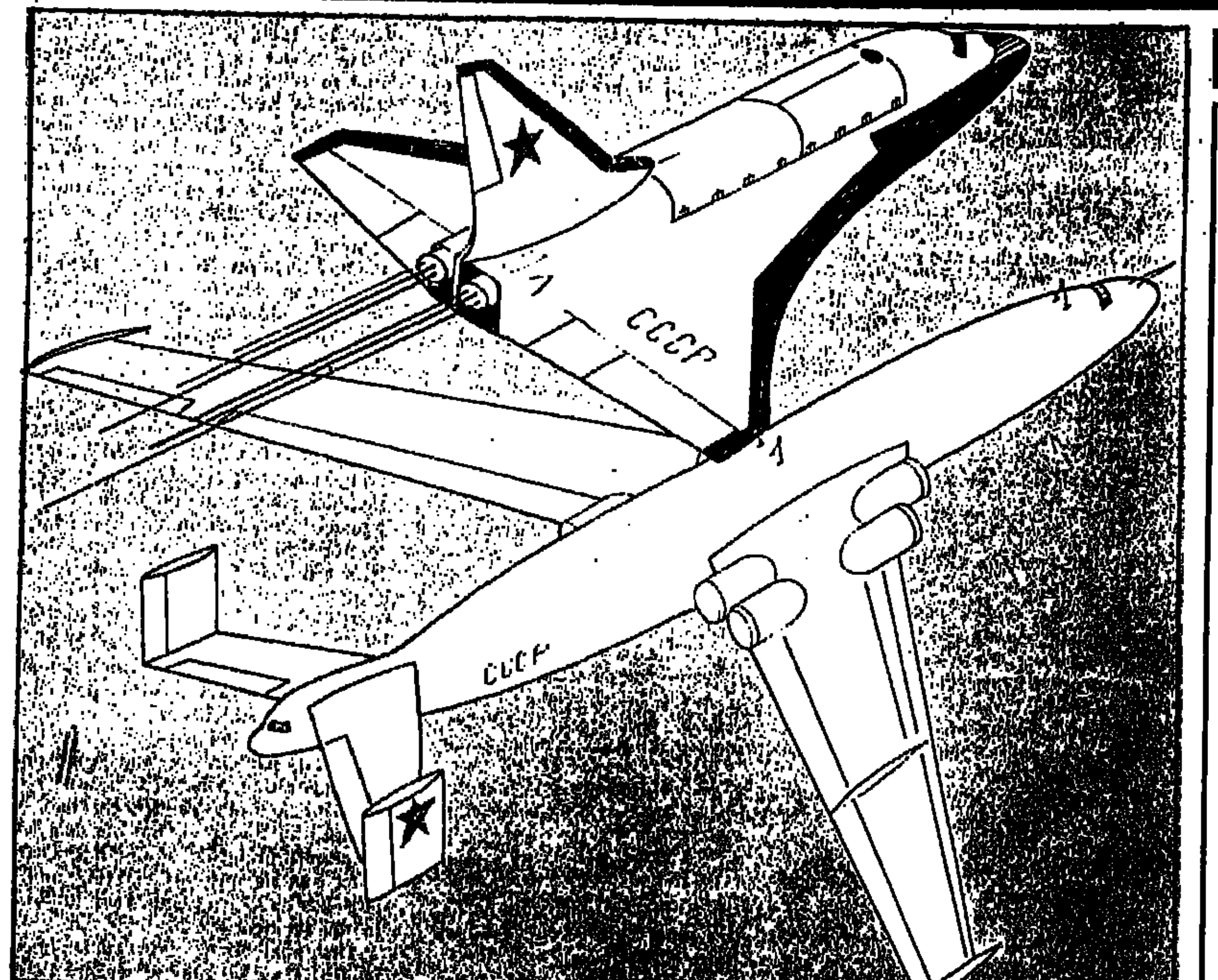

מנוע בזנב

מעבורת חלל סובייטית, מצויידת במנועי מטוס בזנבה, מתנתקת ממטוס במסגרת תכנון הנחיתה וניסויי הנחיתה שעליו עמלים הסובייטים. הנחיתה מהווה נקודת ציון חשובה לקראת שיגור ראשון של מעבורת חלל. השימוש במנוע יאפשר יתר גמישות בנחיתת המעבורת בשלב החזרה מן החלל לעומת המעבורות האמריקניות, הנאלצות לגלוש ללא מנוע אל אתר הנחיתה, עובדה המציבה לפני נתגיהן דרישות חזקות לגבי אופי מסלול הכניסה לאטמוספירה.

שבבי X

כבר בשנות ה־90 המוקדמות יקטנו השורות הדקיקות במעגלים המודפסים לממדים בלתי־נראים — סדר גודל של 0.5 מקרון, או אחד חלקי מאתיים, מקוטרה של שערה. גודל זה קטן מכדי שניתן יהיה להשתלה בשבב המחשב (צ'יפ) על־ידי הטכנולוגיה של היום. כך שרבים מהמפעלים העוסקים עוברים כבר היום לפיתוח מקרנים, קרני x (רנטגן). לקרני ה־x אורך גל קצר בהרבה מאורך גל האור הנראה או האור האינפרא־אדום, שבהם משתמשים להדפסת צ'יפים.

כנפיים מחוברות

מטוס בעל כנפיים מחוברות פותח על־ידי חברת ACA. ניסויי הטיסה יחלו ב־1988. המבנה אמור ליצור יתר חוזק וכן גרר נמוך יותר, כדי כך שתתאפשר נסיקה או המראה כמעט ישרה. הפיתוח נעשה עבור NASA.

קראמיקה במנוע

היפאנים מובילים בפיתוח חלקי מנוע למכונית מחומרים קראמיים האמורים להיות חזקים מפלדה. בשנה שעברה, חברת Nissan היתה הראשונה שהציגה להבי טורבינה קראמיים, אולם גם פורד לא טמנה ידה בצלחת והשלימה מחקר של חמש־עשרה שנה בנושא. החלקים הקראמיים מאפשרים יותר יעילות וגם פעילות במידות חום גבוהות מאוד, נראה.

הקשר ההורמוני

האסטרוגן — ההורמון המהווה מפתח לתכונות הנשיות (מינית) הוא גם בעל פן ממית: הוא תומך בהתפשטותם של כמה סוגים של סרטן השד. באופן גס ניתן לומר, ששליש מכל מקרי סרטן השד, התפתחותם תלויה באסטרוגן. אולם, חוקרים במכון לביוטכנולוגיה בפאלו אלטו שבקליפורניה עשו צעד ראשון בתכנון תרופה, שתוכל להחניק את הספקת האסטרוגן.

החוקרים, יחד עם חוקרים מאוניברסיטת שיקאגו והמכון לחקר הסרטן בלונדון, הצליחו לפתח מעין מחבר גני, כדי ליצר העתקים של אזורים נגועים בתאים ממאירים הקשורים עם אסטרוגן, החוקרים מאמינים שיוכלו לנתק את הקשר של אותם תאים סרטניים מן האסטרוגן, ועל־ידי כך לבלום את התפשטות המחלה. אם כך יהיה, זו פריצת דרך חשובה, במיוחד אם נזכור שקרוב ל־100,000 נשים לוקות במחלה מדי שנה.

פינה סזיפית

התרחקות מהעולם

נראה איפוא, שפרקי תורת היחסות הפרטית במדור הגיעו לסיומם. במשך מספר שבועות התמודדנו עם הפאראדוקסים הנוצרים על־ידי מושגי הזמן והמרחק, ואת מידת המורות שבהערכתם על־ידי צופים חיצוניים למערכות. גדולתה של תורת היחסות הפרטית טמונה ראשית כל בהבנת הנקודה הזאת ובכך שהולידה מושג ראשוני חדש, הנקרא אינטרוול, המאפשר התבוננות אובייקטיבית בעולם התופעות, בכרוניקה שלהם ובמיקום שלהם בחלל. אם כן, גילינו שוב מה סודו של המדע — בהענקת מדדים, כלים ומושגים שאינם תלויים בנקודת המבט, ואינם תלויים במצב סובייקטיבי כלשהו. כאן טמונה היתה חשיבותה המהפכנית של ה„מדידה", וכאן טמון איפוא כוחם של כל אותם מושגים אובייקטיביים המאפשרים הערכה.

אנו חיים בעולם שאחרי המהפכה המדעית. מה פירושו? שיושבת לנו טלוויזיה צבעונית בבית? שאנו מדברים בטלפון או כותבים לעיתון בעזרת מחשב? המהפיכה החברתית־מדעית טמונה במושגים. בקריטריונים. באווירה. ניתן להגדיר את המהפיכה המדעית במשפט קצר — בריחה מערכים, או התנערות מערכים ושימוש במושגים שיש בהם נימה אובייקטיבית, קוסמופוליטית, כללית. „ערכים" הוא מושג קדוש. אך יש בו כדי לעוות את התבנה האובייקטיבית. מולקולה היא מולקולה גם אם איש לא ראה אותה מעולם, והיא נותרת כזאת גם בעיני המארקסיסט וגם בעיני הקאפיטליסט או האנארכיסט. לראשונה מזה אלפי שנים היצור האנושי מתחיל ליצור לעצמו שפה בינלאומית. יותר ויותר מושגים יומיומיים הם כלל־אנושיים, ולא רק בגלל כוחה של התקשורת. אפשר להסתובב בברלין ולחוש בפעימה אנושית כוללת, שיש בה כדי להעיר על תהליכים בלוס אנג'לס או פאריס ולהיפך. הספרות הסופר־מודרנית משתמשת בלוגיקה ובסימבול המתימטי כאבני יסוד (הופשטאטר — גדל, אשר ובאך), התיאטרון הרבה יותר אוניברסאלי (ראיתי בשבוע שעבר הצגה פולנית — אירופה קאפוט — ואף שלא הבנתי מילה, המסר שלה נכנס לעצמותי).

אז מה מכל זה? מדוע אני מבלבל לכם את המוח בהבלים? התשובה טמונה בבעיה הכואבת — יישובנו המאורגן. כאן, איני מצליח לחוש את הפעימה האנושית. כאן, מקננת בי תחושה של התרחקות מהעולם, ודווקא במובן שהצגתי קודם — במובן המדעי־חברתי, במובן האוניברסאלי, במובן של אותם מושגים אוניברסאליים (שחלקם הומאניים) שאין לנו כמעט נגיעה בהם. אנו הולכים בצעדי ענק לקראת חברה חשוכה, עטופה ב„ערכים" מיסטיים משיחיים ומהבילים, ההשתמשות במושגים מקומיים־קרתניים גוברת והולכת, ולרגע, במבט מהצד העסק פה נראה כמו מוסד למפגרים הנוטים אל שאר העולם במושגים הלקוחים מעולם הצעצועים האינטימיים, מעולם של בובות.

מי אשם? כולנו. אך יש מוסדות שמתפקידם העקרוני לחוש בתהליך הזה, ולהיאבק בו, כגון התקשורת. אך מה לעשות כשגם התקשורת הישראלית מנוהלת על־ידי חנוונים ועוד של כל מיני יצורים מדרשני עונג וסטאטוס?

לרגע נדמה שאנו זקוקים לאיזה רעיון חדש, מתקדם וסוחף, שגם יונק מן ההיסטוריה שלנו אך מקשר אותנו איכשהו לעולם החדש. קיימת הרגשה כזאת אצל רבים. אך נראה לי שגם אם יקום רעיון כזה, הוא לא יעבור. והוא לא יעבור מפני שאין מי שיעביר אותו, ולעתים מקננת בי התחושה שגם אין למי.

יש כאלה הזועקים „חינוך". חינוך למה? איזה חינוך? את מיץ התשובה שלי בעניין הזה הינה פשוטה — חינוך פופריאני, חינוך לביקורת, חינוך ליכולת לקבל ביקורת, חינוך להתבוננות יחסית ולא מוחלטת, ומכאן — סובלנות, ומכאן — אורך רוח, ומכאן גם דמוקרטיה ותרבות. מהו חינוך פופריאני? בשבוע הבא.

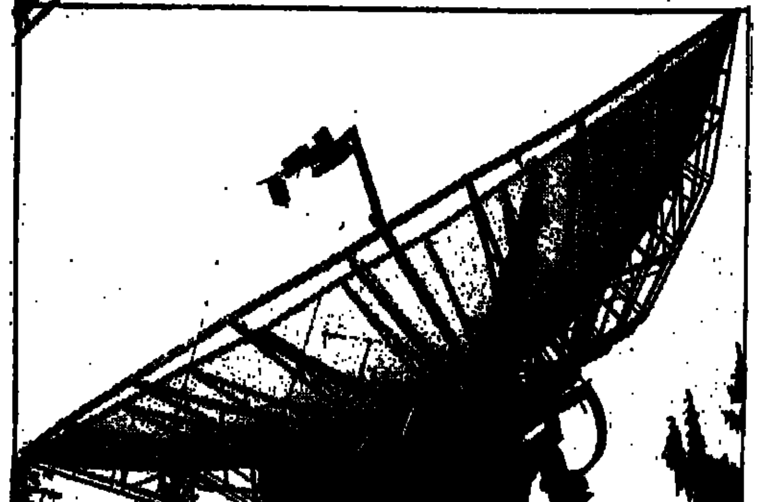

ישר לצלחת

צלחות לקליטת תקשורת לווינים משווקות לאחרונה בישראל. יתרונה של הצלחת – קליטה מ־24 ארצות, 24 שעות ביממה. בין המדינות שאת שידוריהן אפשר לקלוט: ארה"ב, ארגנטינה, ספרד, פורטוגל, צרפת, רוסיה מרוקו, אלג'יר, אוסטריה, גרמניה, ערב הסעודית.

גודלה של 220־350 ס"מ.

הצלחת, העשויה מאלומיניום רשת או פלטות אלומיניום חלקות מצופות באנודיין, היא קלה מאוד וניתנת להתקנה על גג רעפים או קיר חיצוני, ועמידה גם בפני הרוחות החזקות שנושבות בארץ. אלה עוברות דרכה ולא גורמות לסטייה, המשפיעה על איכות הקליטה. מחירי הצלחות נעים בין 2000 ל־33,000 דולר.

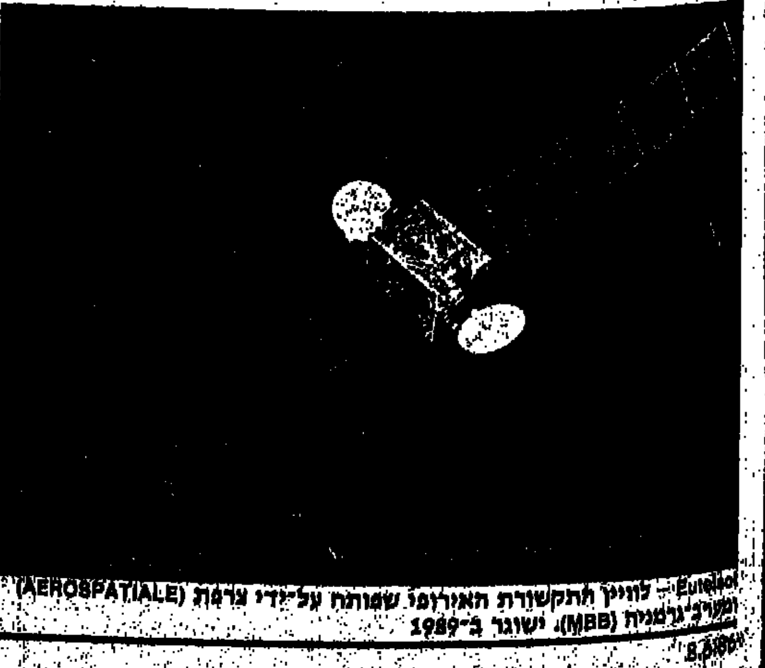

Eutelsat – לוויין התקשורת האירופי שפותח על־ידי צרפת (AEROSPATIALE) ומערב גרמניה (MBB), ישוגר ב־1989.

פרקים בתורת היחסות

אינטרוול — „כמו חלל", „כמו זמן"

בפרקים האחרונים פגשנו בתופעת הערכת המדידה השונה של גופים שונים כלפי מערכות שהם נמצאים מחוץ להן. ראינו כיצד משתנה אורכו של גוף על־פי הערכתו של צופה מבחוץ, והמוביל ברכבת הנוסעת במהירות גדולה. ראינו כיצד משתנות הערכות הזמן בין אירועים על־ידי צופים שונים, ונפגשנו גם עם מספר פאראדוקסים שנראו במבט ראשון כבלתי־הגיוניים.

השאלה הנשאלת היא — אם המרחק והזמן אינם מדדים אובייקטיביים (והרי ראינו זאת), מהו אם כן מדד כזה? והתשובה לכך ניתנה בדמות מושג חדש [illegible]

או „קטע", האינטרוול מוגדר בתורת היחסות באופן הבא: קח את ריבוע המרחק שבין שני אירועים או המקומות שבהם אירעו שני האירועים, וכן חשב את ריבוע המרחק שעבר האור בזמן שחלף בין שני המאורעות האלה. אם כן קיבלת שני מספרים המבטאים מרחק. ההפרש המוחלט ביניהם מהווה ריבוע האינטרוול בין שני האירועים. הפרש מוחלט פירושו חסר תמיד את הקטן מן הגדול, למשל, ההפרש המוחלט בין 3 ל־5 הוא 2, בין אם מחסרים 3 מ־5 או 5 מ־3. האינטרוול הזה הוא בעל אותו ערך עבור כל הצופים, והוא מציג יחס פיסיקאלי ראשוני בין שני האירועים, דבר שמושגים כמו זמן ומרחק אינם עושים.

האינטרוול הוא „כמו זמן", כאשר הזמן בין האירועים ארוך יותר מאשר משך הזמן שלוקח לאור לעבור את המרחק ביניהם. ובמובן ההפוך האינטרוול הוא „כמו חלל". כאשר הזמן בין שני האירועים שווה בדיוק לזמן שלוקח לאור לעבור בין שניהם — האינטרוול הוא 0.

מתפקידה של תורת היחסות הכללית לנסח באופן כללי את מושג האינטרוול, הנעשה חשוב יותר ויותר ככל שמעמיקים בבעיות הקשורות למבנה העולם. כמו כן, אנו רואים בבירור, שלומה כי מדדי הזמן והמרחק הם מושגים מבולבלים ומטעים, אינו משפט לא־ריאלי.

לא סניגור, לא קטיגור

יש גורסים, שמפלגת העבודה פונה ימינה ויש — שהיא שוקעת בשמרנות מרגיעה. בעצם, היא מתאוששת ומצמיחה הנהגה חדשה ומאמינה.

מאת משה ציזיק

שני המושבים של ועידת מפלגת העבודה העסיקו בצדק גם כמה עתונאים של „על המשמר" וטוב שאי אפשר להצביע על אחדות דעים בנושא זה. בסופו של הדבר רק מי שעיוור לגבי המציאות הפוליטית והמערך המפלגתי, יכול להתעלם. משתי עובדות בולטות. האחת, כי מפלגת העבודה אשר בתקופת המהפך הימני היתה בשפל ועל סף של התפוררות, קמה לתחיה. ושנית כי גורל אותה מפלגה יקבע לשבט או לחסד את גורל המדינה, משום שגם אם אין זו מפלגה דומיננטית כהגדרתו של גד יציב, הרי היא המפלגה הגדולה ביותר בין המפלגות הציוניות־סוציאליסטיות.

גד יציב במאמרו „הדרך לשקיעה פוליטית רצופה שמרנות רגועה" (על המשמר 13.4.86) מנסה באמצעות ניתוח סוציולוגי וגם אידאולוגי להצביע על הסכנות, הטמונות לפיתחה של מפלגת העבודה, המסגלת לעצמה אידאולוגיה שמרנית. אך הוא עדיין קובע כי „מפלגה זו נמצאת בפרשת דרכים, שעדיין פתוחים בה לתנועה כל הכיוונים האפשריים" אם כי „דפוסי הפעולה ונטיות הלב מצביעים כבר על הבחירה בכיוון השמרני". לעומת זאת, עמיתו, לוי מורב תורץ את הדיון וקובע חד משמעית, כי מפלגת העבודה עוברת תהליך של חרותיזציה (על־המשמר 19.5.86 — „הוחילה ימינה"). לדעתו, „הוועידה הוכיחה, כי ישנה תזוזה ימינה מן המרכז „כמעט בכל השאלות המרכזיות" ואין ללוי מורב ספק, כי דווקא בשני המושבים של ועידת מפלגת העבודה באו לידי ביטוי „רמיון והיעדר הבדלים לבין הליכוד", ותרמיון בולט גם נוכח „פולחן בגיני כמיסטר", המופעל עתה לגבי יו"ר המפלגה, שמעון פרס. לוי מורב קובע חד־משמעית, כי מפלגת העבודה דומה הרבה יותר לציונים כלליים מאשר למפא"י ההיסטורית „בהרכבה האנושי" ובאינטרסים הכלכליים והחברתיים שהיא מייצגת, והוא מציע, שמפלגה זו תפסיק להונות את הציבור בתוקף העובדה, שהיא חברת האינטרנציונל השני, ומנהלת מדיניות אנטי־סוציאליסטית, מן הראוי שתחליף את שמה ותיקרא „מפלגת ההון והישראליות"!

אני סבור, כי יש לנו כאן מהדורה ישראלית של תורת הסוציאל פאשיזם, כאשר המפלגה הקומוניסטית בגרמניה והקומינטרן קבעו חד־משמעית כי המפלגות הסוציאל־דמוקרטיות יותר גרועות ממפלגות הימין, משום שהן עוסקות בהונאת הצבור ומייצגות למעשה את האינטרסים של ההון, ולא אלה של מעמד הפועלים ושכבות הביניים. אנו יודעים לאיזה אסון הביאה תורה זאת, כאשר חינכו את הצבור, כי אין למעשה הבדל בין הסוציאל־דמוקרטיה (קרי, מפלגת העבודה אצלנו) לבין הפאשיזם — קרי הליכוד. מי שקובע, כי ישנה חירותיזציה של מפלגת העבודה קובע למעשה, כי הוכרע גורל המדינה וסכוי הציונות, כמובן אם איננו משלה את עצמו כי יש בכוחה של מפ"ם ואפילו יחד עם ר"צ, להיהפך למפלגה או לכוח הדומיננטי, המשנה את פני המציאות.

דיבורים ריקים ומפטמות

לוי מורב שגישתו היא שמפלגה קלאסית, שפירושה ביקורת קטלנית לגבי מפלגת אחות, שהדלה מהמשתף מאחד אותנו, את מפ"ם, איתת, גישה המטפחת יאוש, ואפילו עוינות למפלגה, המעצבת את מדיניותה של הסתדרות העובדים, שבה אנו שותפים מלאים בהנהגת העניינים, וכל זאת מתוך התעלמות...

להערכה זאת שותף גם גד יציב — „הריני מציע להרהר, שמא אותו איפיון אפשר לייחס לעתים גם לעצמנו, ולאלה שמרבים לבקר ולהוקיע בלי להצביע גם על אפשרויות ביצוע."

גד יציב מבהיר את מאמצי השלום של שמעון פרס „כמס שפתיים". לצערי, הערכה זאת אנו שומעים לעתים גם מצד הדוברים הרשמיים של מפ"ם גם מעל במת הכנסת, מבלי שישאלו את עצמם, האם הם היו מסוגלים יותר מאשר מפלגת העבודה להזיז את המשא ומתן עם ירדן, האם הם היו יותר נזהרים לפתור את בעיית טאבה, האם הם היו יותר מוצלחים במדיניות לגבי סוריה? אני יודע, שישנו חלק, ולשמחתי הוא מיעוט במפ"ם, שיש לו פתרונות מוכנים לכל צרה, אולם עיקרם הוא: נסיגה לגבולות שלפני מלחמת ששת הימים, ויתור על טאבה, משא ומתן עם ערפאת בלי כל תנאים מוקדמים. מיעוט זה מאז ומתמיד האשים את עצמנו, את ממשלות ישראל, בהכשלת כל משא ומתן, לעומת הצד הערבי הרודף שלום, העושה טרור כי אין לו ברירה, המוכן לפשרות ולהכרה בזכות קיומנו.

לדעתי, אלה „דיבורים ריקים ומפטפטים", כשם שהתעלמות מהמפה הפוליטית, מיחסי הכוחות בין המפלגות, התעלמות מיכולתו של העם לקבל פתרונות מסוימים המומלצים ע"י בעלי חזון השלום. לדעתי, מפלגת העבודה בתחום זה ובתנאים המציאותיים עושה כמיטב יכולתה, וריק בקורת אופוזיציונית לשמה מתעלמת מכך! לא כן בתחום הכלכלי חברתי שביקורתנו על האיחור בתהליך הצמיחה מוצדקת, כשם שבצדק ביקרנו את הטלת העול על ציבור הפועלים, סגירת מפעלים, הרס החקלאות ועוד. אולם לצערי, טרם שמענו על תכנית כלכלית מקיפה וקונקרטית שמפ"ם היתה צריכה להכליט בפני הצבור, פרט לעמדה הביקורתית לגבי המהלכים השליליים של הממשלה. יש אצלנו הטוענים, כי כן זמנית אפשר היה להדביר את האינפלציה ומיד להתחיל בתהליך הצמיחה, בלי נסיון להוכיח זאת הלכה למעשה, והציבור חדל להאמין כאשר מרבים לבקר ומזלזלים בהישגים ולו חלקיים אך חשובים כגון הדברת האינפלציה, שיפור במאזן התשלומים, ובכל זאת, אין זו הונאה כאשר פרס התייצב מול מודעי, ובין היתר, גם בנושא הצמיחה. ולא כדבריו לוי מורב, שגם לדעת פרס כמו לדעת מודעי „חברת העובדים היא נטל".

שנוי והתאוששות

צריך להיזכר במצבה של מפלגת העבודה לאחר המהפך של 1977, ולנהוג קצת ביתר צניעות, כשראינו מפלגה שלא רק התאוששה, אלא גם שינתה במידה רבה את דמותה, ולא ע"י ציוקן בעלי הון שאת האינטרסים שלהם היא צריכה לייצג, אלא גם מפקד חברים (הלוואי על מפ"ם), ותהליך יותר דמוקרטי בבחירת המוסדות, וצמיחת הנהגה חדשה עולה מסתמכת, והגברת השפעת צעירים ונשים, (האם שכחנו את התהליך הזה בתוך מפ"ם?), וכל מי שהיה נוכח בשני המושבים של ועידת מפלגת העבודה התרשם מהעוצמה הגדולה, מהאמונה המפעמת את חבריה, ובניהם הרבה הרבה מעיירות הפיתוח, נציגי עובדים ממש, הרבה צעירים ותנועת נשים מפוארת ברמתה של „נעמ"ת" (אמנם תנועה הסתדרותית שבה גם אנו שותפים, אך בכל זאת מודרכת הרבה ע"י אותה „מפלגת הון") וכל אותם מאות אלפי חברי ההסתדרות, שנתנו את אמונם במפלגת העבודה בראשותו של י. קיסר. לא באתי לסנגר על מפלגת העבודה לאורך כל החזית, יש מקום גם לביקורת, אולם לא נירתע ולא נזלה באמון ובאמונות, אם נגשש את הנוסח של לוי מורב, ואם ישאלו אותי: אם כן מהי הבקורת שלה על מפלגת העבודה, ...

„להוציא את העובדים לרחובות"

„מה עושה מפ"ם בנושא רמת השכר הירודה של השכירים במשק? מדוע אין מוציאים את העובדים לרחובות? ממה אתם סוחרים?" — קריאה נרגשת זו של יחיאל סערי, מזכיר ועד עובדי „מרכבים" בפתח־תקוה, היתה רק אחת מקריאות רבות שנשמעו בעצרת המרכזית של סניף מפ"ם בפתח־תקוה לסיכום ההיערכות המחודשת של הסניף.

כלת פרס ישראל

בתשואות ובפרחים נתקבלה בעצרת מפ"ם בפתח־תקוה יונה לוי, כלת פרס ישראל תשמ"ו, שהשתתפה באירוע. את יונה, עובדת התעשיה האווירית, שזכתה בפרס על עבודתה המסורה בתעשייה האווירית, בירכו מזכיר הסניף מנחם רצון, אפרים ז'ילוני, רעיה רטיג וחנן ארז.

(צילום: מיכל צוקר)

בעצרת השתתפו כ־100 פעילים, רובם מוותיקי הסניף, ולצידם כ־20 צעירים, שרובם הצטרפו למפ"ם בשנה האחרונה. בפתח העצרת הציג מ"מ יו"ר והאגף לאיגוד מקצועי, אפרים ז'ילוני, את עמדות ההסתדרות במו"מ על הסכמי העבודה לשנתיים הבאות. ז'ילוני הבטיח, כי במו"מ הקרוב תיאבק ההסתדרות על תחילתו של תהליך להחזרת חלק נכבד משכרם של השכירים שתרמו למען בלימת האינפלציה. לדבריו, אם יהיה בארץ שכר מפגר, הכלכלה לא תיוושע.

חברת הוועדה המרכזית, רעיה רטיג, תקפה את המדיניות הכלכלית־חברתית של הממשלה, שבמסגרתה נעשתה פגיעה זדונית בכל מוסדות העזרה ההדדית של ההסתדרות. „השכיבו את קופ"ח לקרשים, כדי שתבוא לממשלה על ברכיה, כך יכלו לתבוע ממנה לשנות לחלוטין את עצמה, להפסיק להיות קופ"ח שוויונית, עממית, הדוגלת בעזרה הדדית. לשבור את קופת חולים, זה חלום ישן של הליכוד והליברלים", אמרה רעיה רטיג. היא ציינה, כי מאז 1975 מדדי אי־השוויון בחברה הישראלית גדלים והולכים, וכיום ישראל פחות שוויונית מארה"ב. „מחברה שדאגה בעבר לשוויון ולחלשים, היינו לחברה החיה מהיד לפה ללא מצפן חברתי".

ששון ששון מהאיגוד המקצועי קבל על כך שוועדי עובדים אינם יכולים לנהל

תאורה ביניים

בעריכת יורם בר

מאבקים למען תוספות שכר מפעליות. כיוון שההסתדרות אינה נותנת אישורי שביתה, גם במפעלים רווחיים המשלמים שכר זעום, נחמיה מיכאלי תבע מן האיגוד המקצועי לעמוד בראש המאבקים למען שיפור רמת השכר, ולא להיגרר רק אחר מפעלים שנשברים ושובתים. אליעזר יפה הציג תלוש משכורת של עובד המשתכר, אחרי 37 שנות ותק 15 ש"ח ליום.

פנחס חגין סקר את הישגי מפ"ם בעיריה, בהם הנחה משמעותית בארנונה לזוגות צעירים, ו־50% הנחה לגימלאים.

שרה פניאל, נציגת הצעירים, הביעה תקוותה כי מפ"ם תפעל יותר למען זוגות צעירים, תדאג להזדמנויות שוות לנשים בפוליטיקה ותפעל יותר בשכונות.

מזכיר צעירי מפ"ם בפתח־תקוה, יורם רצון, סקר את פעולות הצעירים בסניף והביע את תקוותם ליטול בעתיד את ההנהגה בסניף.

נציג נוער מפ"ם, יובל אנרט, תבע ממפ"ם פתיחות רבה יותר, לדבריו, אם כרצונה של המפלגה להגדיל את התמיכה בה בדורות הבאים עליה לתת ייצוג רב יותר לצעירים, לבטל את הוועדה הפרסונאלית ואת השיריונים למיניהם ולשבץ צעירים בהנהגה. רק כך תוכל מפ"ם לפרוץ באמת.

לסיכום הדיון, אותו הנחה משה בוגוסלבין, סקר חנן ארז, מזכיר המרכז, את ההצלחות של סניף מפ"ם בשכונות, בקרב הגימלאים והצעירים. הוא שיבח את תרומת הסניף במאבקים סביב קולנוע „היכל" ואת עזרת הסניף לשובתי „אופ־אר", כאשר התנגח ב„קשת" בפתח־תקוה. כן סקר את הפעילות בעיקר בקרב ציבורי עובדים שלפני כן לא הכירו את מפ"ם, וקבע כי יש כבר ניצוצות של אור, המוכיחים שמפ"ם צועדת בדרך הנכונה לקראת התבססות רבה יותר בקרב העובדים.

מעלימים את פעולות מפ"ם למען הגימלאים

פעילי מפ"ם במגזר הגימלאים, שרה כהלן ומשה בוגוסלבין, [illegible]

מכל מקום

חיפה

סניף מפ"ם חיפה, בסיוע מרכז המפלגה והמחלקה לאיגוד מקצועי, קיים בסוף השבוע האחרון סמינר לחברים החדשים שהצטרפו באחרונה למפ"ם, בעקבות פעילותם של נציגי המפלגה במאבקי העובדים ב„אתא", במספנות ישראל וב„וולקן". הסמינר התקיים באוהלו' שלחוף הכנרת, בהשתתפות 150 חברים חדשים. זה היה המחזור הראשון, ומתוכננים 4 מחזורים נוספים לחברים חדשים.

החברים החדשים הכירו את ראשי סניף חיפה ושמעו הרצאות על דרכה של מפ"ם בנושאי מדיניות, כלכלה, חברה ומדיניות מקצועית. בסמינר הופיעו חנן ארז, אפרים קורן, ח"כ חייקה גרוסמן, ח"כ יאיר צבן וכן חברי מזכירות סניף חיפה, דב אלקנתי, ברוך שיינגרס, יוסי סולומון, חיים אמויאל ויחזקאל יחזקאל. החברים החדשים שובצו בפעילות שוטפת באזורי מגוריהם.

כפר סבא

הצעתו של ראש עיריית כפר סבא, יצחק ולד, להעלות על־פי המלצת משרד הפנים, את מיסי העירייה ב־175%, וכן לערוך תיקונים בסיווג המגורים באזורים שונים, דבר שהיה גורם לתוספת מיסים, נתקלה בהתנגדות נמרצת של אפרים וויינפלד, נציג מפ"ם בעיריית כפר סבא וסגן ראש העירייה. וויינפלד הביא הוכחות לכך שאין הצדקה להעלאות מיסים כה גדולות. הוא ציין, כי העירייה אומנם מתקשה לתת שירותים נאותים בגלל מדיניות האוצר ומשרד הפנים, והתשלומים של המשרדים השונים מועברים לעירייה באיחור, אך אין הדבר מצדיק להטיל את כל העומס על האזרחים.

חנה נאדל

ראשון־לציון

במלאת שלושים למותו של צבי שולמן התקיים באולם „צוותא" בראשון־לציון ערב לזכרו. צבי שולמן היה מוותיקי סניף מפ"ם בעיר, חבר מועצת העיר במשך שנים רבות, סגן ראש העיר, יו"ר הנהלת הכדורגל ומתומכי קבוצת הכדורגל „הפועל" ראשון. העיר מאיר ניצן ציין את תרומתו הרבה לעיר ולמוסדותיה, והציע למצוא דרך להנציח את זכרו של שולמן בעיר. חנניה גיבשטיין, ראש העיר לשעבר, עמד על צניעותו הרבה ועל מסירותו לתפקידו, וציין את אהבתו ופעילותו למען קבוצת „הפועל" ראשון. יצחק פרנקל, שדיבר בשם „הפועל" בעיר, העלה על נס את תרומתו להקמת בית הפועל. את הטקס הנחה מנהל בית יד־לבנים, מאיר יפין. בטקס נכחו עמנואל שפר, לשעבר מאמן נבחרת ישראל, זכי נסים, מזכיר מועצת הפועלים, אברהם רקה, סגן ראש העיר וי. שובלי, ממלא מקום.

יצחק שדה

כרמיאל

ישיבת המזכירות האזורית המורחבת אירחה את רכז המחלקה הבינלאומית של מפ"ם אברהם רוזנקיאר בכרמיאל, בהשתתפות 80 איש. המזכירות שמעה דו"ח על עבודת

„צוותא סטודנטים" מפיץ את „על המשמר"

חברי „צוותא סטודנטים", תא הסטודנטים המשותף למפ"ם ולר"צ באוניברסיטת ת"א, הקימו בסוף חודש מאי דוכן בפתח שערי האוניברסיטה, בו הפיצו מנויים לעיתון „על המשמר" ולירחון „פוליטיקה", בדוכן חולקו חינם גליונות „על המשמר" ו„פוליטיקה" והוצעו מנויים במחיר מיוחד לסטודנטים. במהלך השבוע של פעילות הדוכן הומינו את העיתון יותר מ־140 סטודנטים.

תא הסטודנטים באוניברסיטה העברית בירושלים מתכוון לקיים מבצע דומה.

„בוק" תהפוך לרשות־דואר על בסיס עסקי

שר־התקשורת ד"ר אמנון רובינשטיין גילה ביום ו', כי בעוד זמן מה תוקם רשות־דואר על בסיס עסקי: „בוק" תגייס כספים מן הציבור וממשקיעים ותהיה חברה על בסיס עסקי־תחרותי, כאשר המונופולין שלה יילך ויצטמצם.

„אנו רואים כיום את משרד־התקשורת המחודש כמודל חדש להתנהגות משרדי הממשלה", אמר השר שדיבר במועדון המסחרי והתעשייתי בתל־אביב.

ד"ר רובינשטיין אמר, כי משרד־התקשורת נחשב במשך השנים כמשרד לא חשוב והבעיות נדחקו הצידה. אחת התוצאות היתה הצטברות תור של 260 אלף איש שממתינים לטלפון.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה להעברת אחוזים מקומה לקומה ... גוש 6945 חלקה 19 ... בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68 את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון. התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.
י. כספי, סגן ראש העירייה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

עירית טבריה
חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב טבריה בקשה להקלה לבניה על חלקה 94 גוש 15229.
הקלה — מללית תוספת קומה אחת מעל מספר הקומות המותר עפ"י תוכנית מאושרת לאיזור.
כל המעוניין רשאי לעיין בבקשה הנ"ל במשרד הועדה המקומית בעיריית טבריה בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל, וכל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל, יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרד הוועדה האמורה בכתובת הנ"ל תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו. לאחר מועד זה תובא הבקשה לדיון לפני הוועדה הנ"ל אשר תחליט כנדרש.
י. ביבי, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה — מרחב טבריה

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי
דרום השרון
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקראת „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' שר/1003/2".
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 8900 חלקי חלקות 2, 18, 7, 11, 12, 13, 15, 14, 3 וחלקות 5, 6, גוש 7640 חלקי חלקות 19—21, גוש 7641 חלקי חלקות 8, 9, 3, 27, 7, 4, 2, נירית.
עיקרי הוראות שינוי התכנית: תיאום שטח פתוח רישום קביעת אזורים ועתודות קרקע לשימושים שונים, קביעת מערכת דרכים, הוראות לטיפוח שטחי נוי, תנאים הבניות ושלבים לפיתוח.
ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3227 התשמ"ה, עמ' 2913 ובעתון בוקר על המשמר מתאריך: 1.7.85 ובעתון ערב חדשות מתאריך: 1.7.85 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף הצופה מתאריך: 1.7.85 בשפה העברית.
שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
ר. שישו, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז המרכז

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז תל־אביב
מרחב תכנון מקומי
הודעה על הכנת שינוי תכנית מתאר
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב החליטה על הכנת התכנית רג/921 שינוי לתכנית רג/589 חלק מהתכנית מתאר רג/340.
השטחים הכלולים בתחום התכנית המוצעת: גוש 6182 חלקות 509, 511, 512 וחלק מחלקות 379, 410, רח' מנחם.
מרדכי כהנא, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
פתח־תקוה
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלה בגוש 6406 חלקה 32 ברח' הצנחנים מס' 29.
לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור דיור ב' בו מותר להקים בנין דיור בן 4 קומות על עמודים 110% בניה מרווחים צדדיים 4 מ' (אושרה הקלה לחדרים על הגג).
בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם להקים בנין דיור בן 4 קומות על עמודים וחדרים על הגג 110% בניה ומרווחים צדדיים 3.60 מ' ו־3.88 מ'.
כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.
ד. תבורי, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — פ"ת

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
חדרה
הודעה עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה — 1965
נתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבנייה, חדרה בקשה למתן אישור להקלה על חלקה מס' 424, 423, בגוש 10036 ברח' אחד העם דהיינו תוספת בנייה של 6% נוספים לשטח הרצפה הכולל.
כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבנייה חדרה רח' הלל יפה את התנגדותו המנומקת בכתב ולציין כתובתו המדויקת. התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
תיק 3035 — אינג' י. כהנא, ראש העיר, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבנייה חדרה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ובניה
תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה לקומה חמישית נוספת והעברת אחוזים מקומה לקומה ברחוב דיזנגוף מס' 295 גוש 6962 חלקה 143 תיק בניין 295־187.
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדויקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.
י. כספי, סגן ראש העירייה, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב
תיק עזבונות 1078/86
בענין: עזבון המנוחה רחל־זולן צמח דל ת.ז. 0510345, שנפטרה ביום 16.1.86 ומענה האחרון היה ברחוב בורוכוב 13, ברחובות.
הזמנה לנושים
נושים אשר יש להם תביעות נגד העזבון הנ"ל מתמנים בזה להגיש את תביעותיהם בכתב בצרוף אסמכתאות תוך שלושה חודשים מיום פרסום הזמנה זו לפי הכתובת דלקמן: רחוב יחזקאל 7 רמת־גן, מיקוד 52245.
בנימין תירוש ויצחק בן־ישראל, מנהלי העזבון

עירית חולון
הודעה
בהתאם לחוק עזר לחולון (סלילת רחובות תשל"ה—1974) שפורסם בקובץ התקנות מס' 3234 מיום 13.10.74, ניתנת בזה הודעה לבעלי הנכסים הגובלים עם הרחובות דלהלן כי מועצת העיריה בישיבתה מיום 1.6.86 החליטה להכריז על הרחובות המפורטים להלן כרחובות צבוריים, לכל רחבם ולייעד לכביש תנועה כלי־רכב ובהמות את החלק המרכזי.
שיש להלק מכל צד שהמועצה ייעדה למדרכות ולשבילים לעוברי רגל ולהוציא לפועל עבודות הרחבת כביש והנחת מדרכה, בהתאם לתכניות המפורטות השמורות באגף מהנדס העיר.
הרחבת רח' הבנאי (בין רח' המרכבה — רח' התוסר) לאורך החלקות 4—1, 11 בגוש 6784 וחלקה (מס' ארעי) 20 בגוש 6787.
הנחת מדרכה ברח' בצלאל לאורך החלקות 584, 587, 588, 589 בגוש 6020.
פ. אילון, ראש העיר

טלוויזיה

08.16 תלמוד — שניים אוחזין — הא מני — מחלוקת. 08.40 מסך לספרות (יסודי) — תמר והסכיונים. 09.00 אנגלית ו'. 09.20 השעה שלנו — הענק וגנו. 10.10 אנגלית ז'. 10.30 הגיל הרך — פרפר נחמד — ירקות. 11.00 חשבון ה' — המלך ואט. 11.15 צרפתית. 11.30 גיאוגרפיה ה"ד — סין — ארץ מחודשת פניה. 12.00 ספרות (על יסודי) — עץ הדובדבן השבור. 12.25 אנגלית ט'. 13.00 אנגלית י'. 14.00 מושגי יסוד ביהדות — וזאת התורה. 14.20 מתנת חכמי קדם — סיפור מאת או. הנרי על זוג צעירים אוהבים המוכרים את חפציהם היקרים ביותר כדי לקנות אחד לשני מתנה לחג המולד. 14.35 פרלודים — ז' המנצח והמלחין אנטוני הופקינס מביא הסבר לפרלודים 11-6 מאת דביסי, והסטנתרן תאמאס וושארי מבצע את היצירות. 15.00 האוניברסיטה הפתוחה: יוון הקלאסית — חייו של סוקראטס והוראתו. התיון השקספירי — איאן מקלין משחק את שקספיר — חלק ב'. 16.00 רחוב סומסום. 16.30 החבורה של מרפי — פרק 3. 17.00 ערב חדש — מנחה: דן מרגלית. 17.30 „בית קטן" שם הפרק: פרידה אחרונה (חלק א'). 18.20 מישהו משהו — סרט הנפשה. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 „הענק מהרים" — פרק שמיני — „הוא חי, הוא גדלו הוא משמיר". 19.00 יומן השבוע (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 „עד פופ" — מגזין לפופ ולבידור. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 „קין והבל" — סדרת דרמה — הפרק השלישי. 22.20 „סוף ציטוט" — תכנית בעניני ספרות. 23.00 „מלוא הבית" — סדרה אנגלית משעשעת — שם הפרק: „תינוקות". 23.30 גביע העולם בכדורגל. מקסיקו 1986 — תקציר המשחק גרמניה — סקוטלנד. 00.05 פסוקו של יום. וחדשות

רדיו

קול המוסיקה

06:02 „צלילי בוקר" 07:07 „בוקר טוב" 07:30 „שחרית מוסיקלית", 09:30 „קונצרט בוקר" 11:57 „מגישים שיר" 12:05 „אמנים באולפן" 13:00 „קונצרט צהריים", רוסיני: אנדנטה וואריאציות לחליל ונבל. ארנולד: מחולות אנגליים. מנדלסון: קונצ'רטו מס. 1 בסול מינור, לפסנתר ותזמורת. סטרווינסקי: סימפוניה במי במול. מוצרט: שלישיה מס. 2 בסי במול מג'ור לפסנתר, כנור, וצ'לו ק. 502 15:00 „מילון מוסיקלי" 15:06 „החידון המוסיקלי" (ש.ח.) 16:00 „קונצרט מנחה". פרוקו: פרלוד כורל ופוגה. באך: קנטטה מס. 131. מוצרט: קונצ'רטו מס. 5 בלה מג'ור לכנור ותזמורת, ברוקנר: סימפוניה מס. 7 במי מג'ור 18:30 „מוסיקה ליום ראשון", ולנקה: רקיאם. אטו ניקולאי: מיסה ברה „ערב טוב", טוקטלי סונטה ברה לצ'לו ופסנתר 20:27 „מגישים שיר" 20:30 „הקונצרט הקאמרי השבועי" רביעיית ברנדים, בטהובן: רביעייה מס. 3 ברה מג'ור. מוצרט: חמישיה ברו מג'ור ק. 515, שוברט: רביעייה ברה מינור, מס. 25 22:10 „מילון מוסיקלי" 22:30 „מסורת מוסיקלית בארץ". מעמד הר סיני במסורת של השומרונים 00:23 „מוסיקה מן העבר הרחוק" פסטיבל ישראל־ירושלים 1986, אנסמבל וואנס פורטונאס־צרפת הקלטה מקונצרט שנערך ב־2.6.86 בכנסייה דורמציון מוסיקה ליטורגית מן המאות ה־6 עד ה־13

רשת א'

07:30 „היו שירים" — פזמונים ישנים ואהובים 08:05 „תוגה" — עם בני הגיל 09:05 „השיר לא תם" — שירים עבריים 09:30 „מגש" — מגזין לבעיות משפחה וחברה בשידור חי 10:30 „רדיו קלי" — תכנית יומית בעברית קלה 11:10 השידור היומי לבתיה"ס, ספור וצליל — תכנית לגיל הרך, והעם: „ילדי ירושלים מביאים ביכורים" 11:30 „השכלה ודעת לכל", „צרפתית למתקדמים" 12:05 „בערוגות הבושם" 14:06 „לבת ולבן ולכל המתעניין" — תכניות לילדים לפעוטות — „שירים הם חברים של סטורים", והעם: „עלילות מוקי וצמוקי" — מאת מוצ'ו „כל מה שהיה וכל מה שקרה (כמעט) לקרשונדו ולי" — מאת דבורה עומר 14:45 לילדים הגדולים „תתול כשקי" — ילקוט כלינו. 15:30 „עולם המועד" (ש.ח.) 15:55 „ספר חדש" סקירה 16:05 „בנגיע", „לי וכל השאר" — לילה בנולת־שבעה (ש.ח.) 17:18 „מגישים שיר" 17:20 „האוניברסיטה המשודרת", „צמיחות המדינות החדשות באפריקה" — בהרצאת ד"ר בנימין נויברגר, והעם: „המלחמה האלג'ירית" 18:08 „מינות ערב" — משדר יומי להווי דתי ומסורת 18:50 פרקי היום בתנ"ך 19:05 „מחשבת ישראל" — סדרת שיחות לפי פרופ' איתמר גריינולד 19:30 שידורים לעולים 22:05 „חוות ועץ" — תכנית על הקשר בין הורים לילדיהם. עורכת ומנחה רבקה מיכאלי, יועץ לתכניות ד"ר עמירם רביב — פסיכולוג חינוכי קליני וד"ר סינסיה קראל, והעם: „קונפליקטים" — הקשר או הפער בין הורים לילדיהם בגיל התבגרות.

רשת ב'

05:58 את רשת ב' 06:00 א"ן — חדשות (+ רשת ב') 06.06 „שמע ישראל", מה טובו אהליך יעקב" וסיום המשנה היומית 06:12 התעמלות בוקר 06:57 רגע של עברית (עימות קלה בין 06:00 ל־08:00) 07:00 „הבוקר הזה" 08:05 „סע לשלום" — מנחה גדעון הנר. 09:06 „ביקור בית" — עם רבקה מיכאלי 10:10 „כל צבעי הרשת" — מגזין

יומי 12:10 „גל פתוח" — חדשות ופזמונים 13:00 בחצי היום — חדשות ופזמונים 14:06 „יש עניין" — עם גבי גזית 15:05 „רגעי קסם" 16:05 „שירים ושעורים" 17:10 „יומן כלכלה" 17:30 „על מספרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה 18:08 „מסיבת עתונאים" — עורך ומנחה: יצחק גולן 18:45 היום בספורט 19:00 „היום הזה" 19:35 „עם ישראלי" — מוסף לעניינים יהודיים בעולם 20:05 אומר בשבחין 22:05 „תזמורת כליינשיפה" — והעם: „אנו שרים לך, ארץ־ציון וירושלים" תכנית ליום שחרור ירושלים 23:05 „צלצול שלישי" — שבועון לאמנויות — פסטיבל ישראל — ירושלים — שידור חי מתאטרון ירושלים.

גלי צה"ל

05:55 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 06:05 אוניברסיטה משודרת: התפתחות כח המגן העברי שנות ה־20. מרצה: ד"ר מאיר פעיל 06:30 „מוקדים עין" — מידע ומוסיקה לתחילתו של יום עם לאה עוז. 07:07 שבע אפס שבע עם אלכס אנסקי. 08:05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית עם מיכה פרידמן, יצחק בר־גר אילנה דיין ויעל דן 09:05 „אלה בוקר" — עם אלי ישראלי 10:05 „הפסקת 10" — עם מיכל ניב 11:05 „נכון לעכשיו" עם רפי רשף 13:05 „קשר רדיו" — עם אברי גלעד 14:05 „רו רה יומי" — עם רובי לנץ ורני קרפל 15:05 פגישה יומית — עם אורלי יניב 16:05 „רדיו ספורט" — מגאזין ספורט. 16:55 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור 17:00 יומן גלי־צה"ל 17:30 כותנת — מאגזין גלי־צה"ל לענייני צבא ובטחון. עורך ומגיש: אורי פז. 17:50 יומן ספורט 18.05 שעה קלה על כלכלה — עם שמואל נחושתן. 18:40 משירי הלהקות הצבאיות. 18:55 הודעות לחיילים 19:05 „מה יש" עם ארז טל. 20:05 „זה קורה" — מגאזין המוסיקה של גלי צה"ל 21:00 מבט לחדשות 21:30 אוניברסיטה משודרת: התפתחות כח המגן העברי (ש.ח.) 22:05 על הדבש ועל הביצאק — שירים שהחבר"ה אוהבים. 23:05 „לילה לילה" — עם יואב קוטנר 23:55 „שיחת חצות" — עם העיתונאי גדעון סאמט. 00:05 יומן תרבות מיוחד פסטיבל ישראל 86 ביקורות וכתבות 00:15 ציפורי לילה משוחות — שלמה ארצי משוחח עם מאזינים 02:05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר.

רשת ג'

06:11 „בחזרה לאושר" — להיטים ותיקים 07:07 „שיר בבוקר בבוקר" — שירים ופזמונים ישראליים 09:05 „מה, כבר תשע?" — עם אבי אתגר 10:05 „דברים טובים" — עם שמירה איפבר 11:05 „בק מוסיקה" — עם מלאכי חוקיה 12:05 „שעה תמימה" — עם מנחם פרי 13:05 „רק בימי חול" — עם מנחם פרי 14:06 „לי ולך" — שיר וברכה 15:05 „חדש, חדיש ומחודש" — עם שש עשרי 16:05 „מוסיקה לעניין" 17:05 „הצגה יומית" 18:05 „מצעד הזמנים הלועזיים" 21:05 „אדום עתיק" — שירים שלא נס ליחם — עם מרים אלון 23:05 „הלילה הוא שירים".

קולנוע

תל־אביב

אסתר: נאדיה 4.30, 7.15, 9.30
אורלי: רכבת אל החופש
בית לסין: סנגראגגו 23.15
בן־יהודה: רכבת אל החופש
גת: שגעון של לילה
גורדון: סיפור אמיתי
דקל: בעקבות אוצר הנילוס
דרייב אין: מכרה 7.45, 9.45; השודדת במלכודת הסקס 12
דרה: חתיך, תתיך
מוזיאון תל־אביב: חיוך הנדי
לימור חדש: 9½ שבועות של שכרון חושים 7.00, 9.30
פאר: יחסים אסורים
סינמה 1: בירדי
סינמה 2: מורכת הולקרוסט
סאריס: מסע עסקים של אבא 11; 2, 7.15, 9.30

רבחן:
חן 1: סילוואדור 5, 7.20, 9.45
חן 2: פעמיים במשך החיים 5.00, 7.25, 9.40
חן 3: מרגלים שכאלה 5, 7, 9.40
חן 4: נאטי גאן 10.30, 1.30, 5, 7.20, 9.40
חן 5: תרגיל לרופאים מתחילים 10.30, 1.30, 5.00, 7.30, 9.40
שחף: זכרונות מאפריקה 5.45, 9.15
תל־אביב: מתנה שבויים
תכלת: כרזיל 4.30, 7.20, 9.30
צוותא: חייל הלילה 8.00

רמת־גן

אואזיס: גברתי המאמן 5, 7.15, 9.30
לילי: 9½ שבועות של שכרון חושים 7.15, 9.30
ארמון: נאדיה 5, 7, 9.30

רבגן:
גן 1: שגעון של לילה 5, 7.20, 9.40
גן 2: מסע עסקים של אבא 4.15, 6.50, 9.30
גן 3: אלני 5, 7.30, 9.40
גן 4: להב משונן 7.20, 9.45

ירושלים

אוריון: רכבת אל החופש 4.30, 7, 9
אורנע: חיוך הנדי 4.30, 7.30, 9.30
בית אגרון: בשם כל בני ביתי 18.00; אני אוהב אותך כבמו 20.30; טרון 22.15; בירדי 24.00
בנייני האומה: זכרונות מאפריקה 5.45, 9.15
כפיר: 3 דווקים וילד 5.45, 9
הבירה: חתיך, תתיך 4.30, 7.30, 9.30
מיטשל: נשיקת אשת העכביש 7.15, 9.30
סמדר: שכרון חושים 4.30, 7.30, 9.30
אורגיל: סיפורה של מארי 7.15, 9.30

חיפה

ארמון: נשר הברזל 4.30, 6.45, 9
אורה: אהבות משתגות 6, 9
חן: בעקבות אוצר הנילוס 7, 9.15
עצמון: מתנה שבויים 4.30, 7.00, 9.15
פאר: סיפורה של אגנס 4.30, 6.45, 9
קרן אור המחודש: מסע העסקים של אבא 4, 6.30, 9.00
רון: רכבת אל החופש 4.30, 6.45, 9.00
אמפי: השוטר ממנהטן 4.30, 7.00, 9.15
אורלי: נאדיה 7, 9

נתניה

שרון: מרגלים שכאלה 7.00, 9.15
סטוריו: סיפורה של מארי 7.00, 9.15

חולון

סביון: זכרונות מאפריקה 6.00, 9.00
מגדל: גברתי המאמן 4.30, 7.15, 9.30
ארמון: מכרה 7.15, 9.30

בת־ים

עצמאות: להב משונן 5, 7.30, 9.30

הרצליה

היכל: אינדיאנה ג'ונס 5.00, 7.30, 9.30

באר־שבע

חן: זיכרונות מאפריקה 6, 9.15

חדרה

חוף חדרה: פעמיים במשך החיים 7.15, 9.30

תיאטרון

תיאטרוני ישראל
הערב, יום א', 8.6
תיאטרון הבימה:
התנועתרון: 17.30
הפרדס: 20.30
רפליקה — מוזיאון ת. רובינשטיין 20.30
החווה — בת' ירושלים 20.30
התיאטרון הקאמרי
חוות תחיות: 20.30
תקן — בצוותא: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום א' 8.6 בשעה 20.30
„תקן"

שרותים ● עזרה ● התבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים — קופ"ח — עין יהב, חולון.
חולון — ארזון — הופיין 52.
ירושלים — הגבעה הצרפתית, ההגנה 23, מ. מסחרי.
נתניה — קופ"ח כללית — ברודצקי 31.
פתח־תקוה — קופ"ח כללית — חיים עוזר.
רמת־גן — רמת־יצחק — שד' ירושלים 96.
תל־אביב — לב העיר — אחד העם 69. קופ"ח כללית — אמסטרדם 7.
חיפה — יבנה — אבו סינא 7.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
- בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
- בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
- בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית, ילדים - כל השבוע.
- בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
- בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
- בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה
- בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
- הדסה ה"צ - נשים.
- הדסה ע"כ - ילדים, אורטופדיה, עיניים, א.א.ג.
- שערי צדק - פנימית.
- ביקור חולים - כירורגיה.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד יספק מידע טלפוני בימים א'-ה' בין 08.00—20.00. בימי ו' בין 08.00—15.00. טלפונים: 03-431300, 03-433500.

יד ביד - ארגון קשבת בטלפון לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה ת"א - 226027 (24 שעות) חיפה - 04-229488 (11.00—20.00) נהריה - 04-920014 (11.00—20.00) קו פתוח להורים במצוקה: בימי ב' ו־ד' - טל. 222752.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת - טל' 100, אילת - 2244, חדרה - 22444.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד „הקהתי לרפואת שיניים בישראל" בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00, בלילות שבת וכערבי חג בין השעות 18.00—24.00, בשבתות ובחגים בין השעות 15.00—21.00. הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649. בחיפה: רחוב הנכון 26, קומה ב', טל' 523566, פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה: המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד. דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל': 294869, 03-285822.

מרכז סיוע לקורבנות אונס: לרעננה ואיזור השרון, טל' 052-32432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית: ער"ן ירושלים — טל' 02-227171. ער"ן תל־אביב — טל' 03-261111. ער"ן חיפה — טל' 04-672222. ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111. ער"ן נתניה — טל' 053-35316.

סילוק מיטרדים: מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 7781111, לוד/רמלה — 101, טל' 08-221022, עפולה — טלפון 065-93334, טבעון — 101, טלפון 04-931401, נהריה — טל' 04-823333, בת־ים — טל' 5511111, באר־שבע — טל' 057-74767.

רכבות

מירושלים לתל־אביב דרום: בימים א'-ה' ובימי ו' וערבי חג: 7.30. לבני־ברק ולחיפה: בימים א'-ה': 16.00. בימי ו' וערבי חג: 11.30. מתל־אביב לירושלים: מת"א דרום בימים א'-ה': 16.00.

מבני ברק 8.18. לחיפה: בימים א'-ה': 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00. לנהריה: בימים א'-ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00, 15.00.

מחיפה, בת־גלים: לירושלים: א'-ה': 7.00. לתל־אביב: א'-ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30. מנהריה לחיפה ולתל־אביב: 6.35, 9.00, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38. לירושלים: 5.35.

נפצע במירדף לאחר שדקר 2 שוטרים ודרס 11 אנשים

נבדק חשד לרקע לאומני־חבלני למעשיו של החשוד — תושב עזה — שפגע במכוניתו באנשים שהמתינו לאוטובוס בירושלים

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

תושב עזה, שדרס 11 בני־אדם בירושלים ודקר שני שוטרים בעת שניסה להימלט, נורה בתום מירדף רגלי ואושפז בבית־החולים. במשטרת ירו־שלים בודקים אם מעשיו של החשוד קשורים במניעים לאומניים־חבלניים.

ביום שישי אחה"צ סטתה מכוניתו של החשוד מדגם „פולקסוואגן", שעשתה דרכה מבית־החולים „הדסה" עין כרם לעיר, מהכביש ועלתה על קהל שהמתין בתחנת אוטובוסים. 11 אנשים, ביניהם 7 ילדים נפצעו, מהם שניים קשה, והועברו לבית־החולים „שערי צדק".

הנהג נעצר ונלקח לחקירה במשטרת מרחב ירושלים, שם נמצא ליקוי מכני ברכב בו נהג. השוטרים מצאו גם פגיון, שנלקח כמוצג משטרתי.

במהלך החקירה הסתער לפתע הנהג על השוטר יצחק זילברשטיין, דקרו בבטנו ונמלט לכיוון שער היציאה. השוטר שעמד בכניסה ניסה למנוע בעד הנמלט מלברוח, אך נדקר גם הוא. עד מהרה התפתח מרדף וסמוך לבנין רשות השידור נורה הנהג הבורח, נפצע ונעצר.

השוטר זילברשטיין והחשוד הועברו באמבולנס לביה"ח „שערי צדק", ואחר־כך הועבר החשוד לביה"ח „הדסה" עין־כרם.

זילברשטיין נותח ויצא מכלל סכנה. מצבו של החשוד קשה. השוטר השני, משה רובבצ'י, אושפז בביה"ח „ביקור חולים" ומצבו קל.

מפקד משטרת ירושלים מינה ועדה בודקת של שני קצינים, פקד יוסי כהן ומפקחת דליה מקייטון, לבדוק את השתלשלות האירועים.

שיא במספר הנספים בדרכים — 19 בני־אדם בתוך שבוע

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר", וסוכנות עתי"ם

19 אנשים נהרגו ו־76 נפצעו קשה ב־71 תאונות דרכים חמורות שארעו בשבוע שעבר בכבישי הארץ.

מחצית הנספים היו הולכי רגל, בהם שישה קטינים. 47 מבין הפצועים קשה היו הולכי רגל, מהם 24 קטינים.

יצויין, כי זהו מספר שיא של הרוגים שנרשמו בשבוע אחד מאז תחילת השנה.

2 נהרגו בצפון

תמר גוגנהיים בת 70 מקריית־ביאליק נהרגה בתאונת דרכים ביום שישי בבוקר ליד צומת ג'למי. התאונה. אירעה בעת שמכונית „פולקסוואגן" בה נהג בעלה של המנוחה, צבי גוגנהיים בן 70, סטתה מנתיבה והתנגשה חזיתית במכונית „הילמן" שבאה מכיוון קריית־טבעון, בה נהגה דליה דרסלר. מעוצמת ההתנגשות נהרגה תמר גוגנהיים, בעלה נפצע קשה ודליה דרסלר נפצעה קל. הפצועים הועברו לביה"ח רמב"ם בחיפה.

בתאונת דרכים אחרת שהיתה ביום שישי אחר חצות נהרגה נסרין עירקי בת 21, שהיתה בחודש השמיני להריונה. בעת שמכונית „ב.מ.וו." נהוגה בידי בעלה פגעה בגופת חמור שהיתה מוטלת על הכביש המהיר קילומטרים אחדים אחרי צומת חדרה. הנהג איבד את השליטה ברכב והמכונית התהפכה לתעלה לצד הדרך.

בעלה של ההרוגה, זייר עירקי וקרובתה סמירה עירקי נפצעו קשה. המשטרה חושדת כי הבעל שנהג ברכב היה בגילופין בעת התאונה.

הולכת רגל נהרגה בבני־ברק

הולכת רגל סוניה סלומון בת 74 נהרגה ביום שישי בצהריים בתאונת דרכים קטלנית בפינת הרחובות ז'בוטינסקי וליאון בבני־ברק.

מכונית „כרמל" צבאית נהוגה בידי איש צבא קבע בן 31 פגעה בהולכת הרגל. האשה הועברה לטיפול בבית־החולים תל־השומר, שם נפטרה אחר־הצהריים.

הנהג נעצר והועבר לחקירת המשטרה הצבאית.

„הסנה" בעתירה לבג"ץ: הרכבת אינה מעדכנת תעריפי הפיצוי

רכבת ישראל חוייבה לנמק בתוך 45 יום לבית המשפט העליון מדוע אינה מעדכנת את תעריפי הפיצוי הנגרמים לסחו־רות הנפגעות במהלך הטענתן ברכבת.

הצו הוצא על־ידי שופט ביה"מש העליון, מנחם אילון, לעתירת חברת הביטוח „הסנה" נגד מנהל הרכבת ורכבת ישראל.

העותרת טוענת, כי היא ביטחה ומבטחת את מפעלי כימיקלים לישראל ומבטחת את מטעני הכימיקלים המובלים ממפעלי כי"ל בנגב לנמל אשדוד. בעתירה נאמר, כי בשנת 1984 ו־1985 אירעו חמש תאונות שבהן התהפכו קרונות רכבת ונגרמו נזקים לקרונות ולכימיקלים שהובילו.

החברה טוענת בעתירה, כי מימצאי החקירה שבדקה את נסיבות התאונה מצאה כי הקרונות התהפכו מחמת מצבם הגרוע של פסי הרכבת, שנרקבו מהחלודה כשל תחזוקה בלתי ראויה. העותרת טוענת כי שילמה 131 אלף דולר פיצויים לחברת כי"ל על הנזקים שנגרמו לה.

עוד נטען בעתירה, כי „הסנה" פנתה לרכבת ישראל וביקשה לפצותם על הנזקים. רכבת ישראל הסכימה לפיצוי בסכום של חצי שקל ישן לכל קילוגרם אובדן סחורה, וזאת על־פי פקודת מסילות הברזל. „אלה סכומים מגוחכים ויוצא איפוא מעשית שהרכבת פטורה כלל מאחריות לנזקים", טוענים התובעים.

העותרת טוענת, כי מנהל הרכבת, שלא עידכן את תעריפי הפיצוי, עידכן לעומת זאת 56 פעמים את תעריפי הנסיעה ותעריפי הקנסות לנוסעים ללא כרטיסים. עשה שימוש בלתי סביר בשיקול דעתו ועל בג"ץ להתערב כדי להורות לו לעדכן את תעריפי הפיצוי לסחורות שניזוקו.

כאמור הורה בג"ץ לרכבת לנמק בתוך 45 יום ולהשיב על הטענות שהועלו בעתירה. (עתים)

תובע 697 ש"ח מבנק ערבי־ישראלי על ניהול כושל

חברה ואיש עסקים מסכנין תובע נזיקין בסכום של 697,815 ש"ח מבנק ערבי־ישראלי בע"מ בשל אובדן מוניטין וניהול כושל של חשבון בבנק.

איש העסקים עדל אבו סלח מסכנין וחברת ברזל הגליל בע"מ הגישו לבית־משפט המחוזי בחיפה תביעת נזיקין כנגד סניף הבנק שבכפר סכנין.

לכתב התביעה טרם הוגש כתב־הגנה.

עורך־הדין י. ג'רבוני טוען בתביעת הנזיקין, כי שולחיו ניהלו מאז 1977 חשבון עסקי בבנק הערבי־ישראלי בכפר סכנין. בחשבונות אלה עברו סכומי כסף גדולים מעסק משגשג בענף שיווק הברזל, בלוקים וייצור ושיווק מרצפות שהיה הראשון מסוגו במגזר הערבי.

התובעים טוענים, כי במארס 1985 נתגלה באקראי כי חיוב ששיגר הבנק עבור ריבית לשנת 1984, אינו משקף את המציאות בחשבון. התובעים טוענים, כי בדיקה שנערכה ע"י רואה חשבון גילתה פעולות שגויות רבות בחשבונם בבנק, השמטת רישומים, או לחילופין כפילויות ברישומים, וכן פעולות של קנייה ומכירה של מניות שבוצעו ללא כל הצדקה עיסקית.

התובעים טוענים, כי פקידי הבנק פעלו בחשבונותיהם בניגוד לכל נוהג עיסקי ורמה סבירה בניהול ורכשו עבורם מניות גם כשמצב החשבון היה בכי רע. כתוצאה מפעולות אלה הוסבו להם נזקים כבדים, מצבם הפיננסי נפגע והחמור מכל, הם איבדו את האמון של הלקוחות והספקים גם יחד והמוניטין שרכשו לעצמם בעמל רב ירד, לטענתם לטמיון. (עתים)

● בין 28 ל־80 אלף מאמינים מוסלמים השתתפו ביום ו' בתפילת „יום השישי הגדול" שנערכה על הר הבית בירושלים.

● באלפים מעוטות בגיל הגן יחגגו את חגיגות הביכורים בכיכר מלכי ישראל בתל־אביב. יחד עם ראש עיריית תל־אביב־יפו, שלמה להט, ועם ציפי שביט ורונו זר.

לחברנו בנימין סלע
משתתפים באבל המשפחה במות
האם
בניכר
עובדי ארד
דליה — רמות־מנשה

טלקס

● פרסים למתנדבי מד"א

5 מתנדבי מד"א זכו לפרסים מקרן על שם סא"ל אברהם אחיטוב ז"ל, מי שהיה מפקד בכיר בהגנה ובצה"ל, ועסק רוב ימיו בפעילות ציבורית והתנדבותית במגן־דוד־אדום. שימש כסגן יו"ר הועד הפועל של מד"א.

טקס חלוקת פרסי אחיטוב נערך בסוף השבוע במרכז מד"א בת"א ביום השנה ה־9 לפטירתו, בנוכחות אלמנתו ובני משפחתו.

הזוכים הם: סילקה גלס מרחובות, בנימין גורין מתל־אביב, יונתן ארבל מקיבוץ אלונים, מרדכי אזולאי מכפר־סבא ודב וולנר מקיבוץ אפיק ברמת־הגולן.
יוסף שמי

● מכירה פומבית של חפצי שז"ר

פריטים מעזבונו של נשיא המדינה לשעבר, זלמן שז"ר, יימכרו במכירה פומבית של תכשיטים וכלי־כסף שתיערך מחר בבית־אסיה בת"א ע"י גלריה בן־עמי.

בין הפריטים תכשיטים שעל חלקם מוטבעת חותמת המדינה, שישה עטי זהב בהם השתמש הנשיא, סיכות כסף וזהב, פנינים, שרשראות ושעון מעורר קטן. לדברי בעל גלריה בן־עמי נאמד ערכם הכספי של הפריטים באלפי דולרים.
חנה קים

● תוכנית לשיפור תזונת העובדים

תוכנית המבוססת על הצעות מומחים בדבר שיפור רמת הארו־חות המוגשות לעובדים במקומות העבודה, כאמצעי חשוב למניעת תחלואה, נדונה בימים אלה בסד־נה שיזמה המחלקה לבטיחות, גהות ואיכות חיים בעבודה בהסתדרות בראשותו של שאול בן־שמחון.

במהלך הסדנה הוגשו עבודות מחקר שהעלו, כי עובדים שתזונתם היתה לקויה סבלו מעודף משקל, מאיטיות בתגובה מנטיית לנימנום בשעות העבודה. אצל עובדים אלה ניכרה נטייה לתופעות של עצירות כרונית, בעיות במערכת העיכול ושיעור גבוה יחסית של תחלואה בסרטן המעי הגס, לחץ דם גבוה, סכרת ומחלות לב. (שע"ח)

● חודש לימודים נוסף בישובי קו העימות

סגן ראש הממשלה ושר־החינוך והתרבות, יצחק נבון, החליט לא־שר חודש לימודים נוסף בקיץ במוסדות החינוך בישובי קו העי־מות בצפון. השר הודיע על כך ב־יום שישי בפגישה שקיים בלשכתו בירושלים עם ראשי ישובי קו העי־מות.

נבון ציין, כי כבר ניתנה הוראה בלשכת מחוז הצפון במשרד החינוך להתארגן להארכת שנת הלימודים בקו העימות, וזאת בשל צרכי החינוך והביטחון המיוחדים באיזור זה. בחודש הנוסף תתקיימנה פעילות העשרה חינוכית ופעילות חברתית מגוונת במוסדות החינוך. (שע"ח)

● 1300 ישראלים חוזרים טופלו השנה

ב־4 החודשים הראשונים של השנה אושרו 1300 בקשות סיוע של ישראלים חוזרים ע"י הוועדה לתושבים חוזרים במשרד־הקלי־טה. אשתקד מימשו רק 990 ישר־אלים את הסיוע שמעניק המשרד.

בפגישה שהתקיימה ביום ו' בין מנכ"ל משרד־החוץ, דוד קמחי, מנ־כ"ל משרד־הקליטה מאיר שמיר, הממונה על החזרת ישראלים ב־משרד־הקליטה, יוסי קוציק, ומנ־כ"ל מח' העליה בסוכנות היהודית דוד לוין, סוכם, כי הקונסוליות הישראליות בחו"ל יהיו הכתובת לטיפול בחזרת יורדים, כשאחר־יות המטה בנושא תהיה בידי משרד־הקליטה. (שע"ח)

● הנשיא מברך את המוסלמים

נשיא המדינה חיים הרצוג שיגר ביום ו' ברכה לאזרחי ישראל ה־מוסלמים, לרגל „עיד אל פיטר" — חג המציין את תום חודש הרמאדאן.

בברכתו מאחל הנשיא שבשנים הבאות יימצא כל האיזור בשפע, בתנופה ובשלום. (עתי"ם)

בפלילים

מאסר עולם למחבל שפעל ברצועת עזה

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

אחמד עודה אבו־יחיא בן 35, תושב בני סוהיל, נידון ביום ה' בבית־הדין הצבאי בעזה למאסר עולם לאחר שהורשע בשורת פיגועים חבלניים וברצח ברצועת עזה.

בכתב־האישום נאמר, כי במחצית 1984 ניסה אבו־יחיה לרצוח תושב חאן־יונס על רקע לאומני ובנובמבר אותה שנה השליך רימון לעבר סיור של צה"ל בעזה. כתוצאה מכך נפצעו 6 תושבים מקומיים. בדצמבר 1984 השליך אבו־יחיה רימון צה"לי לעבר סיור של צה"ל בעזה וב־13 במארס 1985 השתתף ברצח שני אחים מחאן־יונס על רקע לאומני. כן הואשם באחזקת 26 רימונים של צה"ל, רובה קלשניקוב ואקדח מסוג ברטה.

אבו־יחיה גוייס בשנת 1984 לשורות אירגון „החזית העממית" והוטל עליו לבצע פגועי פח"ע ולגייס אנשים נוספים לאותן מטרות. הנאשם נשפט עוד בשנת 1975 ל־3 שנות מאסר וב־1982 נידון לשנת מאסר אחת על עבירות פח"ע.

נתפסו חשודים בנסיון להבריח סמים מלבנון

מאת יהודית צור, כתב „על המשמר"

שלושה חשודים בהברחת סמים נעצרו ביום ו' ליד הגדר הטובה במטולה כשברשותם 2000 מנות הירואין ו־2500 אצבעות חשיש ממין משובח.

בלשי היחידה המרכזית של משטרת מרחב הגליל הבחינו ביום ששי אחה"צ בשלושה תושבי קריית־שמונה, שהם דמויות המוכרות למשטרה, שהגיעו לגדר הטובה במטולה במונית והתנהגו כתיירים לכל דבר.

לאחר שעקבו אחריהם למעלה מחצי שעה החליטו הבלשים לעצור את המונית ובחיפוש שערכו נמצאו סמים בשווי רבבות דולרים. שלושת החשודים נעצרו להמשך החקירה.

בעל חברה נאשם בהעלמת רבבות דולרים

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

משפטו של בעל החברה להדברת מזיקים, עורך ניר בן 37 מחיפה, החל בסוף השבוע בבית־המשפט המחוזי בחיפה. ניר הואשם בפני השופט ד"ר דן ביין כי השמיט רווחים שקיבל כדמי עמלה מהעברת מטבע־חוץ לשווייץ עבור חברת הנסיעות התל־אביבית „הבה נגילה".

בכתב־האישום נטען ע"י התובעת עו"ד נעמי רבינוביץ, כי הנאשם סיכם עם בעלי „הבה נגילה", יוסף טסטינג ואשר גוטמן, כי יעביר עבורם דולרים לחו"ל תמורת עמלה בשיעור אחוז אחד. לצורך כך, טוענת התובעת, ביקש ניר, שהוא גם מנהלה של חברת בריינר בהונג־קונג, כי החברה הונג־קונג תעביר לו טלקס ובו הודעה כי עליו לשלוח מט"ח עבור רכיבים אלקטרוניים שנרכשו עבורו. לטענתה, הטלקסים והחשבונות היו פיקטיביים, כיוון שחברה זו מעולם לא רכשה רכיבים אלקטרוניים עבור הנאשם.

לדברי התביעה, העביר ניר בדרך זו סכום של 2.85 מיליון דולר וקיבל לאחר התחשבנות עם בעלי „הבה נגילה" סכום של 22.5 אלף דולר שאותו לא רשם בספריו ולא שילם עבורו מס.

תקרית על שימוש בדרך הסתיימה במאסר ממושך

תקרית שהחלה על רקע שימוש בדרך נסתיימה ב־4 שנות מאסר בפועל ושנתיים על תנאי שהוטלו ביום ו' בבית־המשפט המחוזי בתל אביב על תושב בת־ים בן 28, שנמצא אשם בגרימת חבלה חמורה ובהחזקת נשק שלא כדין. חברו, שהואשם גם הוא בעבירה של גרימת חבלה חמורה, נידון ל־16 חודשי מאסר בפועל.

יעקב אבן ושאול נעים בן 34, שניהם מבת־ים, נסעו ב־19.8.85 ברכבם בים. הם חיפשו כתובת מסויימת ונסיעתם האיטית עוררה לטענת התביעה, את רוגזו של המתלונן, דלא זידאן, וזידאן סטר על לחיו של אבן, וזה נעלב עד עמקי נשמתו והחליט להגיב.

התביעה טענה, כי בשעות הערב של אותו יום נסעו אבן ונעים בדרכם לביתו של המתלונן. בדרכם סרו לביתו של אבן, שם לקח נאשם זה את אקדחו וירה 2 יריות בקרבת המכונית, לנסות אם האקדח פועל.

אחר־כך הגיעו לבית המתלונן, קראו לו לצאת החוצה ואבן ירה בו כדור אחד. המתלונן נפצע קשה, ועד היום תקוע הקליע בכתפו. (עתי"ם)

אנו משתתפים באבלם של
קני איזו ובני המשפחה
במות האם
חוה (אוולינה) כהן
ההלויה היום יום ראשון 8.6.86 בשעה 15.00 בקיבוצנו.
קיבוץ רשפים

במלאת שלושים לפטירתו של
בעלי אבינו וסבינו היקר
קלפיץ' יצחק ז"ל
תתקיים אזכרה ביום ב' 9.6.86 בשעה 4.00 אחה"צ
בבית העלמין בחולון. נפגשים על־יד השער הישן.
מוקירי זכרו מוזמנים.
המשפחה המתאבלת

המתנגד העיקרי למשטר חומייני גורש מצרפת

מנהיג המוג'אהידין מסעוד ראג'וי גורש לירדן או עיראק ■ הגירוש — מחווה לחומייני על רקע המגעים לשחרור החטופים הצרפתים בלבנון

מאת א. יפה, כתב „על המשמר" בפאריס

פאריס. — כוחות משטרה צרפתיים פשטו אתמול על מטה מבוצר של תנועת האופוזיציה האיראנית „מוג'אהידין" בפרברי פאריס, ומנהיגה, מסעוד ראג'אווי, הועלה על מטוס וגורש, כנראה לירדן או לעיראק.

כמה מאות איראנים שהו במחנה צבאי־למחצה, שהוקם סביב וילה. הם הפכו את הווילה לבונקר וחיו במשטר צבאי. המשטרה פרצה את החומות וגדרות־התיל, שהקיפו מאהל גדול, וערכה חיפושים ובדיקות זהות.

ממשלת הימין פירקה את המחנה כמחווה לאייטולה חומייני באיראן שהיתנה כל מגע עם צרפת בגרוש „המוג'אהידין". ראש הממשלה שיראק מקווה להחיש את שחרור החטופים הצרפתיים, המוחזקים בלבנון בידי „חיזבאללה", בכמה מחוות לאיראן. לפי מקורות בצרפת, כבר שילמה פאריס מיליון פראנק כפיצוי לאיראן. „חיזבאללה" תובע כופר של מיליון וחצי פראנק.

כמה עשרות איראנים נלקחו במכוניות משטרה ליעד בלתי־ידוע. ראש „המוג'אהידים", מסעוד ראג'אווי, הועלה למטוס בלה בורז'ה יחד עם חמישה מיועציו. כמה ימים קודם לכן נתקבל על־ידי שר בטחון הציבור, פאנדרו, לשיחות על תנאי גירושו. הצרפתים אומרים, שהוא לא גורש, אלא עזב מרצונו. יתכן שהוטס לירדן, שם ישהה בדרכו לעיראק.

הצרפתים לא רצו לנטוש לגמרי את ראג'ווי, מנהיג האופוזיציה המסוכנת היחידה למשטר האייטולות. הוא מנהל פעולות טירור נגד השלטונות האיסלמיים מגבול עיראק. הגרילה הפנימית באיראן נחלשה בשל הדיכוי האכזרי. הטלוויזיה הצרפתית מקרינה מידי פעם כתבות על התקפות כוחותיו מעיראק נגד מחנות צבא איראניים. בגדאד מממנת את פעולתו, בסך 5 מיליון דולאר בחודש.

ראג'אווי, צעיר משופם, הנהיג בתנועתו המרקסיסטית פולחן־אישיות בנוסח אלבאני. הוא ואשתו הועלו לדרגת אלילים חיים. חסידיהם נושאים את תמונותיהם בהפגנות בפאריס ושואגים „תהילה למנהיג". בפולחן אישיות זה מתכוון ראג'ווי למלא את התפקיד שחומייני תופס בקרב חסידיו האיראנים.

צרפת טיפחה את ראג'אווי מ־1981. שנתיים לפני־כן סייעה לחומייני להשתלט על איראן, מתוך חישוב ציני מוטעה שהוא יהיה הפטרון של המשטר החדש. עתה אילץ חומייני את הצרפתים להיפטר מאוייבו העיקרי, בלי שנתן עדיין מאומה בתמורה.

מנוחתן עדן... לא עוד מוות בשריפה

הצדעה לחזיות: יומיקו יאמאגוצ'י, בת 19, ויון אקאמאטסו, בת 29, ניצבות ליד ערימה גבוהה של חזיות משומשות, ב„טקס אזכרה" לבגדי־נשים, שנערך במקדש זוג'וג'י בטוקיו. 20 אלף חזיות משומשות נערמו בערימה בצורת פירמידה לרגל הטקס, שכלל תפילה, ואשר אורגן ביוזמת יצרן החזיות המערב־גרמני הפועל ביפאן ומבקש מן ההשגחה להעניק לחזיות „חיי נצח של שלום בשמים". (צילום: איגי)

מלכת בריטניה ביקשה מתאצ'ר להטיל עיצומים על דרום־אפריקה

לדברי „טודיי" נאמרו הדברים לתאצ'ר בראיון עם רה"מ בארמונה ■ זו ההתערבות הפוליטית ה־3 בלבד במהלך כל 34 שנות מלכותה

לונדון. — אליזבת השניה מלכת בריטניה לוחצת על ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, להסכים בעקרון להפעלת עיצומים כלכליים על דרום־אפריקה — הודיע היום העתון „טודיי".

לדברי העתון, אמרה המלכה לתאצ'ר בראיון פרטי בארמון באקינגהם.

זו הפעם השלישית בלבד, בתקופת מלכות של 34 שנה, שהמלכה נותנת ביטוי למורת־רוחה ממדיניות ממשלתה, מדגיש העתון. לדברי העתון, חוששת המלכה, כי החלטת הממשלה הבריטית לא לנקוט בעיצומים נגד פרטוריה, עלולה לגרום להתנשטשות חבר העמים הבריטי.

„טודיי" מציין שהמלכה זימנה את הגב' תאצ'ר לשיחה זו, לאחר שעיינה בדו"חות שקיבלה מראשי חבר העמים, וממזכ"ל הקומונוולת.

תיקון טעות

בכתבה „שפוי מלחמה" שפורסמה בגליון יום העצמאות נכתב בטעות כי קצינים ממוצב החרמון שנלקחו בשבי „יצאו מדעתם ואחרים מהם לא חזרו לעצמם עד היום". הכוונה היתה לקצינים אחרים ממוצב אחר, בתקופה הרבה יותר מוקדמת.

אם מישהו מצא עצמו נפגע כתוצאה מן הטעות, עימו הסליחה.

● נשיא ליבריה, סמיואל דו, הכריז ביום ו' על חנינה כללית, לכל האסירים המדיניים, ביניהם שרת האוצר לשעבר, אלן ג'ונסון־סירליף.

כ־100 אלף איש נחשפו לסרטן בשל הקרינה בצ'רנוביל

כ־100 אלף איש עלולים לחלות בסרטן בעקבות האסון בכור הגרעיני בצ'רנוביל — אמר המומחה האמריקני רוברט גייל, שביצע השתלת מוח־עצמות אצל כמה מקורבנות האסון.

הוא מסר, כי נחתם הסכם לטווח ארוך עם מומחים סובייטיים לבריאות, ולפיו הוא יעסוק בחקר השלכות האסון.

„אחת המטרות העיקריות של המאמצים המשותפים שנעשה היא לעקוב בקפדנות אחר מקרים של סרטן באוקראינה ובאיזור הסמוך במשך תקופה מסויימת", אמר גייל. „יש למקד את המאמצים במיוחד אצל אלף אנשים, הנתונים בסכנה ניכרת. יש לבדוק אנשים אלה, נהיה זקוקים לשירותיהם של מדענים ורופאים רבים."

עוד אמר גייל, כי קיבל נתונים שלפיהם תהיה רמת הקרינה לאדם באיזור קייב, בשנה הראשונה, גדולה פי כמה מן הרמה הנורמלית. קייב שוכנת כ־130 ק"מ דרומית לצ'רנוביל (עד, ע"צ)

הטייסים האמריקנים התקשו לנטרל טילי ה„קורטל" הצרפתיים בלוב

וושינגטון. — מתקבל הרושם שאנשי הצבא האמריקניים מכירים טוב יותר את התכונות של הנשק האנטי־אווירי מתוצרת ברית־המועצות, מאשר את כלי הנשק של בעלות בריתם, ובמיוחד הצרפתים — קובע כתב העת האמריקני „אוויאיישן וויק", בגליונו האחרון.

במאמר הדן בתוצאות ההתקפה על לוב, ב־15 לאפריל, מציין כתב־העת, כי האמריקנים הצליחו לשבש בקלות את פעולות הטילים הסובייטיים, שנורו על־ידי ה„מיגים", אך לעומת זאת היו לטייסים האמריקניים בעיות עם הטילים מתוצרת בעלות בריתם, ובמיוחד עם טילי „קרוטאל" הצרפתיים, שחברות בנאט"ו משתמשות מצויידות בהם.

עוד כותב העתון, כי פיקוד הצבא האמריקני עושה עתה מאמצים לקבל את הספציפיקציות של כלי־נשק אלה, ובמיוחד את הנתונים הנוגעים לטיל „קרוטאל".

לדעת ראשי הצבא האמריקני, הציוד שסופק על־ידי הרוסים ללובים הוא בחלקו הגדול בלתי־יעיל. לעומת זאת, הודה הפנטאגון, כי תותחי הנ.מ. רבי־הקנים הסובייטיים מהווים „איום בעל משמעות רבה". (ע"צ)

מצרים מעוניינת במעורבות נמרצת של הגוש המזרחי בתהליך השלום

קהיר. — שר החוץ המצרי, איסמת עבדל מגיד, עומד לערוך השבוע ביקורים בצ'כוסלובקיה ובגרמניה המזרחית, במסגרת המאמצים להגביר את חלקן של מדינות מזרח־אירופה בתהליך השכנת השלום במזרח־התיכון — אמר ביום ו' דובר משרד החוץ המצרי. מג'יד, היוצא לדרכו ביום ג', ידוות בשתי המדינות על המאמצים לחדש את התהליך להשכנת שלום על ידי מו"מ בהשתתפות כל הצדדים, כולל אש"ף. הדובר אמר, כי היחסים בין מצרים למדינות הגוש המזרחי, שהורעו במידה ניכרת כאשר סירבה מוסקווה לספק לקאהיר נשק במלחמת יום־הכיפורים, השתפרו בשנתיים האחרונות.

יקויימו גם דיונים על הרחבת קשרי הסחר. היקף הסחר המצרי עם צ'כוסלוסקיה נאמד עתה ב־200 מיליון דולר בשנה ועם גרמניה המזרחית ב־150 מיליון דולר בשנה. (עד)

אש"ף מודה לפרלמנט האיטלקי על „ההכרה"

מאת אהרון ניר, כתב „על המשמר" ברומא

רומא. — בעקבות ההחלטה המפתיעה של הפרלמנט האיטלקי להכיר רישמית באש"ף כב„נציג הלגיטימי היחיד של העם הפלשתיני", העבירה „מפלגת הדמוקרטיה הפרולטרית", שיזמה את ההחלטה, שדר לערפאת, שם היא מציינת את החלטת הפרלמנט כ„עובדה היסטורית ותמיכה במדיניות השלום של אש"ף".

ערפאת השיב מיד בהבעת „תודה עמוקה לידידים האמיתיים — העם והפרלמנט האיטלקי".

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 6.6.86

	היחידה	בנקנוטים: קנית	בנקנוטים: מכירה	העברות והמחאות: קניה	העברות והמחאות: מכירה	שערים יציגים
דולר אמריקני	1	1.46	1.53	1.4837	1.5023	1.4930
לירה שטרלינג	1	2.20	2.30	2.2382	2.2662	2.2522
מרק גרמני	1	0.65	0.68	0.6654	0.6737	0.6687
פרנק צרפתי	1	0.20	0.21	0.2089	0.2115	0.2100
גילדן הולנדי	1	0.58	0.61	0.5907	0.5980	0.5943
פרנק שוויצרי	1	0.79	0.83	0.8073	0.8173	0.8117
כתר שבדי	1	0.20	0.21	0.2062	0.2088	0.2071
כתר נורווגי	1	0.19	0.20	0.1952	0.1977	0.1963
כתר דני	1	0.17	0.18	0.1797	0.1819	0.1807
מרק פיני	1	0.27	0.29	0.2864	0.2899	0.28
דולר קנדי	1	1.04	1.09	1.0630	1.0762	1.0696
דולר אוסטרלי	1	0.99	1.06	1.0256	1.0384	1.0329
ראנד דר' אפריקני	1	0.36	0.60	0.5928	0.6001	0.5965
פרנק בלגי	10	0.32	0.34	0.3256	0.3297	0.3274
שילינג אוסטרי	10	0.93	0.97	0.9459	0.9577	0.9518
לירה איטלקית	1,000	0.95	1.01	0.9674	0.9794	0.9756
ין יפני	100	0.87	0.91	0.8811	0.8921	0.8883

„טובים"
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
מועצה אזורית באר־טוביה | מועצה מקומית קרית־מלאכי
טלפון: 055־83701־5

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
(להלן החוק)

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי גב' רוכין אלכסנדרה הגישה לועדה המקומית לתכנון ולבניה „טובים" (להלן הועדה) בקשה להתרת הקלה בנכס בגוש הרשום 5008 חלקה מס' 44 במושב נווה־מבטח, מגרש מס' 39, דהיינו: הקלה בגובה בית המגורים 1.90 מטר מעל הגובה המותר.

התנגדות להתרת ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך ההודעה זו לועדה במשרדיה במועצה האזורית באר־טוביה.

ניתן לעיין בתכנית המוצעה במשרד זה בימים א', ג', ה', בין השעות 08.00—12.00.

יעקב כהן, יו"ר הועדה

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי נתניה
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה הופקד שינוי תכנית הנקרא „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' נת/547/1" ביחד עם התשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי: קביעת אזור מגורים, מספר יחידות דיור חלוקה למגרשים ושטח ציבורי פתוח.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 8241 חלקה 44, 87 (חלק) רחוב פתח תקוה.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

תאריך: 25.5.1986
ד. שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי נתניה
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית/מתאר מקומית

נמסרה בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה הופקד שינוי תכנית הנקרא „שינוי תכנית/מתאר מקומית מס' נת/527/ג, ביחד עם התשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי: חלוקה של שטחים ציבוריים, הגדלת מגרש המיועד למגורים על חשבון שטח ציבורי פתוח.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 8259 חלקות 68־86־72־73־177־176, בין הרחובות: בן־יהודה והשבעה.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעוניין בקרקע, בבניין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על־ידי שינוי התכנית וכן כל זכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הוועדה המקומית האמורה.

ד. שיש — יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז